ZAKON O KRIVIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE ("Sl. glasnik Brčko distrikta BiH", br. 34/2013 - prečišćen tekst, 27/2014, 3/2019 i 16/2020)

ZAKON O KRIVIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

("Sl. glasnik Brčko distrikta BiH", br. 34/2013 - prečišćen tekst, 27/2014, 3/2019 i 16/2020)

I - OPĆE ODREDBE

GLAVA I

OSNOVNA NAČELA

Predmet i primjena ovog zakona

Član 1

Ovim zakonom utvrđuju se pravila krivičnog postupka po kojima su dužni da postupaju Osnovni sud i Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Osnovni sud i Apelacioni sud), Tužilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužilaštvo) i ostali učesnici u krivičnom postupku predviđeni ovim zakonom, kada postupaju u krivičnim stvarima.

Princip zakonitosti

Član 2

(1) Pravila utvrđena ovim zakonom trebaju osigurati da niko nevin ne bude osuđen, a da se učiniocu krivičnog djela izrekne krivična sankcija pod uslovima propisanim u Krivičnom zakonu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Krivični zakon) i u drugim zakonima u kojima su propisana krivična djela i u zakonom propisanom postupku.

(2) Osumnjičeni ili optuženi može biti ograničen u svojoj slobodi i pravima samo pod uslovima koje propisuje ovaj zakon.

(3) Krivičnu sankciju može učiniocu krivičnog djela izreći samo nadležan sud u postupku koji je sproveden po ovom zakonu, ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

Pretpostavka nevinosti i *in dubio pro reo*

Član 3

(1) Svako se smatra nevinim za krivično djelo dok se pravosnažnom presudom ne utvrdi njegova krivica.

(2) Sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili od kojih zavisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog.

Ne bis in idem

Član 4

Niko ne može biti ponovo suđen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravosnažna sudska odluka.

Pravo lica lišenog slobode

Član 5

(1) Lice lišeno slobode mora se na maternjem jeziku ili jeziku koji razumije odmah obavijestiti o razlozima lišenja slobode i istovremeno poučiti da nije dužno dati iskaz, niti odgovarati na postavljena pitanja, da ima pravo uzeti branioca kojeg može sam izabrati, kao i o tome da ima pravo da njegova porodica, konzularni službenik strane države čiji je državljanin ili drugo lice koje on odredi budu obaviješteni o njegovom lišenju slobode.

(2) Licu koje je lišeno slobode postavit će se branilac na njegov zahtjev ako zbog svog imovnog stanja ne može snositi troškove odbrane.

Prava osumnjičenog, odnosno optuženog

Član 6

(1) Osumnjičeni već na prvom ispitivanju mora biti obaviješten o djelu za koje se tereti i o osnovama sumnje protiv njega i da njegov iskaz može biti korišten kao dokaz u daljnjem toku postupka.

(2) Osumnjičenom, odnosno optuženom se mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist.

(3) Osumnjičeni, odnosno optuženi nije dužan iznijeti svoju odbranu niti odgovarati na postavljena pitanja.

Pravo na odbranu

Član 7

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo da se brani sam ili uz stručnu pomoć branioca koga sam izabere.

(2) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne uzme branioca, postavit će mu se branilac kad je to određeno ovim zakonom.

(3) Osumnjičenom, odnosno optuženom se mora obezbijediti dovoljno vremena za pripremanje odbrane.

Jezik i pismo

Član 8

(1) U krivičnom postupku u ravnopravnoj upotrebi su bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik, a službena pisma su latinica i ćirilica.

(2) Krivični postupak se vodi na jednom od jezika iz stava 1 ovog člana, a u postupku se koristi jedno od pisama iz stava 1 ovog člana.

(3) Stranke, svjedoci i ostali učesnici u postupku imaju pravo služiti se maternjim jezikom ili jezikom koji razumiju. Ako lice ne razumije jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine, osigurat će se usmeno prevođenje onoga što on, odnosno drugi iznose, kao i isprava i drugog pisanog dokaznog materijala.

(4) O pravima iz stava 3 ovog člana poučit će se prije prvog ispitivanja lica iz stava 3 ovog člana koja se tih prava mogu odreći ako znaju jezik na kome se vodi postupak. U zapisniku će se zabilježiti da je data pouka i izjava učesnika na datu pouku.

(5) Prevođenje obavlja sudski tumač.

Upućivanje i dostavljanje pismena

Član 9

(1) Pozive, odluke i druga pismena upućuje sud i drugi organi koji učestvuju u postupku na službenim jezicima iz člana 8 stava 1 ovog zakona.

(2) Podnesci se dostavljaju sudu i drugim organima koji učestvuju u postupku na službenim jezicima iz člana 8 stava 1 ovog zakona.

(3) Licu koje je lišeno slobode ili se nalazi u pritvoru, na izdržavanju kazne ili na obaveznom psihijatrijskom liječenju, odnosno obaveznom liječenju od zavisnosti, dostavit će se i prevod pismena iz stavova 1 i 2 ovog člana, na maternjem jeziku ili jeziku koji razumije.

Zakonitost dokaza

Član 10

(1) Zabranjeno je od osumnjičenog, optuženog ili bilo koga drugog lica koje učestvuje u postupku iznuđivati priznanje ili kakvu drugu izjavu.

(2) Sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima, niti na dokazima koji su pribavljeni povredama ovog zakona.

(3) Sud ne može zasnivati svoju odluku na dokazima koji su dobijeni na osnovu dokaza iz stava 2 ovog člana.

Pravo na odštetu i rehabilitaciju

Član 11

Lice koje je neopravdano osuđeno za krivično djelo ili je bez osnova lišeno slobode ima pravo na rehabilitaciju, pravo na naknadu štete iz

budžetskih sredstava, kao i druga prava utvrđena zakonom.

Pouka o pravima

Član 12

Osumnjičenog, odnosno optuženog ili drugo lice koje učestvuje u postupku koje bi iz neznanja moglo da propusti neku radnju u postupku, ili se iz neznanja ne bi koristilo svojim pravima, sud, tužilac i drugi organi koji učestvuju u postupku će poučiti o pravima koja im po ovom zakonu pripadaju i o posljedicama propuštanja radnje.

Pravo na suđenje bez odlaganja

Član 13

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo da u najkraćem razumnom roku bude izveden pred sud i da mu bude suđeno bez odlaganja.

(2) Sud je dužan da postupak provede bez odugovlačenja i onemogući svaku zloupotrebu prava koja pripadaju licima koja učestvuju u postupku.

(3) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme.

Jednakost u postupanju i pravedno suđenje

Član 14

(1) Sud je dužan da stranke i branioca tretira na jednak način i da svakoj od strana pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu.

(2) Sud, tužilac i drugi organi koji učestvuju u postupku dužni su s jednakom pažnjom da ispituju i utvrđuju kako činjenice koje terete osumnjičenog, odnosno optuženog, tako i one koje im idu u korist.

(3) Pravila utvrđena ovim zakonom treba da osiguraju da se osumnjičenom odnosno optuženom omogući pravedno suđenje.

Slobodna ocjena dokaza

Član 15

(1) Pravo suda, tužioca i drugih organa koji učestvuju u krivičnom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica nije

vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

Princip akuzatornosti i teret dokazivanja

Član 16

(1) Krivični postupak se može pokrenuti i sprovesti samo po zahtjevu tužioca.

(2) Tužilac je dužan da dokaže krivicu optuženog.

Princip legaliteta krivičnog gonjenja

Član 17

Tužilac je dužan da preduzme krivično gonjenje ako postoje dokazi da je učinjeno krivično djelo, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Posljedice pokretanja postupka

Član 18

Kad je propisano da pokretanje krivičnog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, ove posljedice, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, nastupaju potvrđivanjem optužnice. Ako se radi o krivičnim djelima s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, ove posljedice nastupaju od dana kad je donesena osuđujuća presuda, bez obzira je li postala pravosnažna.

Prethodna pitanja

Član 19

(1) Ako primjena krivičnog zakona zavisi od prethodne odluke o kakvom pravnom pitanju za čije je odlučivanje nadležan sud u kojem drugom postupku ili neki drugi organ, sud kad sudi u krivičnom predmetu može sam da odluči i o tom pitanju po odredbama koje važe za dokazivanje u krivičnom postupku. Odluka suda o ovom pravnom pitanju ima učinak samo u krivičnom predmetu koji ovaj sud raspravlja.

(2) Ako je o takvom prethodnom pitanju već donio odluku sud u kojem drugom postupku ili neki drugi organ, takva odluka ne veže sud u pogledu ocjene je li učinjeno određeno krivično djelo.

GLAVA II

ZNAČENJE IZRAZA

Osnovni pojmovi

Član 20

Osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno, pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

a) "Osumnjičeni" je lice za koje postoje osnovi sumnje da je počinilo krivično djelo,

b) "Optuženi" je lice protiv kojega je jedna ili više tačaka u optužnici potvrđena,

c) "Osuđeni" je lice za koje je pravosnažnom odlukom utvrđeno da je krivično odgovorno za određeno krivično djelo,

d) "Sudija za prethodni postupak" je sudija koji u toku istrage postupa u slučajevima kada je to propisano ovim zakonom,

e) "Sudija za prethodno saslušanje" je sudija koji nakon podizanja optužnice postupa u slučajevima kada je to propisano ovim zakonom i koji ima ovlaštenja koja pripadaju sudiji za prethodni postupak,

f) "Stranke" su tužilac i osumnjičeni, odnosno optuženi,

g) "Ovlašteno službeno lice" je ono lice koje ima odgovarajuća ovlaštenja unutar policijskih organa Bosne i Hercegovine, uključujući Državnu agenciju za istrage i zaštitu i Državnu graničnu službu, policijskih organa Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, sudske i finansijske policije, kao i carinskih organa, poreznih organa i organa vojne policije. Pod ovlaštenim službenim licima smatraju se i stručni saradnici odnosno istražitelji Tužilaštva BiH, kao i Tužilaštva Brčko distrikta BiH, koji rade po ovlaštenjima tužioca,

h) "Oštećeni" je lice kojemu je lično ili imovinsko pravo krivičnim djelom povrijeđeno ili ugroženo,

i) "Pravna lica"" su lica koja su kao takva definisana u KZ Brčko distrikta BiH, uključujući: korporacije, preduzeća, udruženja, firme i partnerstva i druga privredna društva,

j) "Istraga" obuhvata aktivnosti preduzete od strane tužioca ili ovlaštenog službenog lica u skladu s ovim zakonom, uključujući prikupljanje i čuvanje izjava i dokaza,

k) "Unakrsno ispitivanje" je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke, odnosno branioca, koja nije pozvala svjedoka, odnosno vještaka,

l) "Direktno ispitivanje" je ispitivanje svjedoka i vještaka od stranke, odnosno branioca, koja je pozvala svjedoka, odnosno vještaka,

m) "Osnovana sumnja" je viši stepen sumnje zasnovan na prikupljenim dokazima koji upućuju na zaključak da je izvršeno krivično djelo,

n) "Zabilješke" i "spisi" su slova, riječi ili brojke ili njihov ekvivalent, zapisane rukopisom, otkucane pisaćom mašinom, odštampane, fotokopirane, fotografirane, zabilježene magnetskim impulsima, mehanički ili elektronski ili nekim drugim oblikom sakupljanja podataka,

o) "Fotografije" su fotografski, digitalni i rendgenski snimci, video trake i filmovi,

p) "Original" je sam spis ili snimak ili sličan ekvivalent kojim se ostvaruje isto dejstvo od strane lica koje ga piše, snima ili izdaje. "Original" fotografija uključuje negativ i sve kopije. Ako su podaci pohranjeni u kompjuteru ili sličnom uređaju za automatsku obradu podataka, original je i svaki odštampani primjerak ili okom vidljivi pohranjeni podatak,

r) "Kopija" je preslikavanje originala ili matrice, uključujući uvećanja i umanjenja, mehaničkim ili elektronskim presnimavanjem, hemijskom reprodukcijom ili nekom drugom ekvivalentnom tehnikom kojom se precizno reprodukuje original,

s) "Telekomunikacijska adresa" je svaki telefonski broj, linijski ili mobilni ili e-mail ili internet adresa koju posjeduje ili koristi određeno lice.

t) "Supružnik" i "vanbračni partner" su ona lica koja taj status imaju prema porodičnom pravu,

u) "Kompjuterski sistem" je svaka naprava ili grupa međusobno spojenih ili povezanih naprava, od kojih jedna ili više njih na osnovu programa automatski obrađuju podatke,

v) "Kompjuterski podaci" su svako iskazivanje činjenica, informacija ili koncepata u obliku prikladnom za obradu u kompjuterskom sistemu, uključujući i program koji je u stanju prouzrokovati da kompjuterski sistem izvrši određenu funkciju.

GLAVA III

PRAVNA POMOĆ I SLUŽBENA SARADNJA

Obaveza pružanja pravne pomoći i službena saradnja

Član 21

(1) Osnovni sud i Apelacioni sud dužni su da pruže pravnu pomoć sudu BiH, sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine i sudovima u Republici Srpskoj.

(2) Svi organi vlasti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine dužni su službeno da sarađuju sa sudovima, tužiocem i drugim organima koji učestvuju u krivičnom postupku.

Pružanje pomoći

Član 22

(1) Osnovni sud ili Apelacioni sud će uputiti zahtjev za pravnu pomoć, odnosno za službenu radnju nadležnom sudu, odnosno organu vlasti.

(2) Pružanje pravne pomoći i službene radnje sprovode se bez naknade.

(3) Stavovi 1 i 2 ovog člana primjenjuju se i na zahtjeve koje je tužilac uputio prema tužilaštvu i drugim organima vlasti.

GLAVA IV

NADLEŽNOST SUDA

Odjeljak 1 - Stvarna i mjesna nadležnost suda

Stvarna nadležnost i sastav suda

Član 23

(1) Osnovni sud i Apelacioni sud sude u krivičnim predmetima u granicama svoje stvarne nadležnosti određene zakonom.

(2) Osnovni sud, u prvom stepenu, sudi u vijeću sastavljenom od trojice sudija, a sudija pojedinac sudi za krivična djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do deset godina.

(3) Apelacioni sud, u drugom i trećem stepenu odlučuje o žalbama protiv rješenja i presuda Osnovnog suda i vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih sudskih odluka, u vijeću sastavljenom od trojice sudija.

(4) U postupku odlučivanja po vanrednim pravnim lijekovima neće učestvovati sudija koji je učestvovao u donošenju odluke koja se pobija žalbom.

(5) Opšta sjednica suda, predsjednik suda, sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje i predsjednik vijeća, odlučuju u slučajevima određenim ovim zakonom.

Mjesna nadležnost suda

Član 24

(1) Osnovni sud i Apelacioni sud su nadležni da sude za svako krivično djelo učinjeno ili pokušano na teritoriji Brčko distrikta BiH.

(2) Sporazumom sa entitetima riješit će se svi drugi oblici mjesne nadležnosti.

Odjeljak 2 - Spajanje i razdvajanje postupka

Spajanje postupka

Član 25

(1) Sud će, po pravilu, odlučiti da se sprovede jedinstveni postupak i donese jedna presuda u slučaju kada je isto lice optuženo za više krivičnih djela ili kada je više lica učestvovalo u izvršenju istog krivičnog djela.

(2) Sud može odlučiti da provede jedinstveni postupak i donijeti jednu presudu i u slučaju kad je više lica optuženo za više krivičnih

djela, ali samo ako između izvršenih krivičnih djela postoji međusobna veza.

(3) Sud može odlučiti da provede jedinstveni postupak i donijeti jednu presudu ako se vode odvojeni postupci protiv istog lica za više krivičnih djela ili protiv više lica za isto krivično djelo.

(4) O spajanju postupka odlučuje rješenjem sudija, odnosno vijeće. Protiv rješenja kojim je određeno spajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za spajanje - nije dopuštena žalba.

Razdvajanje postupka

Član 26

(1) Sud može iz važnih razloga ili iz razloga cjelishodnosti do završetka glavnog pretresa odlučiti da se postupak za pojedina krivična djela ili protiv pojedinih optuženih razdvoji i posebno dovrši.

(2) Rješenje o razdvajanju postupka donosi sudija, odnosno vijeće, po saslušanju stranaka i branioca.

(3) Protiv rješenja kojim je određeno razdvajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za razdvajanje postupka nije dopuštena žalba.

Odjeljak 3 - Prenošenje mjesne nadležnosti

Prenošenje nadležnosti

Član 27

(1) Kad je nadležan sud iz pravnih ili stvarnih razloga spriječen da postupa ili postoje drugi važni razlozi, sud određen zakonom može za vođenje postupka da odredi drugi stvarno nadležan sud na svom području.

(2) Rješenje iz stava 1 ovog člana može se donijeti na prijedlog nadležnog sudije ili vijeća, ili na prijedlog jedne od stranaka, ili branioca.

(3) Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba.

Posljedice nenadležnosti

Član 28

(1) Sud je dužan da pazi na svoju nadležnost i čim primijeti da nije nadležan da se oglasi nenadležnim i po pravosnažnosti rješenja ustupiti predmet nadležnom sudu, ali je dužan da preduzme one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odlaganja.

(2) Nakon potvrđivanja optužnice, sud se ne može oglasiti mjesno nenadležnim niti stranke mogu isticati prigovor mjesne nenadležnosti.

GLAVA V

IZUZEĆE

Razlozi za izuzeće

Član 29

Sudija ne može vršiti sudijsku dužnost:

a) ako je oštećen krivičnim djelom;

b) ako mu je osumnjičeni, odnosno optuženi, njegov branilac, tužilac, oštećeni, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, bračni, odnosno vanbračni drug ili srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, a po tazbini do drugog stepena;

c) ako je sa osumnjičenim, odnosno optuženim, njegovim braniocem, tužiocem ili oštećenim u odnosu staralaca, staranika, usvojioca, usvojenika, hranioca ili hranjenika;

d) ako je u istom krivičnom predmetu učestvovao kao sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužilac, branilac, zakonski zastupnik ili opunomoćenik oštećenog ili je saslušan kao svjedok ili kao vještak;

e) ako je u istom predmetu učestvovao u donošenju odluke koja se pobija pravnim lijekom;

f) ako postoje okolnosti koje izazivaju razumnu sumnju u njegovu nepristrasnost.

Izuzeće po zahtjevu stranke ili branioca

Član 30

(1) Izuzeće predsjednika i sudije Osnovnog suda i Apelacionog suda može tražiti stranka ili branilac.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti do početka glavnog pretresa, a ako se za razlog izuzeća iz člana 29 tački od a) do e) ovog zakona saznalo kasnije, zahtjev se podnosi odmah po saznanju.

(3) Zahtjev za izuzeće predsjednika i sudije Apelacionog suda stranka ili branilac mogu podnijeti u žalbi ili u odgovoru na žalbu.

(4) Stranke ili branilac mogu tražiti izuzeće samo poimenično određenog sudije koji postupa u predmetu.

(5) Stranka ili branilac dužni su u zahtjevu navesti okolnosti zbog kojih smatraju da postoji neki od zakonskih osnova za izuzeće. U zahtjevu se ne mogu ponovo navoditi razlozi koji su isticani u zahtjevu za izuzeće koji je ranije odbijen.

Postupak za izuzeće

Član 31

(1) Čim sazna za postojanje kojeg od razloga za izuzeće iz člana 29 tački od a) do e) ovog zakona, sudija je dužan da prekine svaki rad na tom predmetu i o tome obavijesti predsjednika suda. Ako sudija smatra da postoje okolnosti iz člana 29 tačke f ovog zakona, izvijestit će o tome predsjednika suda.

Odlučivanje po zahtjevu za izuzeće

Član 32

(1) O zahtjevu za izuzeće sudije Osnovnog suda odlučuje predsjednik Osnovnog suda, a o njegovom izuzeću predsjednik Apelacionog suda.

(2) O zahtjevu za izuzeće sudije Apelacionog suda odlučuje predsjednik Apelacionog suda, a o njegovom izuzeću opšta sjednica suda.

(3) Prije donošenja rješenja o izuzeću pribavit će se izjava sudije, odnosno predsjednika suda, a po potrebi sprovest će se i drugi izviđaji.

(4) Protiv rješenja kojim se usvaja ili odbija zahtjev za izuzeće žalba nije dopuštena, ali se rješenje kojim se zahtjev za izuzeće odbija može pobijati žalbom na presudu.

(5) Ako je zahtjev za izuzeće iz člana 29 tačke f) ovog zakona podnesen poslije početka glavnog pretresa ili ako je postupljeno protivno odredbama člana 30 stavova 4 i 5 ovog zakona, zahtjev će se odbaciti u cjelini, odnosno djelimično. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje nije dopuštena žalba.

Valjanost radnji preduzetih nakon podnošenja zahtjeva za izuzeće

Član 33

Kad sudija sazna da je podnesen zahtjev za njegovo izuzeće, dužan je odmah da obustavi svaki rad na predmetu i ne može potpisati ni jednu sudsku odluku iz člana 163 ovog zakona (presuda, rješenje, naredba), a ako se radi o izuzeću iz člana 29 tačke f) ovog zakona, može do donošenja rješenja o zahtjevu preduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja.

Izuzeće tužioca i drugih učesnika u postupku

Član 34

(1) Glavni tužilac odlučuje o izuzeću zamjenika glavnog tužioca i tužilaca. O izuzeću glavnog tužioca odlučuje kolegij Tužilaštva.

(2) Tužilac odlučuje o izuzeću lica koja su na osnovu zakona ovlaštena da ga zastupaju u krivičnom postupku. O izuzeću tužioca odlučuje kolegij Tužilaštva.

(3) O izuzeću zapisničara, sudskog tumača, stručnog lica i vještaka odlučuje vijeće, predsjednik vijeća ili sudija, a do podizanja optužnice glavni tužilac.

(4) Kada ovlaštena službena lica preduzimaju istražne radnje na osnovu ovog zakona, o njihovom izuzeću odlučuje glavni tužilac. Ako prilikom preduzimanja radnje učestvuje zapisničar, o njegovom izuzeću odlučuje službeno lice koje preduzima radnju.

GLAVA VI

TUŽILAC

Prava i dužnosti

Član 35

(1) Osnovno pravo i osnovna dužnost tužioca je otkrivanje i gonjenje učinilaca krivičnih djela koja su u nadležnosti suda.

(2) Tužilac ima pravo i dužan je da:

a) odmah po saznanju da postoje osnovi sumnje da je počinjeno krivično djelo preduzme potrebne mjere u cilju njegovog otkrivanja i sprovođenja istrage, pronalaženja osumnjičenog, rukovođenja i nadzora nad istragom, kao i radi upravljanja aktivnostima ovlaštenih službenih lica vezanim za pronalaženje osumnjičenog i prikupljanje izjava i dokaza,

b) sprovede istragu u skladu s ovim zakonom,

c) daje imunitet u skladu s članom 84 ovog zakona,

d) zahtijeva dostavljanje informacija od strane državnih organa, preduzeća, pravnih i fizičkih lica u Bosni i Hercegovini,

e) izdaje pozive i naredbe i predlaže izdavanje poziva i naredbi u skladu s ovim zakonom,

f) naredi ovlaštenom službenom licu da izvrši naredbu izdatu od strane suda u skladu s ovim zakonom,

g) utvrđuje činjenice potrebne za odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu u skladu s članom 197 ovog zakona i o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u skladu s članom 392 ovog zakona,

h) predlaže izdavanje kaznenog naloga u skladu s članom 334 ovog zakona,

i) podiže i zastupa optužnicu pred sudom,

j) podnosi pravne lijekove,

k) obavlja i druge poslove određene zakonom.

(3) U skladu sa stavovima 1 i 2 ovog člana, svi organi koji učestvuju u istrazi dužni su da o svakoj preduzetoj radnji obavijeste tužioca i da postupe po svakom njegovom zahtjevu.

Preduzimanje radnji

Član 36

Tužilac preduzima sve radnje u postupku za koje je po zakonu ovlašten sam ili preko lica koja su na osnovu zakona obavezna da postupaju po njegovom zahtjevu u krivičnom postupku.

Davanje uputstava

Član 37

Za ostvarivanje svojih prava i dužnosti, tužilac može u konkretnim predmetima koji su u nadležnosti suda davati potrebna uputstva ovlaštenim službenim licima.

Princip mutabiliteta

Član 38

Tužilac može da odustane od gonjenja do završetka glavnog pretresa, a u postupku pred Apelacionim sudom, kada je to predviđeno ovim zakonom.

GLAVA VII

BRANILAC

Pravo na branioca

Član 39

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi može imati branioca u toku cijelog postupka.

(2) Za branioca se može uzeti advokat pod uslovima koji su propisani zakonom.

(3) Ukoliko osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne uzme branioca, osumnjičenom, odnosno optuženom, osim ako se on tome izričito ne protivi, mogu branioca uzeti njegov zakonski zastupnik, bračni, odnosno vanbračni drug, krvni srodnik u pravoj liniji do bilo kog stepena, usvojilac, usvojenik, brat, sestra ili hranilac.

(4) Branilac mora da preda punomoć za zastupanje prilikom preduzimanja prve radnje u postupku.

Broj branilaca

Član 40

(1) Više osumnjičenih, odnosno optuženih mogu imati zajedničkog branioca, osim ako branioca postavlja sud u skladu s članovima 45 i 46 ovog zakona.

(2) Osumnjičeni, odnosno optuženi može imati više branilaca, ali samo jedan od njih će imati status glavnog branioca, o čemu će se osumnjičeni, odnosno optuženi izjasniti. Smatra se da je odbrana obezbijeđena kada u postupku učestvuje jedan od branilaca.

Ko ne može biti branilac

Član 41

(1) Branilac ne može biti oštećeni, bračni, odnosno vanbračni drug oštećenog ili tužioca, niti njihov srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kog stepena, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena ili po tazbini do drugog stepena.

(2) Branilac koji je pozvan kao svjedok, ne može biti branilac u tom predmetu.

(3) Branilac ne može biti lice koje je u istom predmetu postupalo kao sudija ili tužilac.

Isključenje branioca iz postupka

Član 42

(1) Razlog za isključenje branioca postoji i u pogledu lica koje zloupotrebljava kontakt sa osumnjičenim, odnosno optuženim koji je u pritvoru kako bi osumnjičeni, odnosno optuženi počinio krivično djelo ili ugrozio bezbjednost ustanove u kojoj se pritvor izvršava.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana osumnjičeni, odnosno optuženi će se pozvati da u određenom roku uzme drugog branioca.

(3) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi u slučajevima obavezne odbrane sam ne uzme branioca ili branioca ne angažuju lica iz člana 39 stava 3 ovog zakona, postupit će se na način predviđen u članu 45 stavu 4 ovog zakona.

(4) U slučaju iz stavova 2 i 3 ovog člana, novom braniocu će se ostaviti dovoljno vremena za pripremu odbrane osumnjičenog, odnosno optuženog.

(5) Za vrijeme trajanja isključenja, branilac ne može braniti osumnjičenog, odnosno optuženog u drugom postupku. Branilac ne može braniti druge osumnjičene, odnosno optužene u istom postupku, kao ni u razdvojenom postupku.

Postupak isključenja branioca

Član 43

(1) Odluka o isključenju branioca donosi se na posebnom saslušanju kome prisustvuju tužilac, osumnjičeni, odnosno optuženi, branilac i predstavnik advokatske komore čiji je branilac član.

(2) Postupak isključenja se može sprovesti i bez branioca ako je uredno pozvan i ako je u pozivu za saslušanje bio upozoren da će se postupak voditi i u njegovoj odsutnosti. O saslušanju se sastavlja zapisnik.

Rješenje o isključenju

Član 44

(1) Rješenje o isključenju iz člana 43 ovog zakona prije početka glavnog pretresa donosi sudija za prethodni postupak, odnosno sudija za prethodno saslušanje, a na glavnom pretresu sudija, odnosno vijeće. U postupku pred Apelacionim sudom rješenje o isključenju branioca donosi vijeće.

(2) Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana žalba nije dopuštena.

(3) Ako je branilac isključen iz postupka, može mu se narediti da snosi troškove nastale zbog prekida ili odlaganja postupka.

Kada osumnjičeni, odnosno optuženi mora imati branioca

Član 45

(1) Osumnjičeni mora imati branioca već prilikom prvog ispitivanja ako je nijem ili gluh ili ako je osumnjičen za krivično djelo za koje se može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

(2) Osumnjičeni, odnosno optuženi mora imati branioca prilikom izjašnjenja o prijedlogu za određivanje pritvora, za vrijeme dok pritvor traje.

(3) Nakon podizanja optužnice za krivično djelo za koje se može izreći deset godina zatvora ili teža kazna, optuženi mora imati branioca u vrijeme dostavljanja optužnice.

(4) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi u slučajevima obavezne odbrane ne uzme sam branioca, ili branioca ne angažuju lica iz člana 39 stava 3 ovog zakona, branioca će mu postaviti sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno predsjednik vijeća. U ovom slučaju, osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo na branioca do pravosnažnosti presude, a ako je izrečena kazna dugotrajnog zatvora - i u postupku po pravnom lijeku.

(5) Branilac će biti postavljen osumnjičenom, odnosno optuženom ako sud utvrdi da je to zbog složenosti predmeta, mentalnog stanja osumnjičenog, odnosno optuženog ili drugih okolnosti u interesu pravde.

(6) U slučaju postavljanja branioca, osumnjičeni, odnosno optuženi će se prvo pozvati da sam izabere branioca sa predočene liste. Ukoliko osumnjičeni, odnosno optuženi sam ne izabere branioca sa predočene liste, branioca će postaviti sud.

Postavljanje branioca zbog slabog imovnog stanja

Član 46

(1) Kad ne postoje uslovi za obaveznu odbranu, a postupak se vodi za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora ili kada to zahtijevaju interesi pravičnosti bez obzira na propisanu kaznu, osumnjičenom, odnosno optuženom će se, na njegov zahtjev, postaviti branilac iz Kancelarije za pravnu pomoć Brčko distrikta BiH ili reda advokata, ako prema svom imovnom stanju ne može snositi troškove odbrane.

(2) Kriterije za određivanje prava na postavljenog branioca utvrđuje predsjednik Osnovnog suda.

(3) Zahtjev za postavljanje branioca iz stava 1 ovog člana može se podnijeti u toku cijelog krivičnog postupka. Branioca postavlja sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno predsjednik vijeća nakon što je osumnjičenom, odnosno

optuženom prvo pružena prilika da sa predočene liste izabere branioca.

(4) Ako se naknadno utvrdi da imovno stanje osumnjičenog odnosno optuženog ne ispunjava kriterije, sud može odlučiti da se nadoknade troškovi odbrane.

(5) Zahtjev za postavljanje branioca zbog slabog imovinskog stanja evidentira se u spisu. Sud će na osnovu utvrđenog imovinskog stanja osumnjičenog, odnosno optuženog donijeti odluku o zahtjevu bez odlaganja.

Pravo branioca da pregleda spise i dokumentaciju

Član 47

(1) U toku istrage, branilac ima pravo da razmatra spise i razgleda pribavljene predmete koji idu u korist osumnjičenom. Ovo pravo se braniocu može uskratiti ako je riječ o spisima i predmetima čije bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilj istrage.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, tužilac će istovremeno sa prijedlogom za određivanje pritvora sudiji za prethodni postupak, odnosno sudiji za prethodno saslušanje dostaviti i dokaze bitne za procjenu zakonitosti pritvora i radi obavještavanja branioca.

(3) Nakon podizanja optužnice, osumnjičeni, optuženi, odnosno branilac imaju pravo uvida u sve spise i dokaze.

(4) Sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno vijeće kao i tužilac dužni su, kada dođu u posjed novog dokaza ili bilo koje informacije ili činjenice koja može poslužiti kao dokaz na suđenju, staviti ih na uvid braniocu, osumnjičenom, odnosno optuženom.

(5) U slučaju iz stavova 3 i 4 ovog člana, branilac, osumnjičeni, odnosno optuženi može izvršiti fotokopiranje svih spisa i dokumenata.

Komunikacija osumnjičenog, odnosno optuženog s braniocem

Član 48

(1) Ako se osumnjičeni, odnosno optuženi nalazi u pritvoru, ima pravo odmah da komunicira s braniocem, usmeno ili pismeno.

(2) Tokom razgovora osumnjičeni, odnosno optuženi i branilac mogu biti posmatrani, ali se ne smije slušati njihov razgovor.

Razrješenje postavljenog branioca

Član 49

(1) Umjesto postavljenog branioca, osumnjičeni, odnosno optuženi može sam uzeti drugog branioca. U tom slučaju razriješit će se postavljeni branilac.

(2) Branilac može da traži da bude razriješen samo na način predviđen zakonom.

(3) O razrješenju branioca u slučaju iz stavova 1 i 2 ovog člana odlučuje u toku istrage sudija za prethodni postupak, nakon podizanja optužnice - sudija za prethodno saslušanje, a u toku glavnog pretresa sudija, odnosno vijeće. Protiv ove odluke nije dopuštena žalba.

(4) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno vijeće može, na traženje osumnjičenog, odnosno optuženog ili uz njegovu saglasnost razriješiti postavljenog branioca koji neodgovorno vrši svoju dužnost. Umjesto razriješenog branioca postavit će se drugi branilac. O razrješenju branioca odmah će se obavijestiti advokatska komora čiji je član.

Preduzimanje radnji od strane branioca

Član 50

(1) Branilac mora, zastupajući osumnjičenog, odnosno optuženog, preduzimati sve neophodne radnje u cilju utvrđivanja činjenica, prikupljanja dokaza koji idu u korist osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i zaštite njihovih prava.

(2) Prava i dužnosti branioca ne prestaju u slučaju opoziva punomoći, sve dok sudija, odnosno vijeće ne razriješi branioca njegovih prava i dužnosti.

GLAVA VIII

RADNJE DOKAZIVANJA

Odjeljak 1 - Pretresanje stana, prostorija i lica

Pretresanje stana, ostalih prostorija i pokretnih stvari

Član 51

(1) Pretresanje stana i ostalih prostorija osumnjičenog, odnosno optuženog i drugih lica, kao i njihovih pokretnih stvari izvan stana može se preduzeti samo onda ako ima dovoljno osnova za sumnju da se kod njih nalaze učinilac, saučesnik, tragovi krivičnog djela ili predmeti važni za postupak.

(2) Pretresanje pokretnih stvari, u smislu odredbe stava 1 ovog člana, obuhvata i pretresanje kompjuterskih sistema, uređaja za pohranjivanje kompjuterskih i elektronskih podataka, kao i mobilnih telefonskih aparata. Lica koja se koriste ovim uređajima dužna su da omoguće pristup, da predaju medij na kojem su pohranjeni podaci, te pruže potrebna obavještenja za upotrebu tih uređaja. Lice koje odbije njihovu predaju može se kazniti prema odredbi člana 65 stava 5 ovog zakona.

(3) Pretresanje kompjutera i sličnih uređaja iz stava 2 ovog člana može se preduzeti uz pomoć stručnog lica.

Pretresanje lica

Član 52

(1) Pretresanje lica može se preduzeti kad je vjerovatno da je to lice počinilo krivično djelo ili da će se pretresanjem pronaći predmeti ili tragovi važni za krivični postupak.

(2) Pretresanje lica obavlja lice istog spola.

Naredba za pretresanje

Član 53

(1) Sud može da izda naredbu za pretresanje pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(2) Naredbu za pretresanje može da izda sud na zahtjev tužioca ili na zahtjev ovlaštenih službenih lica koja su dobila odobrenje od tužioca.

Forma zahtjeva za pretresanje

Član 54

Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može da se podnese u pismenoj ili usmenoj formi. Ako se zahtjev podnosi u pismenoj formi, mora biti sastavljen, potpisan i ovjeren na način kako je to određeno u članu 55 stavu 1 ovog zakona. Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može se podnijeti u skladu s članom 56 ovog zakona.

Sadržaj zahtjeva za izdavanje naredbe za pretresanje

Član 55

(1) Zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje mora sadržavati:

a) naziv suda, kao i ime i funkciju podnosioca zahtjeva;

b) činjenice koje ukazuju na vjerovatnost da će se lica, odnosno tragovi i predmeti navedeni u članu 51 stavu 1 ovog zakona naći na označenom ili opisanom mjestu ili kod određenog lica;

c) zahtjev da sud izda naredbu za pretresanje radi pronalaženja lica ili oduzimanja predmeta.

(2) U zahtjevu se može predložiti:

a) da se naredba za pretresanje izvrši u bilo koje vrijeme zato što postoji osnovana sumnja da pretresanje neće moći biti izvršeno u vremenskom periodu od 6 sati do 21 sat, da će se traženi predmeti skloniti ili uništiti ako se naredba ne izvrši odmah, kao i da će lice koje se traži pobjeći ili počiniti drugo krivično djelo ili da može ugroziti bezbjednost ovlaštenog službenog lica ili drugog lica ako se naredba ne izvrši odmah ili u vremenskom periodu od 21 sat do 6 sati;

b) da ovlašteno službeno lice izvrši naredbu bez prethodne predaje naredbe ako postoji osnovana sumnja da se traženi predmeti mogu lako i brzo uništiti ako se odmah ne oduzmu, da predaja naredbe može ugroziti bezbjednost ovlaštenog službenog ili drugog lica kao i da će lice koje se traži počiniti drugo krivično djelo ili ugroziti bezbjednost ovlaštenog službenog ili drugog lica.

Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje

Član 56

(1) Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje može se podnijeti kada postoji opasnost od odlaganja. Usmeni zahtjev za izdavanje naredbe o pretresanju može se saopštiti sudu i telefonom, radiovezom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije.

(2) Kad je podnesen usmeni zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje, sud će daljnji tok razgovora zabilježiti. U slučaju kada se koristi zvučni ili stenografski zapisnik, zapisnik se u roku od 24 sata mora dati na prepis čija će se istovjetnost ovjeriti i čuvati sa originalnim zapisnikom.

Izdavanje naredbe za pretresanje

Član 57

(1) Ako sudija za prethodni postupak ustanovi da je zahtjev za izdavanje naredbe za pretresanje opravdan, odobrit će zahtjev i izdati naredbu za pretresanje.

(2) Kad sud odluči da izda naredbu za pretresanje na osnovu usmenog zahtjeva, podnosilac takvog zahtjeva sam će sastaviti naredbu u skladu s članom 58 ovog zakona i pročitat će je u cjelini sudiji za prethodni postupak.

Sadržaj naredbe za pretresanje

Član 58

Naredba za pretresanje sadrži:

a) naziv suda koji izdaje naredbu, osim kada se naredba za pretresanje odobrava na osnovu usmenog zahtjeva i potpis sudije za prethodni postupak koji izdaje naredbu;

b) ako se naredba za pretresanje odobrava na osnovu usmenog zahtjeva, to će se navesti uz naznačenje imena sudije za prethodni postupak koji izdaje naredbu i vremena i mjesta izdavanja;

c) ime, odjeljenje ili rang ovlaštenog lica na koje se naredba odnosi;

d) svrha pretresanja;

e) opis lica koje treba pronaći ili opis stvari koje su predmet pretresanja;

f) određivanje ili opis mjesta, prostorija ili lica koje se traži, s navođenjem adrese, vlasništva, imena ili sličnog za sigurno utvrđivanje identiteta;

g) uputstvo da se naredba ima izvršiti između 6 sati i 21 sat ili ovlaštenje da se naredba može izvršiti u bilo koje vrijeme ako to sud izričito odredi;

h) ovlaštenje izvršiocu naredbe da može bez prethodne najave ući u prostorije koje se imaju pretresti ako to sud izričito odredi;

i) uputstvo da se naredba i oduzete stvari donesu u sud bez odlaganja;

j) pouku da osumnjičeni ima pravo da obavijesti branioca i da se pretresanje može izvršiti i bez prisustva branioca ako to zahtijevaju izuzetne okolnosti.

Vrijeme izvršenja naredbe za pretresanje

Član 59

(1) Naredba za pretresanje mora da se izvrši najkasnije 15 dana od izdavanja naredbe, nakon čega se, bez odlaganja, mora vratiti sudu.

(2) Naredba za pretresanje se može izvršiti bilo kojeg dana u sedmici. Naredba se može izvršiti samo u vremenskom periodu od 6 sati do 21 sat, osim ako u naredbi nije izričito dato ovlaštenje da se može izvršiti u bilo koje doba dana ili noći, u skladu s članom 55 stavom 2 ovog zakona.

Postupak izvršenja naredbe za pretresanje

Član 60

(1) Prije početka pretresanja ovlašteno službeno lice mora dati obavještenje o svojoj funkciji i razlogu dolaska i predati naredbu za pretresanje licu kod kojega će se ili na kojemu će se izvršiti pretresanje. Ako je nakon toga ovlaštenom službenom licu pristup uskraćen, može upotrijebiti silu u skladu sa zakonom.

(2) Prilikom izvršavanja naredbe za pretresanje kojom se određuje pretresanje stana i drugih prostorija, ovlašteno službeno lice nije dužno da obavijesti bilo koga o svojoj funkciji i razlozima pretresanja, već može odmah ući u stan ili druge prostorije ako su prazni ili ako ovlašteno službeno lice opravdano smatra da su prazni

ili ako je ovlašteno službeno lice naredbom izričito ovlašteno da uđe bez prethodne najave.

(3) Korisnik stana i drugih prostorija pozvat će se da bude prisutan pretresanju, a ako je on odsutan - pozvat će se njegov zastupnik ili neko od odraslih članova domaćinstva ili komšija. Ukoliko lice kod kojega se pretresanje ima izvršiti nije prisutno, naredba se ostavlja u prostoriji gdje se vrši pretresanje, a pretresanje se izvršava i bez njegove prisutnosti.

(4) Pretresanju stana, ostalih prostorija ili lica prisustvuju dva punoljetna građanina kao svjedoci. Pretresanju lica prisustvuju svjedoci istog spola. Svjedoci će se prije početka pretresanja upozoriti da paze kako se pretresanje vrši, kao i da imaju pravo da prije potpisivanja zapisnika o pretresanju stave svoje prigovore, ako smatraju da sadržaj zapisnika nije tačan.

(5) Prilikom vršenja pretresanja službenih prostorija pozvat će se njihov starješina ili rukovodilac da bude prisutan pretresanju.

(6) Ako se pretresanje mora preduzeti u vojnom objektu, pismena naredba o pretresanju dostavlja se vojnim vlastima, koje će odrediti najmanje jedno vojno lice da bude prisutno pretresanju.

Obaveze i ovlaštenja ovlaštenog službenog lica

Član 61

Prilikom izvršenja naredbe za pretresanje lica, ovlašteno službeno lice mora dati obavještenje o svojoj funkciji i predati naredbu za pretresanje licu na kome će se pretresanje izvršiti. Ovlašteno službeno lice može da upotrijebi silu u skladu sa zakonom.

Zapisnik o pretresanju

Član 62

(1) O svakom pretresanju stana, prostorije ili lica sastavit će se zapisnik koji potpisuje lice kod koga se ili na kome se vrši pretresanje i lica čija je prisutnost obavezna. Prilikom vršenja pretresanja oduzet će se privremeno samo oni predmeti i isprave koji su u vezi sa svrhom pretresanja. U zapisnik će se unijeti i tačno opisati predmeti i isprave koji se oduzimaju, a to će se naznačiti i u

potvrdi o oduzimanju predmeta koja će se odmah uručiti licu kome su predmeti, odnosno isprave oduzete.

(2) Ako se pri pretresanju stana, prostorije, odnosno lica nađu predmeti koji nemaju veze s krivičnim djelom zbog kojeg je izdata naredba za pretresanje, ali upućuju na drugo krivično djelo, oni će se opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a o oduzimanju će se odmah izdati potvrda. O tome će se obavijestiti tužilac. Ti će se predmeti odmah vratiti ako tužilac ustanovi da nema osnova za pokretanje krivičnog postupka, a ne postoji neki drugi zakonski osnov po kojem bi se ti predmeti imali oduzeti.

(3) Predmeti upotrijebljeni kod pretresanja kompjutera i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka vratit će se nakon pretresanja njihovim korisnicima, ako nisu potrebni za daljnje vođenje krivičnog postupka. Lični podaci pribavljeni pretresanjem mogu se koristiti samo u svrhe krivičnog postupka i izbrisat će se, bez odlaganja, kad ta svrha prestane.

Oduzimanje predmeta na osnovu naredbe za pretresanje

Član 63

(1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta na osnovu naredbe za pretresanje, ovlašteno službeno lice će napisati i potpisati potvrdu u kojoj će navesti oduzete predmete i naziv suda koji je izdao naredbu.

(2) Ako je predmet privremeno oduzet od određenog lica, potvrda iz stava 1 ovog člana mora se uručiti tom licu. Ako je predmet privremeno oduzet iz stana ili prostorije, takva potvrda mora se uručiti vlasniku, stanaru ili korisniku.

(3) Nakon oduzimanja predmeta na osnovu naredbe za pretresanje, ovlašteno službeno lice mora, bez odlaganja, da vrati sudu naredbu i preda predmete i spisak oduzetih predmeta.

(4) Nakon prijema stvari oduzetih na osnovu naredbe za pretresanje, sud će zadržati predmete pod nadzorom suda do dalje odluke ili odrediti da predmeti ostanu pod nadzorom podnosioca zahtjeva za izdavanje naredbe ili pod nadzorom ovlaštenog izvršioca naredbe.

Pretresanje bez naredbe i svjedoka

Član 64

(1) Ovlašteno službeno lice može ući u stan i druge prostorije bez naredbe i bez svjedoka i, po potrebi, izvršiti pretresanje ako stanar tog stana to želi, ako neko zove u pomoć, ako je potrebno uhvatiti učinioca krivičnog djela koji je zatečen na djelu ili radi bezbjednosti ljudi i imovine, ako se u stanu ili drugoj prostoriji nalazi lice koje se po naredbi suda ima pritvoriti ili prinudno dovesti ili koja se tu sklonila od gonjenja.

(2) Ovlašteno službeno lice može pretresti lice bez naredbe za pretresanje i bez prisutnosti svjedoka:

a) pri izvršenju naredbe o dovođenju,

b) prilikom lišenja slobode,

c) ako postoji sumnja da to lice posjeduje vatreno ili hladno oružje,

d) ako postoji sumnja da će sakriti, uništiti ili riješiti se predmeta koji se trebaju od njega oduzeti i upotrijebiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(3) Nakon izvršenja pretresanja bez naredbe za pretresanje i bez prisustva svjedoka, ovlašteno službeno lice mora odmah podnijeti izvještaj tužiocu, koji će o tome obavijestiti sudiju za prethodni postupak. Izvještaj mora sadržavati razloge pretresanja bez naredbe i svjedoka.

Odjeljak 2 - Privremeno oduzimanje predmeta i imovine

Naredba za oduzimanje predmeta

Član 65

(1) Predmeti koji se po KZ Brčko distrikta BiH imaju oduzeti ili koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku privremeno će se oduzeti i na osnovu sudske odluke će se obezbijediti njihovo čuvanje.

(2) Naredbu za oduzimanje predmeta izdaje sud, na prijedlog tužioca ili na prijedlog ovlaštenog službeno lica koje je dobilo odobrenje od tužioca.

(3) Naredba za privremeno oduzimanje predmeta sadrži: naziv suda, pravni osnov za privremeno oduzimanje predmeta, naznaka predmeta

koji podliježu oduzimanju, ime lica od kojeg se oduzimaju predmeti, mjesto oduzimanja predmeta i rok u kojem se predmeti trebaju oduzeti.

(4) Oduzimanje predmeta vrši ovlašteno službeno lice na osnovu izdate naredbe.

(5) Ko drži takve predmete, dužan ih je predati po naredbi suda. Lice koje ih odbije predati, može se kazniti do 50.000 KM, a u slučaju daljnjeg odbijanja - može se zatvoriti. Zatvor traje do predaje predmeta ili do završetka krivičnog postupka, a najduže 90 dana. Na isti način postupit će se prema službenom ili odgovornom licu u državnom organu ili pravnom licu.

(6) Odredbe stava 5 ovog člana odnose se i na podatke pohranjene u kompjuteru ili sličnim uređajima za automatsku obradu podataka. Pri njihovom pribavljanju posebno će se voditi računa o propisima koji se odnose na čuvanje tajnosti određenih podataka.

(7) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili je određen zatvor odlučuje vijeće. Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

(8) Pri oduzimanju predmeta naznačit će se gdje su pronađeni i opisat će se, a, po potrebi, i na drugi način osigurati utvrđivanje njihove istovjetnosti. Za oduzete predmete izdat će se potvrda.

(9) Mjere iz stavova 5 i 6 ovog člana ne mogu se primijeniti prema osumnjičenom, odnosno optuženom niti licima koja su oslobođena dužnosti svjedočenja.

Privremeno oduzimanje predmeta bez naredbe

Član 66

(1) Predmeti iz člana 65 stava 1 ovog zakona mogu se privremeno oduzeti i bez naredbe suda ukoliko postoji opasnost od odlaganja. Ukoliko se lice koje se pretresa izričito usprotivi oduzimanju predmeta, tužilac će u roku od 72 sata od izvršenog pretresanja podnijeti zahtjev sudiji za prethodni postupak za naknadno odobrenje oduzimanja predmeta.

(2) Ukoliko sudija za prethodni postupak odbije zahtjev tužioca, oduzeti predmeti se ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku. Privremeno oduzeti predmeti će se odmah vratiti licu od kojega su oduzeti.

Privremeno oduzimanje pisama, telegrama i drugih pošiljki

Član 67

(1) Privremeno se mogu oduzeti pisma, telegrami i druge pošiljke upućene osumnjičenom, odnosno optuženom ili one koje on odašilje, a koje se nalaze kod preduzeća i lica koja vrše poslove pošte i telekomunikacija.

(2) Pošiljke iz stava 1 ovog člana mogu se privremeno oduzeti ako postoje okolnosti zbog kojih se s osnovom može očekivati da će ove pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku.

(3) Naredbu za privremeno oduzimanje pošiljki iz stava 1 ovog člana izdaje sud, na prijedlog tužioca.

(4) Naredbu za privremeno oduzimanje pošiljki može izdati i tužilac, ako postoji opasnost od odlaganja, s tim da o njenom potvrđivanju odlučuje sudija za prethodni postupak u roku od 72 sata od privremenog oduzimanja pošiljki.

(5) Ukoliko naredba ne bude potvrđena u smislu stava 4 ovog člana, te pošiljke se ne mogu koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(6) Mjere preduzete u skladu s ovim članom ne mogu se primjenjivati na pisma, telegrame i druge pošiljke razmijenjene između osumnjičenog, odnosno optuženog i njegovog branioca.

(7) Naredba iz stava 3 ovog člana sadrži: podatke o osumnjičenom, odnosno optuženom na kojeg se naredba odnosi, način izvršenja naredbe i vrijeme trajanja mjere, te preduzeće koje će izvršiti naređenu mjeru. Preduzete mjere mogu trajati najduže tri mjeseca, a iz važnih razloga sudija za prethodni postupak može produžiti trajanje ovih mjera za još tri mjeseca, s tim da će se preduzete mjere ukinuti čim prestanu razlozi za njihovo daljnje preduzimanje.

(8) Ukoliko to interesi postupka dopuštaju, o preduzetim mjerama iz stava 1 ovog člana obavijestit će se osumnjičeni, odnosno optuženi

protiv koga su primijenjene te mjere.

(9) Izdate pošiljke otvara tužilac u prisutnosti dva svjedoka. Pri otvaranju će se paziti da se ne povrijedi pečat, a omoti i adresa će se sačuvati. O otvaranju će se sastaviti zapisnik.

(10) Sadržaj pošiljke ili dijela pošiljke će se saopštiti osumnjičenom, odnosno optuženom, odnosno licu kome je upućena, a dio pošiljke ili pošiljka predat će se tom licu, osim ako, izuzetno, tužilac smatra da bi to imalo štetne posljedice za uspješno vođenje krivičnog postupka. Ako je osumnjičeni, odnosno optuženi odsutan, o upućenoj pošiljci obavijestit će se članovi njegove porodice. Ako osumnjičeni, odnosno optuženi nakon toga ne zatraži predaju pošiljke, pošiljka će se vratiti pošiljaocu.

Popis privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

Član 68

(1) Nakon privremenog oduzimanja predmeta i dokumentacije, u zapisniku će se popisati privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija, i o tome izdati potvrda.

(2) Ako popis predmeta i dokumentacije nije moguć, predmeti i dokumentacija će se staviti u omot i zapečatiti. Osoba od koje se privremeno oduzimaju predmeti i dokumentacija može na omot staviti svoj pečat i potpis.

(3) Predmet koji je oduzet od fizičkog, odnosno pravnog lica ne može se prodati, pokloniti ili na drugi način njim raspolagati.

Pravo žalbe

Član 69

(1) Lice od kojega se privremeno oduzima predmet i dokumentacija ima pravo žalbe.

(2) Žalba iz stava 1 ovog člana ne odlaže privremeno oduzimanje predmeta i dokumentacije.

(3) Protiv odluke suda kojom se vraćaju oduzeti predmeti ili dokumentacija, tužilac ima pravo da podnese žalbu.

Čuvanje privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

Član 70

Privremeno oduzeti predmeti i dokumentacija pohranjuju se u sudu ili sud na drugi način obezbjeđuje njihovo čuvanje.

Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije

Član 71

(1) Otvaranje i pregled privremeno oduzetih predmeta i dokumentacije vrši tužilac.

(2) O otvaranju zapečaćenog omota iz člana 68 stava 2 ovog zakona, tužilac je dužan obavijestiti lice ili preduzeće od koga su predmeti oduzeti, sudiju za prethodni postupak i branioca. Zapečaćeni omot će se otvoriti, a spisi i isprave pregledati i popisati i u slučaju da se neka od pozvanih osoba ne odazove.

(3) Pri otvaranju i pregledu oduzetih predmeta i dokumentacije mora se voditi računa da njihov sadržaj ne saznaju neovlaštena lica.

Naredba banci ili drugom pravnom licu

Član 72

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice počinilo krivično djelo koje je povezano s dobijanjem imovinske koristi, Sud može, na osnovu prijedloga tužioca, narediti da banka ili drugo pravno lice koje vrši finansijsko poslovanje dostavi podatke o bankovnim depozitima i drugim finansijskim transakcijama i poslovima tog lica, kao i lica za koja se osnovano vjeruje da su uključena u te finansijske transakcije ili poslove osumnjičenog, ako bi takvi podaci mogli biti dokaz u krivičnom postupku.

(2) Sud može, na prijedlog tužioca, narediti preduzimanje i drugih potrebnih radnji iz člana 116 ovog zakona kako bi se omogućilo utvrđivanje i pronalaženje nezakonito pribavljene imovine i prikupljanje dokaza o tome.

(3) U hitnim slučajevima tužilac može odrediti mjere iz stava 1 ovog člana na osnovu naredbe. Tužilac će dobijene podatke zapečatiti dok ne bude izdata sudska potvrda. O preduzetim mjerama, tužilac odmah obavještava sud koji može u roku od 72 sata izdati naredbu. Tužilac će dobijene podatke zapečatiti dok ne bude izdata sudska naredba. U

slučaju da sud ne izda naredbu, tužilac će podatke vratiti bez prethodnog otvaranja.

(4) Sud može rješenjem narediti pravnom ili fizičkom licu da privremeno obustavi izvršenje finansijske transakcije za koju postoji sumnja da predstavlja krivično djelo, ili da je namijenjena učinjenju krivičnog djela, da služi prikrivanju krivičnog djela ili prikrivanju dobiti ostvarene krivičnim djelom.

(5) Rješenjem iz stava 4 ovoga člana sud će odrediti da se finansijska sredstva namijenjena za transakciju iz stava 4 ovoga člana i gotovinski iznosi novca domaće i strane valute privremeno oduzmu prema članu 65 stavu 1 ovog zakona, pohrane na poseban račun i čuvaju do okončanja postupka, odnosno dok se ne steknu uslovi za njihovo vraćanje.

(6) Protiv rješenja iz stava 4 ovoga člana žalbu mogu podnijeti tužilac, vlasnik finansijskih sredstava ili gotovinskog novca domaće i strane valute, osumnjičeni, odnosno optuženi, kao i pravno ili fizičko lice iz stavova 4 i 5 ovog člana.

Naredba operateru telekomunikacija

Član 72a

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice počinilo krivično djelo, sud može, na osnovu prijedloga tužioca ili na prijedlog ovlaštenih službenih lica koja su dobila odobrenje od tužioca, narediti da operater telekomunikacija ili drugo pravno lice koje vrši pružanje telekomunikacionih usluga dostavi podatke o korištenju telekomunikacionih usluga tog lica, ako bi takvi podaci mogli biti dokaz u krivičnom postupku ili poslužiti prikupljanju informacija koje mogu biti od koristi u krivičnom postupku.

(2) U hitnim slučajevima tužilac može da naredi radnje iz stava 1 ovog člana i dobijeni podaci bit će zapečaćeni dok ne bude izdata sudska naredba. O preduzetim mjerama tužilac odmah obavještava sud koji može u roku od 72 sata izdati naredbu. U slučaju da sud ne izda naredbu, tužilac će podatke vratiti bez prethodnog otvaranja.

(3) Radnje iz stava 1 ovog člana mogu se odrediti i prema licu za koje postoje osnovi sumnje da počiniocu, odnosno od počinioca prenosi informacije u vezi s krivičnim djelom, odnosno da počinilac koristi njegovo sredstvo telekomunikacije.

(4) Operateri telekomunikacija ili drugo pravno lice koji pružaju telekomunikacione usluge dužni su tužiocu i ovlaštenim službenim licima omogućiti sprovođenje mjera iz stava 1 ovog člana.

Privremeno oduzimanje imovine radi obezbjeđenja

Član 73

(1) Sud može u bilo koje vrijeme u toku postupka donijeti na prijedlog tužioca privremenu mjeru oduzimanja imovine koja se ima oduzeti po KZ Brčko distrikta BiH, mjeru zapljene ili drugu neophodnu privremenu mjeru kako bi se spriječilo korištenje, otuđenje ili raspolaganje tom imovinom.

(2) Ovlašteno službeno lice može, kada postoji opasnost od odlaganja, privremeno oduzeti imovinu iz stava 1 ovog člana, zaplijeniti imovinu ili preduzeti druge neophodne privremene mjere kako bi se spriječilo bilo kakvo korištenje, otuđenje ili raspolaganje tom imovinom. O preduzetim mjerama ovlašteno službeno lice mora odmah obavijestiti tužioca, a o preduzetim mjerama odlučuje sudija za prethodni postupak u roku od 72 sata.

(3) U slučaju da uskrati odobrenje, preduzete mjere će se obustaviti, a oduzeti predmeti i imovina će biti odmah vraćeni licu od koga su oduzeti.

Vraćanje privremeno oduzetih predmeta

Član 74

Predmeti koji su u toku krivičnog postupka privremeno oduzeti vratit će se vlasniku, odnosno držaocu, kada u toku postupka postane očigledno da njihovo zadržavanje nije u skladu s članom 65 ovog zakona, a ne postoje razlozi na njihovo oduzimanje (član 391).

Odjeljak 3 - Postupak sa sumnjivim stvarima

Oglašavanje sumnjivih stvari

Član 75

(1) Nađe li se kod osumnjičenog, odnosno optuženog tuđa stvar, a ne zna se čija je, organ koji vodi postupak opisat će tu stvar i opis objaviti na oglasnoj tabli općine na čijem području osumnjičeni, odnosno optuženi ima prebivalište i na čijem je području krivično djelo učinjeno. U oglasu će se pozvati vlasnik da se javi organu koji vodi postupak u roku od jedne godine od dana objavljivanja oglasa, jer će se inače stvar prodati. Novac dobijen prodajom je prihod budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

(2) Ako se radi o stvarima veće vrijednosti, objavljivanje se može izvršiti i putem dnevnog lista.

(3) Ako je stvar podložna kvarenju ili je njeno čuvanje vezano za znatne troškove, ona će se prodati po odredbama koje važe za izvršni postupak, a novac predati na čuvanje u sudski depozit.

(4) Po odredbi stava 3 ovog člana postupit će se i kad stvar pripada odbjeglom ili nepoznatom učiniocu krivičnog djela.

Odlučivanje o sumnjivim stvarima

Član 76

(1) Ako se u toku od jedne godine niko ne javi za stvari ili za novac dobijen od prodaje stvari, donijet će se rješenje da stvar postaje vlasništvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno da je novac prihod budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

(2) Vlasnik stvari ima pravo da u parnici traži povrat stvari ili novca dobijenog od prodaje stvari. Zastarijevanje ovog prava počinje teći od dana objavljivanja oglasa.

Odjeljak 4 - Ispitivanje osumnjičenog

Osnovne odredbe o ispitivanju

Član 77

(1) Ispitivanje osumnjičenog u istrazi vrši tužilac ili ovlašteno službeno lice.

(2) Ispitivanje treba vršiti tako da se u punoj mjeri poštuje ličnost osumnjičenog. Prilikom ispitivanja osumnjičenog ne smije se upotrijebiti sila, prijetnja, prevara, narkotici ili druga sredstava koja

mogu uticati na slobodu odlučivanja i izražavanja volje prilikom davanja izjave ili priznanja.

(3) Ako je postupljeno protivno odredbi stava 2 ovog člana, na iskazu osumnjičenog ne može se zasnivati sudska odluka.

Pouka osumnjičenom o njegovim pravima

Član 78

(1) Kad se osumnjičeni prvi put ispituje, pitat će se za ime i prezime, nadimak ako ga ima, ime i prezime roditelja, djevojačko porodično ime majke, gdje je rođen, gdje stanuje, dan, mjesec i godina rođenja, koje je narodnosti i čiji je državljanin, jedinstveni matični broj građana državljanina Bosne i Hercegovine, čime se zanima, kakve su mu porodične prilike, je li pismen, kakve je škole završio, je li, gdje i kad služio vojsku odnosno ima li čin rezervnog vojnog starješine, vodi li se u vojnoj evidenciji i kod kojeg organa nadležnog za poslove odbrane, je li odlikovan, kakvog je imovnog stanja, je li, kad i zašto osuđivan, je li i kad je izrečenu kaznu izdržao, da li se protiv njega vodi postupak za koje drugo krivično djelo, a ako je maloljetan, ko mu je zakonski zastupnik. Osumnjičeni će se poučiti da je dužan odazvati se pozivu i odmah saopštiti svaku promjenu adrese ili namjeru da promijeni boravište, a upozorit će se i na posljedice ako po tome ne postupi.

(2) Na početku ispitivanja osumnjičenom će se saopštiti za koje krivično djelo se tereti i osnove sumnje protiv njega, a poučit će se i o sljedećim pravima:

a) da nije dužan iznijeti svoju odbranu niti odgovarati na postavljena pitanja,

b) da može uzeti branioca po svom izboru koji može biti prisutan njegovom ispitivanju, kao i da ima pravo na branioca bez naknade u slučajevima predviđenim ovim zakonom,

c) da se može izjasniti o djelu koje mu se stavlja na teret i iznijeti sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist i ako to učini u prisustvu branioca da je takav njegov iskaz dopušten kao dokaz na glavnom

pretresu i da bez njegove saglasnosti može biti pročitan i korišten na glavnom pretresu,

d) da ima pravo u toku istrage razmatrati spise i razgledati pribavljene predmete koji mu idu u korist, osim ako je riječ o spisima i predmetima čije bi otkrivanje moglo dovesti u opasnost cilj istrage,

e) da ima pravo na besplatne usluge prevodioca ako ne razumije ili ne govori jezik koji se koristi prilikom ispitivanja.

(3) Osumnjičeni se može dobrovoljno odreći prava navedenih u stavu 2 ovog člana, ali njegovo ispitivanje ne može započeti ukoliko se i dok se njegova izjava o odricanju ne zabilježi pismeno i dok ne bude potpisana od strane osumnjičenog. Osumnjičeni se ni pod kojim okolnostima ne može odreći prava na prisustvo branioca ako je njegova odbrana obavezna u skladu s ovim zakonom.

(4) U slučaju da se osumnjičeni odrekao prava da uzme branioca, a kasnije izrazi želju da uzme branioca, ispitivanje će se odmah prekinuti i ponovo će se nastaviti kada osumnjičeni dobije branioca ili mu se branilac postavi ili ako osumnjičeni izrazi želju da nastavi da odgovara na pitanja.

(5) Ako se osumnjičeni dobrovoljno odrekne prava da ne odgovara na postavljena pitanja, mora mu se i u tom slučaju omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji mu idu u korist.

(6) Ako je postupljeno protivno odredbama ovoga člana, na iskazu osumnjičenog ne može se zasnivati sudska odluka.

Način ispitivanja osumnjičenog

Član 79

(1) O svakom ispitivanju osumnjičenog sačinjava se zapisnik. Bitni dijelovi iskaza unijet će se doslovno u zapisnik. Nakon što je zapisnik sačinjen, osumnjičenom će se pročitati zapisnik i predati kopija zapisnika.

(2) Ispitivanje osumnjičenog u pravilu se snima na audio ili video traku, pod sljedećim uslovima:

a) da je osumnjičeni obaviješten na jeziku koji govori i razumije da se ispitivanje snima na audio ili video traku;

b) u slučaju prekida ispitivanja, razlog i vrijeme prekida će se naznačiti u snimku, kao i vrijeme nastavljanja i zaključenja ispitivanja;

c) na kraju ispitivanja osumnjičeni će dobiti mogućnost da pojasni sve što je rekao i da doda sve što želi;

d) zapis s trake će se prepisati nakon završetka ispitivanja, a kopija prepisa uručit će se osumnjičenom zajedno s kopijom snimljene trake ili ako je korištena aparatura za istovremeno pravljenje većeg broja snimaka, uručit će mu se jedna od originalno snimljenih traka;

e) pošto se napravi kopija originalne trake u svrhu prepisa, originalno snimljena traka ili jedna od originalno snimljenih traka će se zapečatiti u prisustvu osumnjičenog, sa ovjerom potpisa organa krivičnog postupka i osumnjičenog.

Ispitivanje preko tumača

Član 80

Ispitivanje osumnjičenog obavit će se preko tumača u slučajevima iz člana 87 ovog zakona.

Odjeljak 5 - Saslušanje svjedoka

Poziv za saslušanje svjedoka

Član 81

(1) Svjedoci se saslušavaju kada postoji vjerovatnoća da će svojim iskazom moći dati obavijesti o krivičnom djelu, učiniocu i o drugim važnim okolnostima.

(2) Poziv za svjedočenje dostavlja tužilac, odnosno sud. Pozivanje kao svjedoka maloljetnog lica koje nije navršilo šesnaest godina života vrši se preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupa ili drugih okolnosti.

(3) Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških tjelesnih mana ne mogu odazvati pozivu, mogu se saslušati u svom stanu, bolnici ili na drugom mjestu.

(4) U pozivu se svjedok obavještava da se poziva u svojstvu svjedoka, o mjestu i vremenu kada se treba odazvati pozivu, kao i o posljedicama neodazivanja pozivu.

(5) Ukoliko se svjedok ne odazove pozivu, niti svoj izostanak opravda, sud može izreći novčanu kaznu do 5.000 KM ili narediti prinudno dovođenje.

(6) Naredbu za dovođenje svjedoka izvršava sudska policija. Izuzetno, naredbu može izdati i tužilac ukoliko uredno pozvani svjedok ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, s tim da ovu naredbu mora odobriti sudija za prethodni postupak u roku od 24 sata od izdavanja naredbe.

(7) Ukoliko svjedok, koji je upozoren na posljedice, bez zakonskih razloga odbije da svjedoči, sud može, na prijedlog tužioca, donijeti rješenje o kažnjavanju svjedoka novčanom kaznom do 30.000 KM. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba, koja ne zadržava izvršenje.

(8) O žalbi protiv rješenja iz stavova 5 i 7 ovog člana odlučuje Apelacioni sud.

Lica koja ne mogu biti saslušana kao svjedoci

Član 82

(1) Ne može se saslušati kao svjedok:

a) lice koje bi svojim iskazom povrijedilo dužnost čuvanja državne, vojne ili službene tajne, dok ga nadležni organ ne oslobodi te dužnosti,

b) branilac osumnjičenog, odnosno optuženog u pogledu činjenica koje su mu postale poznate u svojstvu branioca,

c) lice koje bi svojim iskazom povrijedilo dužnost čuvanja profesionalne tajne (vjerski službenik, odnosno ispovjednik, novinar u svrhu zaštite izvora informacija, advokat, bilježnik, ljekar, babica i dr.), osim ako je oslobođeno te dužnosti posebnim propisom ili izjavom lica u čiju je korist ustanovljeno čuvanje tajne,

d) maloljetno lice koje s obzirom na uzrast i duševnu razvijenost nije sposobno shvatiti značaj prava da ne mora svjedočiti.

(2) Ako je kao svjedok saslušano lice koje se ne može saslušati kao svjedok, na takvom iskazu svjedoka ne može se zasnivati sudska odluka.

Lica koja mogu odbiti svjedočenje

Član 83

(1) Svjedočenje mogu odbiti:

a) bračni, odnosno vanbračni drug osumnjičenog, odnosno optuženog,

b) roditelj ili dijete, usvojilac ili usvojenik osumnjičenog odnosno optuženog.

(2) Organ koji vodi postupak dužan je da lica iz stava 1 ovog člana, prije njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov odnos prema osumnjičenom, odnosno optuženom upozori da mogu odbiti svjedočenje. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.

(3) Lice koje može odbiti svjedočenje prema jednom od osumnjičenih, odnosno optuženih, može odbiti svjedočenje i prema ostalim osumnjičenim, odnosno optuženim, ako se njegov iskaz prema prirodi stvari ne može ograničiti samo na ostale osumnjičene, odnosno optužene.

(4) Ako je kao svjedok saslušano lice koje može odbiti svjedočenje a nije na to upozoreno ili se nije izričito odreklo tog prava ili to upozorenje i odricanje nije uneseno u zapisnik, na takvom iskazu ne može se zasnivati sudska odluka.

Pravo svjedoka da ne odgovara na pojedina pitanja

Član 84

(1) Svjedok ima pravo da ne odgovara na pojedina pitanja kada je vjerovatno da će ga odgovor na ta pitanja izložiti krivičnom gonjenju.

(2) Svjedok koji koristi pravo iz stava 1 ovog člana, odgovorit će na ta pitanja ako glavni tužilac pismeno izjavi da neće preduzeti krivično gonjenje svjedoka za radnje koje svjedok navede u svome iskazu. Primjerak pismene izjave glavnog tužioca uručit će se svjedoku.

(3) Izjavu iz stava 2 ovog člana glavni tužilac može dati pod uslovom da je iskaz svjedoka od važnosti za sprečavanje, otkrivanje i dokazivanje težeg krivičnog djela druge osobe za koje je propisana kazna zatvora deset i više godina, kao i za krivična djela iz stava 4 ovog člana.

(4) Izjavu iz stava 2 ovog člana glavni tužilac može dati u postupku koji se vodi zbog:

a) krivičnih djela protiv države (glava XV),

b) krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom propisanih Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine,

c) krivičnih djela terorizma (glava XVIII),

d) krivičnih djela: Protivpravno lišenje slobode (član 176); Otmica (član 177); Spolni odnos s nemoćnim licem (201 stav 1); Spolni odnos zloupotrebom položaja (202.); Prinuda na spolni odnos (203), Spolni odnos s djetetom (204 stav 1); Bludne radnje (205 stav 2); Iskorištavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije (član 208); Pranje novca (član 265); Porezna utaja (član 267); Udruživanje radi počinjenja krivičnih djela (334); Organizovani kriminal (336); Primanje dara i drugih oblika koristi (član 374); Davanje poklona i drugih oblika koristi (član 375); Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem (član 376); Davanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem (član 376a); Zloupotreba položaja ili ovlaštenja (član 377); Nezakonito pogodovanje (377a); Pronevjera (član 378); Prevara u službi (član 379); Protivzakonito oslobođenje lica kome je oduzeta sloboda (član 385); Oštećenje računarskih podataka i programa (387) i Računarska sabotaža (392).

(5) U izjavi iz stava 2 ovog člana će se naznačiti da se ona odnosi samo na radnje svjedoka koje čine krivično djelo s propisanom manjom kaznom od kazne koja je propisana za krivično djelo u odnosu na koje se daje iskaz ili povodom kojeg se vodi postupak i da se ne može odnositi na krivična djela za koja je propisana kazna zatvora deset godina ili teža kazna.

(6) Sud će rješenjem utvrditi da li je izjava glavnog tužioca iz stava 2 ovog člana u skladu sa stavovima 3, 4 i 5 ovog člana i odrediti advokata za savjetnika svjedoku za vrijeme saslušanja.

(7) Nakon sto Sud donese rješenje iz stava 6 ovog člana glavni tužilac će pozvati svjedoka da da svoj iskaz. Prije saslušanja svjedok će dati pismenu izjavu da će kao svjedok, u krivičnom postupku dati istinit iskaz i da neće prešutjeti ništa što mu je poznato o krivičnom djelu iz stavova 3 i 4 o kojem daje iskaz i njegovom počiniocu. Svjedok će se upozoriti da ako odbije svjedočenje da će biti krivično gonjen zbog krivičnog djela za koje je dobio imunitet.

(8) Nakon što svjedok da iskaz, Glavni tužilac će donijeti rješenje o imunitetu svjedoka za krivično djelo koje proizilazi iz iskaza svjedoka datog u skladu sa stavom 2 ovog člana. U rješenju će biti naveden činjenični opis i pravna kvalifikacija krivičnog djela za koja se neće preduzeti krivično gonjenje svjedoka.

(9) Ako svjedok, u toku krivičnog postupka, ne postupi u skladu s stavom 7 ovog člana, glavni tužilac će donijeti rješenje kojim se uskraćuje svjedoku davanje imuniteta za krivično djelo na koje se odnosio iskaz svjedoka iz stava 2 ovog člana. Tužilac će uskratiti imunitet i u slučaju da se radnje koje je svjedok naveo u svom iskazu odnose na krivična djela za koja se ne može dati imunitet u smislu stavova 3, 4 i 5 ovog člana. U tim slučajevima, iskaz svjedoka s odgovorima na pitanja iz stava 1 ovog člana izdvojit će se iz spisa predmeta i čuvati odvojeno, te se ne može koristiti u krivičnom postupku protiv svjedoka.

(10) U slučaju da glavni tužilac ne donese rješenje iz stava 8 ovog člana iskaz svjedoka sa odgovorima na pitanja iz stava 1 ovog člana izdvojit će se iz spisa predmeta i čuvati odvojeno, te se ne može koristiti u krivičnom postupku protiv svjedoka.

(11) Protiv svjedoka iz stava 2 ovog člana može se preduzeti krivično gonjenje za krivično djelo davanja lažnog iskaza.

(12) Imovinskopravni zahtjev oštećenog iz krivičnog djela za koje je svjedok dobio imunitet, pada na teret budžetskih sredstava.

Način saslušanja, suočenje i prepoznavanje

Član 85

(1) Svjedoci se saslušavaju pojedinačno i u odsustvu drugih svjedoka.

(2) U toku postupka svjedok se može suočiti s drugim svjedocima i osumnjičenim, odnosno optuženim.

(3) Ako je potrebno da se utvrdi poznaje li svjedok lice ili predmet, tražit će se od njega prvo da ih opiše ili da navede znakove po kojima se razlikuju, pa će mu se tek poslije pokazati radi prepoznavanja i to zajedno s drugim njemu nepoznatim licima, odnosno ako je to moguće - zajedno s predmetima iste vrste.

(4) Ako prepoznavanje nije moguće u skladu sa stavom 3 ovog člana, prepoznavanje će se izvršiti na osnovu prepoznavanja fotografija tog lica ili predmeta postavljenih među fotografijama svjedoku nepoznatih lica ili predmeta iste vrste.

Tok saslušanja svjedoka

Član 86

(1) Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.

(2) Svjedok će se prethodno opomenuti da je dužan govoriti istinu i da ne smije ništa prešutjeti, a zatim će se upozoriti da davanje lažnog iskaza predstavlja krivično djelo. Svjedok će se i upozoriti da nije dužan da odgovara na pitanja predviđena u članu 84 stavu 1 ovog zakona i ovo upozorenje će se unijeti u zapisnik.

(3) Poslije toga svjedok će se pitati za ime i prezime, ime oca ili majke, zanimanje, boravište, mjesto i godinu rođenja i njegov odnos s osumnjičenim, odnosno optuženim i oštećenim. Svjedok će se upozoriti da je dužan da o promjeni adrese ili boravišta obavijestiti tužioca, odnosno sud.

(4) Prilikom saslušanja maloljetnog lica, naročito ako je ono oštećeno krivičnim djelom, postupit će se obazrivo, da saslušanje ne bi štetno uticalo na psihičko stanje maloljetnika. Saslušanje maloljetnog lica izvršit će se uz pomoć pedagoga ili drugog stručnog lica.

(5) Oštećenog krivičnim djelom nije dopušteno ispitivati o njegovom seksualnom životu prije izvršenog krivičnog djela, a ako je takvo

ispitivanje obavljeno - na takvom iskazu ne može se zasnivati sudska odluka.

(6) S obzirom na životnu dob, tjelesno i duševno stanje ili druge opravdane interese, svjedok se može saslušati putem tehničkih uređaja za prenos slike i zvuka na način da mu stranke i branilac mogu postavljati pitanja bez prisustva u prostoriji gdje se svjedok nalazi. Za potrebe takvog ispitivanja može se odrediti stručno lice.

(7) Poslije općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a zatim će mu se postavljati pitanja radi provjeravanja, dopune i razjašnjenja. Prilikom saslušanja svjedoka nije dopušteno služiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti.

(8) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

(9) Svjedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu u pogledu važnih činjenica. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu ponaosob saslušati i njihov će se odgovor unijeti u zapisnik. Istovremeno se mogu suočiti samo dva svjedoka.

(10) Oštećeni koji se saslušava kao svjedok pitat će se da li želi da u krivičnom postupku ostvaruje imovinskopravni zahtjev.

Saslušanje svjedoka preko tumača

Član 87

(1) Ako je svjedok gluh ili nijem, njegovo saslušanje vrši se preko tumača.

(2) Ako je svjedok gluh, postavit će mu se pitanja pismeno, a ako je nijem, pozvat će se da pismeno odgovara. Ako se saslušanje ne može obaviti na ovaj način, pozvat će se kao tumač lice koje se sa svjedokom može sporazumjeti.

(3) Ako tumač nije ranije zaklet, položit će zakletvu da će vjerno prenijeti pitanja koja se svjedoku upućuju i izjave koje on bude davao.

Zakletva, odnosno izjava svjedoka

Član 88

(1) Ako su ispunjeni uslovi za saslušanje, sud može zahtijevati od svjedoka da prije svjedočenja položi zakletvu, odnosno da izjavu.

(2) Prije glavnog pretresa, svjedok može da položi zakletvu, odnosno da izjavu, samo ako postoji bojazan da zbog bolesti ili zbog drugih razloga neće moći da dođe na glavni pretres. Zakletva se polaže, odnosno izjava se daje, pred sudijom, odnosno predsjednikom vijeća. Razlog zbog kojeg je položena zakletva, odnosno data izjava, navest će se u zapisniku.

(3) Tekst zakletve, odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se - izjavljujem, da ću o svemu što pred sudom budem pitan govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato neću prešutjeti."

(4) Svjedok zakletvu polaže, odnosno izjavu daje, usmeno, čitanjem njenog teksta ili potvrdnim odgovorom nakon saslušanog sadržaja teksta zakletve, odnosno izjave, koju je pročitao sudija, odnosno predsjednik vijeća. Nijemi svjedoci koji znaju da čitaju i pišu potpisuju tekst zakletve, odnosno izjave, a gluhi ili nijemi svjedoci koji ne znaju ni da čitaju ni da pišu - zaklinju se, odnosno daju izjavu uz pomoć tumača.

(5) Odbijanje i razlozi odbijanja svjedoka da položi zakletvu, odnosno da izjavu, unijet će se u zapisnik.

Lica koja ne polažu zakletvu, odnosno ne daju izjavu

Član 89

Ne smiju se zaklinjati, odnosno davati izjavu lica koja nisu punoljetna u trenutku saslušanja, za koja je dokazano ili za koja postoji osnovana sumnja da su učinila ili učestvovala u krivičnom djelu zbog koga se saslušavaju ili koja zbog duševnog stanja ne mogu da shvate značaj zakletve, odnosno izjave.

Snimanje saslušanja svjedoka audio ili audio-vizuelnim sredstvima

Član 90

Saslušanje svjedoka se može snimati audio ili audio-vizuelnim sredstvima u svim fazama postupka. Saslušanje se mora snimiti u slučajevima kada se radi o maloljetnim licima koja nisu navršila šesnaest godina života i koja su oštećena krivičnim djelom, kao i ako

postoje osnove za bojazan da se svjedok neće moći saslušati na glavnom pretresu.

Zaštićeni svjedok

Član 91

Na položaj zaštićenog svjedoka u postupku pred sudom, primjenjuju se odredbe posebnog zakona.

Odjeljak 6 - Uviđaj i rekonstrukcija

Preduzimanje uviđaja

Član 92

Uviđaj se preduzima kada je za utvrđivanje neke važne činjenice u postupku potrebno neposredno opažanje.

Rekonstrukcija događaja

Član 93

(1) Radi provjeravanja izvedenih dokaza ili utvrđivanja činjenica koje su od značaja za razjašnjenje stvari, organ koji vodi postupak može da odredi rekonstrukciju događaja, koja se vrši tako što se ponavljaju radnje ili situacije u uslovima pod kojima se prema izvedenim dokazima događaj desio. Ako su u iskazima pojedinih svjedoka ili osumnjičenih, odnosno optuženih radnje ili situacije različito prikazane, rekonstrukcija događaja će se, po pravilu, posebno izvršiti sa svakim od njih.

(2) Rekonstrukcija se ne smije vršiti na način kojim se vrijeđa javni red i moral ili se dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi.

(3) Prilikom rekonstrukcije mogu se, po potrebi, ponovno izvesti pojedini dokazi.

Pomoć vještaka i stručnog lica

Član 94

(1) Uviđaj i rekonstrukcija događaja vrše se uz pomoć stručnog lica kriminalističko-tehničke ili druge struke, koje će pomoći u pronalaženju, obezbjeđivanju ili opisivanju tragova, izvršiti potrebna mjerenja i snimanja, sačiniti skicu i fotodokumentaciju ili prikupiti i druge podatke.

(2) Na uviđaj ili rekonstrukciju može se pozvati i vještak, ako bi njegova prisutnost bila od koristi za davanje nalaza i mišljenja.

Odjeljak 7 - Vještačenje

Određivanje vještačenja

Član 95

Vještačenje se određuje kada za utvrđivanje ili ocjenu neke važne činjenice treba pribaviti nalaz i mišljenje lica koja raspolažu potrebnim stručnim znanjem. Ako naučno, tehničko, ili druga stručna znanja mogu pomoći sudu da ocijeni dokaze ili razjasni sporne činjenice, vještak kao posebna vrsta svjedoka može da svjedoči davanjem nalaza o činjenicama i mišljenja koja sadrže ocjenu o činjenicama.

Naredba o vještačenju

Član 96

(1) Pismenu naredbu za vještačenje izdaje tužilac ili sud. U naredbi će se navesti činjenice o kojima se vrši vještačenje.

(2) Ako za određenu vrstu vještačenja postoji stručna ustanova ili se vještačenje može izvesti u okviru državnog organa, takva vještačenja, a posebno složenija, povjerit će se, po pravilu, takvoj ustanovi, odnosno organu. U tom slučaju, ta ustanova, odnosno organ određuje jednog ili više stručnjaka koji će izvršiti vještačenje.

Dužnosti vještaka kojeg je odredio tužilac, odnosno sud

Član 97

Lice koje tužilac, odnosno sud odredi za vještaka dužno je tužiocu, odnosno sudu da dostavi svoj izvještaj koji sadrži sljedeće: dokaze koje je pregledao, obavljene testove, nalaz i mišljenje do kojeg je došao i sve druge relevantne podatke koje vještak smatra potrebnim za pravednu i objektivnu analizu. Vještak će detaljno obrazložiti kako je došao do određenog mišljenja.

Ko ne može biti vještak

Član 98

(1) Za vještaka se ne može odrediti lice koje ne može biti saslušano kao svjedok (član 82) ili lice koje je oslobođeno od dužnosti svjedočenja (član 83), kao ni lice prema kojemu je krivično djelo učinjeno, a ako je takvo lice određeno - na njegovom nalazu i mišljenju ne može se zasnivati sudska odluka.

(2) Razlog za izuzeće vještaka (član 34) postoji i za lice koje je zajedno s osumnjičenim, odnosno optuženim ili oštećenim u radnom odnosu u istom organu, preduzeću ili drugom pravnom licu ili kod samostalnog privrednika, kao i za lice koje je u radnom odnosu kod oštećenog ili osumnjičenog, odnosno optuženog.

(3) Za vještaka se neće uzeti lice koje je saslušano kao svjedok.

Postupak vještačenja

Član 99

(1) Vještačenjem rukovodi organ koji je naredio vještačenje. Prije početka vještačenja pozvat će se vještak da predmet vještačenja pažljivo razmotri, da tačno navede sve što zapazi i utvrdi i da svoje mišljenje iznese nepristrasno i u skladu s pravilima nauke i vještine. Posebno će se upozoriti da je lažno vještačenje krivično djelo.

(2) Prilikom davanja nalaza i mišljenja o predmetu koji se pregleda, vještak će se oslanjati na dokaze na koje su mu ukazala ovlaštena službena lica, tužilac ili sud. Vještak može da svjedoči samo o činjenicama koje proizlaze iz njegovog neposrednog saznanja, osim ako se prilikom pripreme svog nalaza i mišljenja nije koristio informacijama na koje bi se opravdano oslanjali ostali stručnjaci iste struke.

(3) Vještaku se mogu davati razjašnjenja, a može mu se dopustiti i da razmatra spise. Vještak može da predloži da se izvedu dokazi ili pribave predmeti i podaci koji su od važnosti za davanje njegovog nalaza i mišljenja. Ako prisustvuje uviđaju, rekonstrukciji događaja ili drugoj istražnoj radnji, vještak može da predloži da se razjasne pojedine okolnosti ili da se licu koje se saslušava postave pojedina pitanja.

Pregledanje predmeta vještačenja

Član 100

(1) Vještak pregleda predmete vještačenja na mjestu gdje se oni nalaze, osim ako su za vještačenje potrebna dugotrajna ispitivanja ili ako se ispitivanja vrše u ustanovi, odnosno organu ili ako to zahtijevaju razlozi morala.

(2) Ako je u okviru vještačenja potrebno izvršiti analizu neke materije, vještaku će se, ako je to moguće, staviti na raspolaganje samo dio te materije, a ostatak će se u potrebnoj količini sačuvati za slučaj naknadnih analiza.

Dostavljanje nalaza i mišljenja

Član 101

Vještak dostavlja nalaz i mišljenje, kao i radni materijal, skice i zabilješke organu koji ga je odredio.

Vještačenje u stručnoj ustanovi ili državnom organu

Član 102

(1) Ako se vještačenje povjerava stručnoj ustanovi, odnosno organu, tužilac, odnosno sud će upozoriti tu ustanovu ili organ koji vrši vještačenje da u davanju nalaza i mišljenja ne može učestvovati lice iz člana 98 ovog zakona ili lice za koje postoje razlozi za izuzeće od vještačenja predviđeni u ovom zakonu, a bit će upozoren i na posljedice davanja lažnog nalaza i mišljenja.

(2) Stručnoj ustanovi, odnosno državnom organu stavit će se na raspolaganje materijal potreban za vještačenje, a ako je potrebno, postupit će se u skladu s postupkom određenim odredbom člana 99 ovog zakona.

(3) Pismeni nalaz i mišljenje lica koja su izvršila vještačenje dostavlja stručna ustanova, odnosno državni organ.

Pregled, obdukcija i ekshumacija leša

Član 103

(1) Pregled i obdukcija leša preduzet će se uvijek kad u nekom smrtnom slučaju postoji sumnja da je smrt uzrokovana krivičnim djelom ili da je u vezi sa izvršenjem krivičnog djela. Ako je leš već

zakopan, odredit će se ekshumacija u cilju njegovog pregleda i obdukcije.

(2) Pri pregledu i obdukciji leša preduzet će se potrebne mjere da se ustanovi identitet leša i u tom cilju posebno će se opisati podaci o vanjskim i unutarnjim tjelesnim osobinama leša.

Pregled i obdukcija leša van specijalizovane medicinske ustanove

Član 104

(1) Specijalizovana medicinska ustanova vrši pregled i obdukciju leša.

(2) Kad se vještačenje ne vrši u specijalizovanoj medicinskoj ustanovi, pregled i obdukciju leša vrši ljekar specijalist sudske medicine. Tim vještačenjem rukovodi tužilac o čemu vodi zapisnik. Sastavni dio zapisnika su nalaz i mišljenje vještaka.

(3) Za vještaka se ne može odrediti ljekar koji je liječio umrlog. Međutim, ljekar koji je liječio umrlog može se saslušati kao svjedok, radi davanja razjašnjenja o toku i okolnostima bolesti umrlog.

Izvještaj o pregledu i obdukciji

Član 105

(1) Vještak sudske medicine će u svom nalazu i mišljenju navesti uzrok i vrijeme kada je smrt nastupila.

(2) Ako je na lešu nađena bilo kakva povreda, utvrdit će se da li je tu povredu nanio ko drugi i ako jeste, čime, na koji način, koliko vremena prije nego što je smrt nastupila i da li je ona prouzrokovala smrt. Ako je na lešu nađeno više povreda, utvrdit će se da li je svaka povreda nanesena istim sredstvom i koja je povreda prouzrokovala smrt, a ako je više smrtonosnih povreda, koja je od njih ili koje od njih su svojim zajedničkim djelovanjem bile uzrok smrti.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana naročito će se utvrditi da li je smrt prouzrokovana samom vrstom i općom prirodom povrede ili zbog ličnog svojstva ili naročitog stanja organizma povrijeđenog ili zbog slučajnih okolnosti ili okolnosti pod kojima je povreda nanesena.

(4) Vještak je dužan da obrati pažnju na nađeni biološki materijal (krv, pljuvačka, sperma, urin i dr.) i da ga opiše i sačuva za biološko

vještačenje - ako ono bude određeno.

Pregled i obdukcija začetka i novorođenčeta

Član 106

(1) Pri pregledu i obdukciji začetka treba posebno utvrditi njegovu starost, sposobnost za vanmaterični život i uzrok smrti.

(2) Pri pregledu i obdukciji leša novorođenčeta, posebno će se utvrditi da li je rođeno živo ili mrtvo, da li je bilo sposobno za život, koliko je dugo živjelo, kao i vrijeme i uzrok smrti.

Toksikološko ispitivanje

Član 107

(1) Ako postoji sumnja o trovanju, sumnjive materije koje su nađene u lešu ili na drugom mjestu će se uputiti na vještačenje ustanovi ili državnom organu koji vrše toksikološka ispitivanja.

(2) Pri pregledu sumnjivih materija posebno će se utvrditi vrsta, količina i djelovanje nađenog otrova, a ako se radi o pregledu materija uzetih iz leša, po mogućnosti i količina upotrijebljenog otrova.

Vještačenje tjelesnih povreda

Član 108

(1) Vještačenje tjelesnih povreda vrši se, po pravilu, pregledom povrijeđenog, a ako to nije moguće ili nije potrebno - na osnovu medicinske dokumentacije ili drugih podataka u spisima.

(2) Pošto tačno opiše povrede, vještak će dati mišljenje, naročito o vrsti i težini svake pojedine povrede i njihovom ukupnom djelovanju s obzirom na njihovu prirodu ili posebne okolnosti slučaja, kakvo djelovanje te povrede obično proizvode, a kakvo su u konkretnom slučaju proizvele i čime su povrede nanesene i na koji način.

Tjelesni pregled i druge radnje

Član 109

(1) Tjelesni pregled preduzet će se i bez pristanka osumnjičenog, odnosno optuženog ako je potrebno da se utvrde činjenice važne za krivični postupak. Tjelesni pregled drugih lica može se bez njihovog

pristanka preduzeti samo onda ako se mora utvrditi da li se na njihovom tijelu nalazi određen trag ili posljedica krivičnog djela.

(2) Uzimanje krvi i druge ljekarske radnje koje se po pravilima medicinske nauke preduzimaju radi analize i utvrđivanja drugih važnih činjenica za krivični postupak, mogu se preduzeti i bez pristanka lica koje se pregleda - ako zbog toga ne bi nastupila kakva šteta po njegovo zdravlje.

(3) Preduzimanje tjelesnog pregleda osumnjičenog, odnosno optuženog i druge radnje u vezi s tim naređuje sud, a ako postoji opasnost od odlaganja - tužilac.

(4) Nije dopušteno da se prema osumnjičenom, odnosno optuženom ili svjedoku primijene medicinske intervencije ili da im se daju takva sredstva kojima bi se uticalo na njihovu volju pri davanju iskaza.

(5) Ako je postupljeno protivno odredbama ovoga člana, na tako pribavljenom dokazu ne može se zasnivati sudska odluka.

Psihijatrijsko vještačenje

Član 110

(1) Ako se pojavi sumnja da je isključena ili smanjena uračunljivost osumnjičenog, odnosno optuženog, ili da je osumnjičeni, odnosno optuženi učinio krivično djelo zbog zavisnosti od alkohola ili opojnih droga, ili da zbog duševnih smetnji nije sposoban da učestvuje u postupku, odredit će se psihijatrijsko vještačenje.

(2) Ako se u toku istrage osumnjičeni dobrovoljno ne podvrgne psihijatrijskom pregledu radi vještačenja ili ako je prema mišljenju vještaka potrebno duže posmatranje, osumnjičeni će se poslati na psihijatrijski pregled, odnosno na posmatranje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu. Rješenje o tome donosi sudija za prethodni postupak na prijedlog tužioca. Posmatranje ne može trajati duže od dva mjeseca.

(3) Ako vještaci ustanove da je duševno stanje osumnjičenog, odnosno optuženog poremećeno, utvrdit će prirodu, vrstu, stepen i trajnost poremećenosti i dati svoje mišljenje o tome kakav je uticaj takvo duševno stanje imalo i kakav još ima na shvatanje i postupke

osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i da li je i u kojoj mjeri poremećaj duševnog stanja postojao u vrijeme učinjenja krivičnog djela.

(4) Ako se u zdravstvenu ustanovu upućuje osumnjičeni, odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru, sudija će obavijestiti tu ustanovu o razlozima zbog kojih je određen pritvor, da bi se preduzele mjere potrebne za obezbjeđenje svrhe pritvora.

(5) Vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi uračunat će se osumnjičenom, odnosno optuženom u pritvor, odnosno u kaznu, ako bude izrečena.

Vještačenje poslovnih knjiga

Član 111

(1) Kad je potrebno da se preduzme vještačenje poslovnih knjiga, organ pred kojim se vodi postupak dužan je vještacima da naznači u kom pravcu i u kom obimu treba vršiti vještačenje i koje činjenice i okolnosti treba utvrditi.

(2) Ako je za preduzimanje vještačenja poslovnih knjiga preduzeća, drugih pravnih lica ili samostalnog privrednika nužno da se prethodno sredi njihovo knjigovodstvo, troškovi oko sređivanja knjigovodstva padaju na njihov teret.

(3) Naredbu o sređivanju knjigovodstva donosi organ koji vodi postupak, na osnovu obrazloženog pismenog izvještaja vještaka kojem je naređeno vještačenje poslovnih knjiga. U naredbi će se naznačiti i iznos koji je pravno lice, odnosno samostalni privrednik dužan da položi organu koji vodi postupak kao avans za troškove oko sređivanja knjigovodstva.

(4) Naplata troškova, ukoliko njihov iznos nije bio avansiran, vrši se u korist organa koji je unaprijed isplatio troškove i nagradu vještacima.

Analize dezoksiribonukleinske kiseline

Član 112

Analizu dezoksiribonukleinske kiseline (u daljem tekstu: DNK) može vršiti isključivo ustanova specijalizovana za ovu vrstu vještačenja.

Kada se vrši analiza DNK

Član 113

Analiza DNK može se vršiti ukoliko je to neophodno potrebno za određivanje identiteta ili činjenice da li otkriveni tragovi materija potiču od osumnjičenog, odnosno optuženog ili oštećenog.

Korištenje rezultata analize DNK u drugim krivičnim postupcima

Član 114

U cilju utvrđivanja identiteta osumnjičenog, odnosno optuženog s njegovog tijela mogu se uzeti ćelije radi analize DNK. Podaci dobijeni na ovaj način mogu se koristiti i u drugim krivičnim postupcima protiv istog lica.

Registar izvršenih analiza DNK i zaštita podataka

Član 115

(1) Sve izvršene analize DNK vode se u posebnom registru pri Odjeljenju za zdravstvo i ostale usluge Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

(2) Pravosudna Komisija Brčko distrikta BiH donosi Pravilnik o načinu prikupljanja i uzimanja uzoraka biološkog materijala za potrebe DNK analize u krivičnom postupku, načinu pakovanja prikupljenog biološkog materijala, čuvanja, obrade i pohranjivanje uzoraka i dobijenih rezultata DNK analize u Brčko distriktu BiH.

(3) Zaštita podataka dobijenih analizama iz stava 1 ovog člana uređuje se posebnim zakonom.

GLAVA IX

POSEBNE ISTRAŽNE RADNJE

Vrste posebnih istražnih radnji i uslovi za njihovu primjenu

Član 116

(1) Protiv lica za koje postoje osnovi sumnje da je samo ili s drugim licima učestvovalo ili učestvuje u učinjenju krivičnog djela iz člana 117 ovog zakona mogu se odrediti posebne istražne radnje, ako se na drugi način ne mogu pribaviti dokazi ili bi njihovo pribavljanje bilo povezano s nesrazmjernim teškoćama.

(2) Istražne radnje iz stava 1 ovog člana su:

a) nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija,

b) pristup kompjuterskim sistemima i kompjutersko sravnjenje podataka,

c) nadzor i tehničko snimanje prostorija,

d) tajno praćenje i tehničko snimanje lica, transportnih sredstava i predmeta koji stoje u vezi s njima,

e) korištenje prikrivenih istražitelja i korištenje informatora,

f) simulirani i kontrolisani otkup predmeta i simulirano davanje potkupnine,

g) nadzirani prevoz i isporuka predmeta krivičnog djela.

(3) Istražne radnje iz stava 2 tačke a) ovog člana mogu se odrediti i prema licu za koje postoje osnovi sumnje da učiniocu, odnosno od učinioca krivičnog djela iz člana 117 ovog zakona prenosi informacije u vezi s krivičnim djelom, odnosno da učinilac koristi njegovo sredstvo telekomunikacije.

(4) Na razgovore lica iz stava 1 ovog člana i njenog branioca shodno se primjenjuju odredbe o komunikaciji osumnjičenog i branioca.

(5) Pri izvršavanju istražnih radnji iz stava 2 tački e) i f) ovog člana policijski organi ili druga lica ne smiju preduzimati aktivnosti koje predstavljaju podstrekavanje na učinjenje krivičnog djela. Ako su takve aktivnosti preduzete, ta okolnost isključuje krivično gonjenje podstrekavanog lica za krivično djelo izvršeno u vezi s ovim radnjama.

(6) Prikriveni istražitelj je posebno obučeno ovlašteno službeno lice koje istražuje pod izmijenjenim identitetom. Prikriveni istražitelj smije pod svojim izmijenjenim identitetom učestvovati u pravnom prometu. Ukoliko je to neophodno za formiranje i održavanje tog identiteta, mogu se izraditi, izmijeniti ili koristiti odgovarajući dokumenti.

Krivična djela za koja se mogu odrediti posebne istražne radnje

Član 117

Istražne radnje iz člana 116 stava 2 ovog zakona mogu se odrediti za krivična djela:

a) protiv države (glava XV),

b) terorizma (glava XVIII),

c) Otmica (član 177); Iskorištavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije (član 208); Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga (član 232); Pranje novca (član 265); Udruživanje radi počinjenja krivičnih djela (334); Organizovani kriminal (336); Primanje dara i drugih oblika koristi (član 374); Davanje poklona i drugih oblika koristi (član 375); Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem (član 376); Davanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem (član 376a); Zloupotreba položaja ili ovlaštenja (član 377); Nezakonito pogodovanje (377a); Oštećenje računarskih podataka i programa (387); Računarska prevara (389) i Računarska sabotaža (392),

d) krivična djela za koje je propisana kazna zatvora najmanje pet godina ili teža kazna.

Nadležnost za određivanje i trajanje istražnih radnji

Član 118

(1) Istražne radnje iz člana 116 stava 2 ovog zakona određuje naredbom sudija za prethodni postupak, na obrazloženi prijedlog tužioca koji sadrži: podatke o licu protiv kojega se radnja preduzima, osnove sumnje iz člana 116 stava 1 ili 3 ovog zakona, razloge za njeno preduzimanje i ostale bitne okolnosti koje zahtijevaju preduzimanje radnji, navođenje radnje koja se zahtijeva i način njenog izvođenja, obim i trajanje radnje. Naredba sadrži iste podatke kao i prijedlog tužioca, kao i utvrđivanje trajanja naređene radnje.

(2) Izuzetno, ako se pismena naredba ne može dobiti na vrijeme i ako postoji opasnost od odlaganja, može se započeti s izvršavanjem mjere iz člana 116 ovog zakona i na osnovu usmene naredbe sudije za prethodni postupak. Pismena naredba sudije za prethodni postupak mora biti pribavljena u roku od 24 sata od izdavanja usmene naredbe.

(3) Istražne radnje iz člana 116 stava 2 tačke od a) do d) i tačka g) ovog zakona, mogu trajati do mjesec dana, a ako one daju rezultate i postoji razlog da se nastavi sa njihovim provođenjem radi prikupljanja dokaza, mogu se na obrazložen prijedlog tužioca produžiti za još mjesec dana, s tim da mjere iz tačaka od a) do c) mogu trajati ukupno najduže šest mjeseci za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora najmanje pet godina ili teža kazna, a za ostala krivična djela najduže četiri mjeseca. Mjere iz tačaka d) i g) mogu trajati ukupno najduže tri mjeseca za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora najmanje pet godina ili teža kazna, a za ostala krivična djela najduže dva mjeseca. Izuzetno, u odnosu na krivično djelo organizovanog kriminala i krivična djela terorizma, istražne radnje iz člana 116 stava 2 tačke od a) do d) i tačka g) ovog zakona, ako one daju rezultate i postoji razlog da se nastavi sa njihovim provođenjem radi prikupljanja dokaza, mogu se na obrazložen prijedlog tužioca produžiti još tri mjeseca. Prijedlog za radnju iz člana 116 stava 2 tačka f) ovog zakona se može odnositi samo na jednokratni akt, a zahtjev za svaku narednu radnju protiv iste osobe mora sadržavati razloge koji opravdavaju njenu upotrebu. Primjena radnje iz člana 116 stava 2 tačka e) ovog zakona traje koliko je potrebno da se prikupe dokazi, a najduže godinu dana za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora najmanje pet godina, a za ostala krivična djela šest mjeseci.

(4) Naredba sudije za prethodni postupak kao i prijedlog tužioca iz stava 1 ovog člana čuvaju se u posebnom omotu. Tužilac i sudija za prethodni postupak će sastavljanjem ili prepisom zapisnika bez navođenja ličnih podataka prikrivenog istražitelja i informatora ili na drugi odgovarajući način, spriječiti da neovlaštena lica, osumnjičeni i njegov branilac otkriju identitet prikrivenog istražitelja i informatora.

(5) Sudija za prethodni postupak mora pismenom naredbom, bez odlaganja, obustaviti izvršenje preduzetih radnji ako su prestali razlozi zbog kojih su radnje određene.

(6) Naredbu iz stava 1 ovog člana izvršava policijski organ. Preduzeća koja vrše prenos informacija dužna su tužiocu i

policijskim organima omogućiti provođenje mjera iz člana 116 stava 2 tačke a) ovog zakona.

Materijal dobijen preduzimanjem radnji i obavještavanje o preduzetim radnjama

Član 119

(1) Po prestanku radnji iz člana 116 ovog zakona policijski organi moraju sve informacije, podatke i predmete dobijene preduzetim radnjama, kao i izvještaj o tome predati tužiocu. Tužilac je dužan da dostavi sudiji za prethodni postupak pismeni izvještaj o preduzetim radnjama. Na osnovu podnesenog izvještaja sudija za prethodni postupak provjerava da li je postupljeno po njegovoj naredbi.

(2) Ako tužilac odustane od krivičnog gonjenja, odnosno ako informacije i podaci pribavljeni naređenim radnjama nisu potrebni za krivični postupak, uništit će se pod nadzorom sudije za prethodni postupak, koji će o tome sastaviti posebni zapisnik. O preduzimanju radnji, razlozima za njihovo preduzimanje, informaciji da dobijeni materijal nije bio osnov za krivično gonjenje i da je uništen, pismeno se obavještava lice protiv kojega je neka od radnji iz člana 116 stava 2 ovog zakona bila preduzeta. Pribavljene informacije i podaci iz ovog stava smatraju se službenom tajnom.

(3) Sudija za prethodni postupak će, bez odlaganja, a nakon preduzimanja radnji iz člana 116 ovog zakona, obavijestiti lice protiv kojega je radnja bila preduzeta. Lice protiv kojega je mjera bila preduzeta može od suda zatražiti ispitivanje zakonitosti naredbe i načina na koji je provedena mjera.

(4) Podaci i informacije dobijeni preduzimanjem mjera iz stava 2 člana 116 ovog zakona čuvaju se dok se čuva sudski spis.

"Slučajni nalazi"

Član 120

Ne mogu se koristiti kao dokaz informacije i podaci dobijeni preduzimanjem radnji iz člana 116 ovog zakona ako se ne odnose na krivično djelo iz člana 117 ovog zakona.

Postupanje bez sudske naredbe ili van njenoga okvira

Član 121

(1) Ako su radnje iz člana 116 ovog zakona preduzete bez naredbe sudije za prethodni postupak ili u suprotnosti s njom, sud na pribavljenim podacima ili dokazima ne može zasnivati svoju odluku.

(2) Pribavljeni podaci ili dokazi iz stava 1 ovog člana smatraju se službenom tajnom.

Korištenje dokaza pribavljenih posebnim radnjama

Član 122

Tehničke snimke, isprave i predmeti pribavljeni pod uslovima i na način propisan ovim zakonom mogu se koristiti kao dokazi u krivičnom postupku. Prikriveni istražitelj i informator iz člana 116 stava 2 tačke e) ovog zakona, kao i lica koja su provela istražne radnje iz člana 116 stava 2 tačke f) ovog zakona mogu se saslušati kao svjedoci, ili kao zaštićeni svjedoci o toku sprovođenja radnji ili o drugim važnim okolnostima.

GLAVA X

MJERE ZA OBEZBJEĐENJE PRISUSTVA OSUMNJIČENOG, ODNOSNO OPTUŽENOG I USPJEŠNO VOĐENJE KRIVIČNOG POSTUPKA

Odjeljak 1 - Zajedničke odredbe

Vrste mjera

Član 123

(1) Mjere koje se mogu preduzeti prema optuženom za obezbjeđivanje njegove prisutnosti i za uspješno vođenje krivičnog postupka jesu poziv, dovođenje, mjere zabrane, jamstvo i pritvor.

(2) Prilikom odlučivanja koju će od navedenih mjera primijeniti, nadležni organ pridržavat će se uslova određenih za primjenu pojedinih mjera, vodeći računa da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom.

(3) Ove mjere ukinut će se i po službenoj dužnosti odmah kad prestanu razlozi koji su ih izazvali, odnosno zamijenit će se drugom

blažom mjerom kad za to nastupe uslovi.

(4) Odredbe ove glave shodno se primjenjuju i na osumnjičenog.

Odjeljak 2 - Poziv

Dostavljanje i sadržaj poziva

Član 124

(1) Prisutnost optuženog pri izvršenju radnji u krivičnom postupku obezbjeđuje se njegovim pozivanjem.

(2) Pozivanje se vrši dostavljanjem zatvorenog pismenog poziva koji sadrži: naziv organa koji poziva, ime i prezime optuženog, naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, mjesto gdje optuženi ima da dođe, dan i čas kad treba da dođe, označenje da se poziva u svojstvu optuženog i upozorenje da će u slučaju nedolaska biti prinudno doveden, da je dužan odmah da obavijesti tužioca, odnosno sud o promjeni adrese, kao i o namjeri da promijeni boravište i službeni pečat i potpis tužioca, odnosno sudije koji poziva.

(3) Kad se optuženi prvi put poziva, poučit će se u pozivu o pravu da uzme branioca i da branilac može biti prisutan njegovom saslušanju.

(4) Kad se osumnjičeni prvi put poziva, poučit će se u pozivu o njegovim pravima u skladu s članom 78 ovog zakona. Do podizanja optužnice poziv osumnjičenom upućuje tužilac.

(5) Ako optuženi nije u stanju da se odazove pozivu usljed bolesti ili druge neotklonjive smetnje, ispitat će se u mjestu gdje se nalazi ili će se obezbijediti njegov prevoz do zgrade suda ili drugog mjesta gdje se radnja preduzima.

Odjeljak 3 - Dovođenje

Naredba za dovođenje

Član 125

(1) Naredbu da se optuženi dovede može izdati sud ako je donijeto rješenje o pritvoru ili ako uredno pozvani optuženi ne dođe, a svoj izostanak ne opravda, ili ako se nije moglo izvršiti uredno dostavljanje poziva, a iz okolnosti očigledno proizlazi da optuženi izbjegava prijem poziva.

(2) Izuzetno, u hitnim slučajevima, naredbu iz stava 1 ovog člana može izdati i tužilac ukoliko uredno pozvani osumnjičeni ne dođe a svoj izostanak ne opravda.

(3) Naredbu za dovođenje izvršava sudska policija.

(4) Naredba za dovođenje izdaje se pismeno. Naredba sadržava: ime i prezime optuženog koji se ima dovesti, naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret uz navođenje odredbe krivičnog zakona, razlog zbog kojeg se naređuje dovođenje, službeni pečat i potpis sudije koji naređuje dovođenje.

(5) Lice kome je povjereno izvršenje naredbe predaje naredbu optuženom i poziva ga da pođe s njim. Ako optuženi to odbije, dovest će ga prinudno.

Odjeljak 4 - Mjere zabrane

Zabrana napuštanja boravišta i zabrana putovanja

Član 126

(1) Ako postoje okolnosti koje ukazuju da bi optuženi mogao pobjeći, sakriti se, otići u nepoznato mjesto ili u inostranstvo, sud može, obrazloženim rješenjem, da zabrani osumnjičenom ili optuženom da napusti boravište.

(2) U okolnostima iz stava 1 ovog člana, sud takođe može, bilo kao dodatnu mjeru uz zabranu napuštanja boravišta bilo kao zasebnu mjeru, da naredi privremeno oduzimanje putnih isprava uz zabranu izdavanja novih putnih isprava, kao i zabranu korištenja lične karte za prelazak državne granice Bosne i Hercegovine (zabrana putovanja).

Ostale mjere zabrane

Član 126a

(1) Kada okolnosti slučaja na to ukazuju, sud može izreći jednu ili više sljedećih mjera zabrane:

a) zabranu preduzimanja određenih poslovnih aktivnosti ili službenih dužnosti;

b) zabranu posjećivanja određenih mjesta ili područja;

c) zabranu sastajanja sa određenim licima;

d) naredbu da se povremeno javlja određenom državnom organu; i

e) privremeno oduzimanje vozačke dozvole.

(2) Ostala mjere zabrane iz stava 1 ovog člana mogu biti izrečene uz zabranu napuštanja boravišta kao i uz zabranu putovanja iz člana 126 ovog zakona, ili kao zasebne mjere.

Izricanje mjera zabrane

Član 126b

(3) Sud može izreći zabranu napuštanja boravišta, zabranu putovanja i ostale mjere zabrane obrazloženim rješenjem na prijedlog stranke ili branioca.

(4) Kada odlučuje o pritvoru, sud može izreći zabranu napuštanja boravišta, zabranu putovanja i ostale mjere zabrane po službenoj dužnosti, umjesto određivanja ili produžavanja pritvora.

(5) Osumnjičeni ili optuženi će se u rješenju o izricanju mjera zabrane upozoriti da mu se može odrediti pritvor ako prekrši obavezu iz izrečene mjere.

(6) U toku istrage mjere zabrane određuje i ukida sudija za prethodni postupak, nakon podizanja optužnice - sudija za prethodno saslušanje, a nakon dostavljanja predmeta sudiji, odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa - taj sudija, odnosno predsjednik vijeća.

(7) Mjere zabrane mogu trajati dok za to postoji potreba, a najduže do pravosnažnosti presude ako tom licu nije izrečena kazna zatvora i najkasnije do upućivanja na izdržavanje kazne ako je tom licu izrečena kazna zatvora. Zabrana putovanja može također trajati dok izrečena novčana kazna nije plaćena u potpunosti i/ili dok se u potpunosti ne izvrši odluka o imovinskopravnom zahtjevu i/ ili o oduzimanju imovinske koristi.

(8) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili sudija, odnosno predsjednik vijeća dužan je da svaka dva mjeseca ispita da li je primijenjena mjera još potrebna.

(9) Protiv rješenja kojim se određuju, produžavaju ili ukidaju mjere zabrane, stranka odnosno branilac može podnijeti žalbu, a tužilac i protiv rješenja kojim je njegov prijedlog za primjenu mjere odbijen. O žalbi odlučuje Apelacioni sud u roku od tri dana od dana prijema žalbe. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Sadržaj mjere zabrane

Član 126c

(1) U rješenje kojim izriče mjeru zabrane napuštanja boravišta za osumnjičenog ili optuženog sud će odrediti mjesto u kojem osumnjičeni ili optuženi mora boraviti dok traje ova mjera, kao i granice van kojih se osumnjičeni ili optuženi ne smije udaljavati. To mjesto može biti ograničeno na dom osumnjičenog ili optuženog.

(2) U rješenju kojim izriče mjeru zabrane putovanja sud će narediti privremeno oduzimanje putnih isprava uz zabranu izdavanja novih putnih isprava, kao i izvršenje zabrane korištenja lične karte za prelazak državne granice Bosne i Hercegovine. Rješenje će sadržavati lične podatke osumnjičenog ili optuženog, a po potrebi može sadržavati i ostale podatke.

(3) U rješenju kojim izriče mjeru zabrane posjećivanja određenih mjesta ili područja, sud će odrediti mjesto i područje te udaljenosti ispod koje im se osumnjičeni ili optuženi ne smije približiti.

(4) U rješenju kojim izriče mjeru zabrane sastajanja s određenim licima sud će odrediti razdaljinu ispod koje se osumnjičeni ili optuženi ne smije približiti određenom licu.

(5) U rješenju kojim izriče mjeru povremenog javljanja određenom organu sud će odrediti službeno lice kojem se osumnjičeni ili optuženi mora javljati, rok u kojem se mora javljati i način vođenja evidencije o javljanju osumnjičenog ili optuženog.

(6) U rješenje kojim izriče mjeru privremenog oduzimanja vozačke dozvole, sud će navesti kategorije za koje će vozačka dozvola biti suspendovana. Rješenje će sadržavati lične podatke osumnjičenog ili optuženog, a po potrebi može sadržavati i ostale podatke.

Ograničanja u pogledu sadržaja mjera zabrane

Član 126d

(1) Mjerama zabrane ne može se ograničiti pravo osumnjičenog ili optuženog da komunicira sa svojim braniocem u Bosni i Hercegovini.

(2) Mjerama zabrane ne može se ograničiti pravo osumnjičenog ili optuženog da živi u svom domu u Bosni i Hercegovini, da se nesmetano viđa s članovima porodice i bliskim srodnicima ili samo u Bosni i Hercegovini ili samo na mjestu određenom u zabrani napuštanja boravišta, osim kada se postupak vodi zbog krivičnog djela učinjenog na štetu člana porodice ili bliskih srodnika, niti se može ograničiti pravo osumnjičenog ili optuženog da obavlja svoju profesionalnu djelatnost, osim ako se postupak vodi zbog krivičnog djela učinjenog u vezi sa obavljanjem te djelatnosti.

Izvršenje mjere zabrane

Član 126e

(1) Rješenjem kojim se izriče mjera zabrane napuštanja boravišta dostavlja se i organu koji izvršava mjeru.

(2) Rješenjem kojim se izriče mjera zabrane putovanja dostavlja se i graničnoj policiji, a privremeno oduzimanje putnih isprava uz zabranu izdavanja novih putnih isprava, kao i izvršenje zabrane korištenja lične karte za prelazak državne granice unijet će se u glavni centar za obradu podataka.

(3) Mjere zabrane napuštanja boravišta, zabrane putovanja, zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrana sastajanja sa određenim licima i privremenog oduzimanja vozačke dozvole izvršava policijski organ.

(4) Mjeru obaveze optuženog da se povremeno javlja određenom organu izvršava policijski organ ili organ kojem se osumnjičeni ili optuženi mora javljati.

Provjera mjera zabrane i obaveza izvještavanja

Član 126f

(1) Sud može u svako doba da naloži provjeru mjera zabrane i zatraži izvještaj od organa nadležnog za njihovog izvršenje. Taj organ je

dužan da izvještaj bez odlaganja dostavi sudu.

(2) Ako osumnjičeni ili optuženi ne ispunjava obaveze naložene izrečenom mjerom, organ koji izvršava mjeru o tome obavještava sud, a sud mu zbog toga može izreći dodatnu mjeru zabrane ili odrediti pritvor.

Posebna odredba o zabrani putovanja

Član 126g

(1) Izuzetno, u hitnim slučajevima, a naročito u slučajevima u kojima se radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna, tužilac može izdati naredbu o privremenom oduzimanju putnih isprava i lične karte uz zabranu izdavanja novih dokumenata koji se mogu koristiti za prelazak državne granice.

(2) Tužilac može izdati naredbu iz stava 1 ovog člana kada izdaje naredbu o sprovođenju istrage, kada saslušava osumnjičenog ili kada izdaje naredbu za dovođenje prema članu 125 stavu 2 ovog zakona, ili kad god je potrebno hitno postupanje za efikasno vođenje postupka do početka glavnog pretresa.

(3) U toku istrage tužilac odmah obavještava sudiju za prethodni postupak, a nakon podizanja optužnice - sudiji za prethodno saslušanje, a nakon što se predmet uputi sudiji ili vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa - tog sudiju ili predsjedavajućeg sudiju, koji će odlučiti o naredbi u roku od 72 sata. U slučaju da sudija ne izda naredbu, putne isprave i lična karta će biti vraćeni.

(4) Naredbu o privremenom oduzimanju putnih isprava i lične karte uz zabranu izdavanja novih dokumenata koji se mogu koristiti za prelazak državne granice izvršava policijski organ, a može je izvršiti i sudska policija. Ako osumnjičeni ili optuženi odbije da preda putne isprave i ličnu kartu, naredba će se prisilno izvršiti.

(5) Osumnjičenom ili optuženom će biti izdata potvrda o oduzetim dokumentima. Za ličnu kartu osumnjičenom ili optuženom će biti izdata posebna potvrda ili karta koja zamjenjuje ličnu kartu u svakom pogledu, ali koja se ne može koristiti za prelazak državne granice.

Odjeljak 5 -Jamstvo

Uslovi za određivanje jamstva

Član 127

Osumnjičeni, odnosno optuženi kojem se pritvor ima odrediti ili mu je pritvor već određen samo zbog bojazni da će pobjeći, može se ostaviti na slobodi, odnosno može se pustiti na slobodu ako on lično ili ko drugi za njega pruži jamstvo da do kraja krivičnog postupka neće pobjeći, a sam optuženi obeća da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boravište.

Sadržaj jamstva

Član 128

(1) Jamstvo uvijek glasi na novčani iznos koji se određuje s obzirom na težinu krivičnog djela, lične i porodične prilike optuženog i imovno stanje lica koje daje jamstvo.

(2) Jamstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, papira od vrijednosti, dragocjenosti ili drugih pokretnih stvari veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jamstva na nepokretna dobra lica koje daje jamstvo ili u ličnoj obavezi jednog ili više građana da će u slučaju bjekstva optuženog platiti utvrđeni iznos jamstva.

(3) Lice koje daje jamstvo mora da dostavi dokaze o svom imovnom stanju, porijeklu imovine, vlasništvu i posjedu nad imovinom koja se daje kao jamstvo.

(4) Ako optuženi pobjegne, rješenjem će se odrediti da je vrijednost data kao jamstvo prihod budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Prestanak jamstva

Član 129

(1) Optuženom će se i pored datog jamstva odrediti pritvor ako na uredan poziv ne dođe, a izostanak ne opravda, ako se sprema za bjekstvo ili ako se protiv njega, pošto je ostavljen na slobodi, pojavi koji drugi zakonski osnov za pritvor.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, jamstvo se ukida. Položeni novčani iznos, dragocjenosti, papiri od vrijednosti ili druge pokretne stvari vraćaju se, a hipoteka se skida. Na isti način se postupa i kad se krivični postupak pravosnažno dovrši rješenjem o obustavi postupka ili presudom.

(3) Ako je presudom izrečena kazna zatvora, jamstvo se ukida tek kad osuđeni počne da izdržava kaznu.

Rješenje o jamstvu

Član 130

U toku istrage rješenje o jamstvu i o njegovom ukidanju donosi sudija za prethodni postupak, poslije podizanja optužnice - sudija za prethodno saslušanje, a nakon dostavljanja predmeta sudiji, odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa, taj sudija, odnosno predsjednik vijeća. Rješenje kojim se određuje jamstvo i rješenje kojim se jamstvo ukida donosi se po saslušanju tužioca.

Odjeljak 6 - Pritvor

Opće odredbe

Član 131

(1) Pritvor se može odrediti ili produžiti samo pod uslovima propisanim u ovom zakonu i samo ako se isti cilj ne može ostvariti drugom mjerom.

(2) Pritvor određuje ili produžava rješenjem sud na prijedlog tužioca a nakon što sud prethodno sasluša osumnjičenog, odnosno optuženog na okolnosti razloga zbog kojih se pritvor predlaže, osim u slučaju iz člana 132 stava 1 tačke a) ovog zakona.

(3) Tužilac je dužan da podnese obrazložen prijedlog za produženje pritvora sudu najkasnije pet dana prije isteka roka iz rješenja o pritvoru. Sud odmah dostavlja prijedlog osumnjičenom, odnosno optuženom i njegovom braniocu.

(4) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme. Ako se osumnjičeni ili optuženi nalazi u pritvoru, dužnost je svih organa koji učestvuju u krivičnom postupku i organa koji im pružaju pravnu pomoć da postupaju s posebnom hitnošću.

(5) U toku cijelog postupka pritvor će se ukinuti čim prestanu razlozi na osnovu kojih je određen, a pritvoreni će odmah biti pušten na slobodu. Po prijedlogu optuženog ili branioca za ukidanje pritvora koji je zasnovan na novim činjenicama, sud će održati ročište, odnosno sjednicu vijeća o čemu će obavijestiti stranke i branioca. Nedolazak stranaka i branioca koji su uredno obaviješteni ne sprečava održavanje ročišta, odnosno sjednice vijeća. Protiv rješenja o odbijanju prijedloga za ukidanje pritvora žalba je dozvoljena. Ako prijedlog nije zasnovan na novim činjenicama koje su značajne za ukidanje pritvora, sud neće donijeti posebno rješenje.

Razlozi za pritvor

Član 132

(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određeno lice učinilo krivično djelo, pritvor mu se može odrediti:

a) ako se krije ili ako postoje druge okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva,

b) ako postoji osnovana bojazan da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za krivični postupak ili ako naročite okolnosti ukazuju da će ometati krivični postupak uticajem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače,

c) ako naročite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će učiniti krivično djelo kojim prijeti, a za ta krivična djela može se izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna,

d) ako se radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora deset godina ili teža kazna a koje je posebno teško s obzirom na način izvršenja ili posljedice krivičnog djela, ako bi puštanje na slobodu rezultiralo stvarnom prijetnjom narušavanja javnog reda.

(2) U slučaju iz stava 1 tačke b ovog člana, pritvor će se ukinuti čim se osiguraju dokazi zbog kojih je pritvor određen.

Opće pravo zadržavanja

Član 133

Lice zatečeno na izvršenju krivičnog djela svako može da zadrži. Lice koje je zadržano mora se odmah predati sudu, tužiocu ili najbližem policijskom organu, a ako se to ne može učiniti, mora se odmah obavijestiti jedan od tih organa.

Nadležnost za određivanje pritvora

Član 134

(1) Pritvor se određuje rješenjem Suda, a na prijedlog tužioca.

(2) Rješenje o pritvoru sadrži: ime i prezime lica koje se lišava slobode, krivično djelo koje mu se stavlja na teret, zakonski osnov za pritvor, obrazloženje, pouku o pravu na žalbu, službeni pečat i potpis sudije koji određuje pritvor.

(3) Rješenje o pritvoru predaje se licu na koje se odnosi u času pritvaranja. U spisima se mora naznačiti sat lišenja slobode i sat predaje rješenja.

(4) Protiv rješenja o pritvoru pritvoreno lice može podnijeti žalbu Apelacionom sudu u roku od 24 sata od prijema rješenja. Ako se pritvoreno lice prvi put ispituje po isteku ovog roka, može podnijeti žalbu prilikom tog ispitivanja. Žalba s prepisom zapisnika o ispitivanju, ako je pritvoreno lice ispitano i dokazima na kojima se zasniva rješenje o pritvoru kao i rješenje o pritvoru dostavljaju se odmah vijeću. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, Apelacioni sud dužan je donijeti odluku u roku od 48 sati.

Trajanje pritvora u istrazi

Član 135

(1) Prije donošenja rješenja o određivanju pritvora sudija za prethodni postupak će preispitati osnovanost zahtjeva za određivanje pritvora. Po rješenju sudije za prethodni postupak, pritvor može trajati mjesec dana od dana lišenja slobode. Poslije tog roka osumnjičeni se može zadržati u pritvoru samo na osnovu rješenja o produženju pritvora.

(2) Pritvor se rješenjem sudije za prethodni postupak, po obrazloženom prijedlogu tužioca, može produžiti za najviše dva

mjeseca. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba Apelacionom sudu. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(3) Ako se postupak vodi za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora deset godina ili teža kazna i ako postoje naročito važni razlozi, pritvor se može produžiti, po obrazloženom prijedlogu tužioca, za još najviše tri mjeseca. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba Apelacionom sudu. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Izuzetno i u izrazito složenom predmetu vezano za krivično djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora, pritvor se može ponovo produžiti za još najviše tri mjeseca nakon produžetka pritvora iz stava 3 ovog člana. Pritvor se može produžiti dva puta uzastopno, po obrazloženom prijedlogu tužioca za svako produženje, koje treba da sadrži izjavu tužioca o potrebnim mjerama da bi se istraga okončala (član 225 stav 3). Apelacioni sud odlučuje o žalbi protiv rješenja o produžetku pritvora. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Ako se do isteka rokova iz stavova od 1 do 4 ovog člana ne potvrdi optužnica, osumnjičeni će se pustiti na slobodu.

Ukidanje pritvora

Član 136

U toku istrage, a prije isteka roka trajanja pritvora, sudija za prethodni postupak može rješenjem ukinuti pritvor po prethodnom saslušanju tužioca. Protiv tog rješenja tužilac može podnijeti žalbu Apelacionom sudu, koji je dužan donijeti odluku u roku od 48 sati.

Pritvor nakon potvrđivanja optužnice

Član 137

(1) Pritvor se može odrediti, produžiti ili ukinuti i nakon potvrđivanja optužnice. Kontrola opravdanosti pritvora se vrši po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru. Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Nakon potvrđivanja optužnice i prije izricanja prvostepene presude, pritvor može trajati najduže:

a) jednu godinu u slučaju krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora do pet godina;

b) jednu godinu i šest mjeseci u slučaju krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora do deset godina;

c) dvije godine u slučaju krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora preko deset godina, ali ne i kazna dugotrajnog zatvora;

d) tri godine u slučaju krivičnog djela za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

(3) Ako za vrijeme iz stava 2 ovog člana ne bude izrečena prvostepena presuda, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu.

Određivanje pritvora nakon izricanja presude

Član 138

(1) Kada izrekne presudu na kaznu zatvora, sud može optuženom odrediti, odnosno produžiti pritvor uzimajući u obzir sve okolnosti vezane za izvršenje krivičnog djela, odnosno ličnost počinioca. U ovom slučaju donosi se posebno rješenje, a žalba protiv rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Pritvor će se ukinuti ako je optuženi oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena osim iz razloga nenadležnosti suda ili ako je oglašen krivim, a oslobođen od kazne ili je osuđen samo na novčanu kaznu ili je uslovno osuđen ili je zbog uračunavanja pritvora kaznu već izdržao.

(3) Poslije izricanja prvostepene presude, pritvor može trajati najduže još devet mjeseci. Ako za to vrijeme ne bude izrečena drugostepena presuda kojom se prvostepena presuda preinačava ili potvrđuje, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu. Ako u roku od devet mjeseci bude izrečena drugostepena odluka kojom se prvostepena presuda ukida, pritvor može trajati najduže još jednu godinu od izricanja drugostepene odluke.

(4) Na zahtjev optuženog, koji se poslije izricanja kazne zatvora nalazi u pritvoru, sudija, odnosno predsjednik vijeća može optuženog rješenjem uputiti u ustanovu za izdržavanje kazne i prije pravosnažnosti presude.

(5) Pritvor se uvijek ukida istekom izrečene kazne.

(6) Optuženi koji se nalazi u pritvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravosnažna, ostat će u pritvoru do upućivanja na izdržavanje kazne a najduže do isteka trajanja izrečene kazne.

Lišavanje slobode i zadržavanje

Član 139

(1) Policijski organ može lice lišiti slobode ako postoje osnovi sumnje da je to lice počinilo krivično djelo i ako postoji bilo koji razlog predviđen u članu 132 ovog zakona, ali je policijski organ dužan da takvo lice bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata, sprovede tužiocu. Prilikom dovođenja, policijski organ obavijestit će tužioca o razlozima i o vremenu lišavanja slobode. Upotreba sile prilikom dovođenja dozvoljena je u skladu sa zakonom.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, kada se radi o krivičnim djelima terorizma, lice se mora sprovesti tužiocu najkasnije u roku od 72 sata.

(3) Lice lišeno slobode mora biti poučeno u skladu s članom 5 ovog zakona.

(4) Ako lice lišeno slobode ne bude sprovedeno tužiocu u roku iz stavova 1 i 2 ovog člana, pustit će se na slobodu.

(5) Tužilac je dužan lice lišeno slobode ispitati bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata i u tom roku odlučiti da li će lice lišeno slobode pustiti na slobodu ili će postaviti obrazloženi prijedlog za određivanje pritvora osiguravajući izvođenje lica pred sudiju za prethodni postupak.

(6) Sudija za prethodni postupak će odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, donijeti odluku o prijedlogu za određivanje pritvora.

(7) Ako sudija za prethodni postupak ne prihvati prijedlog za određivanje pritvora, donijet će rješenje kojim se prijedlog odbija i lice odmah pušta na slobodu. Tužilac može uložiti žalbu na rješenje sudije za prethodni postupak, ali žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(8) Protiv rješenja kojim se određuje pritvor pritvoreno lice može podnijeti žalbu koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(9) U slučaju iz stavova 7 i 8 ovog člana, o žalbi odlučuje Apelacioni sud koji je dužan da donese odluku u roku od 48 sati od prijema žalbe u sud.

Odjeljak 7 - Izvršenje pritvora i postupanje s pritvorenicima

Opće odredbe

Član 140

Pritvor se izvršava u ustanovama koje za tu namjenu odredi Pravosudna komisija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u saradnji s nadležnim organima entiteta. Na poslovima izvršavanja pritvora mogu da rade samo oni zaposleni koji imaju potrebna znanja i vještine i stručnu spremu predviđenu propisima.

Prava i slobode pritvorenika i podaci o pritvorenicima

Član 141

(1) Pritvor se izvršava na način da se ne vrijeđa ličnost i dostojanstvo pritvorenika. Ovlaštena lica sudske policije i straže ustanove pri izvršavanju pritvora smiju da upotrijebe prinudna sredstva samo u slučajevima određenim zakonom.

(2) Prava i slobode pritvorenika mogu biti ograničeni samo u mjeri potrebnoj da se ostvari svrha radi koje je određen pritvor, spriječi bjekstvo pritvorenika, spriječi počinjenje krivičnog djela i otkloni opasnost po život i zdravlje ljudi.

(3) Uprava ustanove prikuplja, obrađuje i pohranjuje podatke o pritvorenicima koji se odnose na identitet pritvorenika i njihovo psihofizičko stanje, trajanje, produženje i ukidanje pritvora, rad pritvorenika, ponašanje pritvorenika i izrečene disciplinske mjere i slično.

(4) Evidenciju o pritvorenicima vodi Osnovni sud.

Smještaj pritvorenika

Član 142

Pritvorenici se smještaju u prostorije odgovarajuće veličine koje udovoljavaju potrebnim zdravstvenim uslovima. U istu prostoriju ne smiju biti smještena lica različitog spola. U pravilu, pritvorenici se

neće smjestiti u istu prostoriju s licima koja izdržavaju kaznu zatvora. Pritvorenik se neće smjestiti zajedno s licima koja bi na njega mogla štetno djelovati ili s licima s kojima bi druženje moglo štetno uticati na vođenje postupka.

Posebna prava pritvorenika

Član 143

(1) Pritvorenici imaju pravo na osmočasovni neprekidni odmor u vremenu od 24 sata. Njima će se obezbijediti kretanje na otvorenom prostoru najmanje dva sata dnevno.

(2) Pritvorenik smije kod sebe imati predmete za ličnu upotrebu, higijenske potrepštine, može o svom trošku nabavljati knjige, novine i drugu štampu, te imati druge predmete u količini i veličini koja ne ometa boravak u prostoriji i ne remeti kućni red. Prilikom prijema u pritvor od pritvorenika će se prilikom lične pretrage oduzeti predmeti u vezi s krivičnim djelom, a ostali predmeti koje pritvorenik ne smije imati u pritvoru prema njegovom će se uputstvu pohraniti i čuvati ili predati licu koje odredi pritvorenik.

Pravo na komunikaciju pritvorenika sa spoljnim svijetom i braniocem

Član 144

(1) Po odobrenju sudije za prethodni postupak odnosno sudije za prethodno saslušanje, i pod njegovim nadzorom ili nadzorom lica koje on odredi pritvorenika imaju pravo posjećivati, u okviru kućnog reda, bračni, odnosno vanbračni drug i njegovi srodnici, a na njegov zahtjev ljekar i druga lica. Pojedine posjete se mogu zabraniti ako bi zbog toga mogla nastati šteta za vođenje postupka.

(2) Sudija za prethodni postupak, odnosno sudija za prethodno saslušanje, će odobriti konzularnom službeniku strane zemlje posjetu pritvoreniku koji je državljanin te zemlje, u skladu s kućnim redom pritvora.

(3) Pritvoreni smije održavati povjerljivu prepisku s bilo kojim drugim licem. Izuzetno, ako to zahtijevaju interesi postupka, Sud može donijeti rješenje o nadzoru takve povjerljive prepiske ili

rješenje kojim se zabranjuje takva povjerljiva prepiska. Protiv ovog rješenja dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja. Pritvorenom se ne može zabraniti slanje molbi, pritužbi i žalbi.

(4) Pritvorenik ne može koristiti mobitel ali ima pravo, u skladu s kućnim redom a pod nadzorom uprave pritvora, o svom trošku obavljati telefonske razgovore. Uprava pritvora u tu svrhu pritvorenicima osigurava potreban broj javnih telefonskih priključaka. Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija ili predsjednik vijeća mogu zbog razloga bezbjednosti ili postojanja nekog od razloga iz člana 132 stava 1 tački od a) do c) ovog zakona, rješenjem ograničiti ili zabraniti pritvoreniku korištenje telefona.

(5) Pritvorenik ima pravo slobodne i neometane veze s braniocem.

Disciplinski prestupi pritvorenika

Član 145

(1) Za disciplinske prestupe pritvorenika sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno predsjednik vijeća može, na prijedlog upravnika ustanove, izreći disciplinsku kaznu ograničenja posjeta i dopisivanja. To se ograničenje ne odnosi na veze pritvorenika s braniocem ili susrete s konzularnim službenikom.

(2) Disciplinski prestupi su sve teže povrede koje se odnose na:

a) fizičke napade na druge pritvorenike, zaposlene ili službena lica, odnosno njihovo vrijeđanje;

b) izrađivanje, primanje, unošenje, krijumčarenje predmeta za napad ili bjekstvo;

c) unošenje u ustanovu ili pripremanje u ustanovi opojnih sredstava ili alkohola;

d) povrede propisa o bezbjednosti na radu, protivpožarnoj zaštiti, kao i sprečavanju posljedica prirodnih nepogoda;

e) namjerno prouzrokovanje veće materijalne štete;

f) nedolično ponašanje pred drugim pritvorenicima ili službenim licima.

(3) Protiv rješenja o disciplinskoj kazni dopuštena je žalba Apelacionom sudu u roku od 24 sata. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) O primjeni prinudnih mjera prema pritvoreniku uprava ustanove će, bez odlaganja, obavijestiti sud.

Nadzor nad izvršenjem pritvora

Član 146

(1) Nadzor nad izvršenjem mjere pritvora vrše ministarstvo pravde entiteta na čijoj teritoriji se nalazi zavod u kojem se izvršava pritvor i Osnovni sud.

(2) Predsjednik suda, sudija za prethodni postupak ili sudija, odnosno predsjednik vijeća, nezavisno o nadzoru iz stava 1 ovog člana, mogu u svako doba da obilaze pritvorenike, s njima razgovaraju i od njih primaju pritužbe.

Kućni red u ustanovama za izdržavanje pritvora

Član 147

Prema pritvorenom licu primjenjuje se kućni red ustanova u kojima pritvoreno lice izdržava mjeru pritvora.

GLAVA XI

PODNESCI I ZAPISNICI

Podnošenje i ispravljanje podnesaka

Član 148

(1) Optužnica, prijedlozi, pravni lijekovi i druge izjave i saopštenja podnose se pismeno ili se daju usmeno na zapisnik.

(2) Podnesci iz stava 1 ovog člana moraju biti razumljivi i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti.

(3) Ako u ovom zakonu nije drugačije određeno, sud će podnosioca podneska koji je nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupati pozvati da podnesak ispravi, odnosno dopuni, a ako on to ne učini u određenom roku, sud će podnesak odbaciti.

(4) U pozivu za ispravku, odnosno dopunu podneska podnosilac će se upozoriti na posljedice propuštanja.

Dostavljanje podnesaka protivnoj stranci

Član 149

(1) Podnesci koji se po ovom zakonu dostavljaju protivnoj stranci predaju se sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i drugu stranku.

(2) Ako podnesci iz stava 1 ovog člana nisu predati sudu u dovoljnom broju primjeraka, sud će pozvati podnosioca da u određenom roku preda dovoljan broj primjeraka. Ako podnosilac ne postupi po pozivu suda, sud će potrebne primjerke prepisati o trošku podnosioca.

Kažnjavanje lica koja vrijeđaju sud

Član 150

Sud će kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM, tužioca, branioca, opunomoćenika, zakonskog zastupnika i oštećenog koji u podnesku ili u usmenoj riječi vrijeđaju sud. Protiv rješenja o kažnjavanju dopuštena je žalba. O kažnjavanju tužioca izvještava se Pravosudna komisija Brčko distrikta BiH (Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine), a o kažnjavanju branioca izvještava se nadležna advokatska komora.

Obaveza sastavljanja zapisnika

Član 151

(1) O svakoj radnji preduzetoj u toku krivičnog postupka sastavit će se zapisnik istovremeno kad se radnja obavlja, a ako to nije moguće, onda neposredno poslije toga.

(2) Zapisnik piše zapisničar. Samo kad se obavlja pretresanje stana ili lica ili se radnja preduzima van službenih prostorija organa, a zapisničar se ne može obezbijediti, zapisnik može pisati lice koje preduzima radnju.

(3) Kad zapisnik piše zapisničar, zapisnik se sastavlja na taj način što lice koja preduzima radnju kazuje glasno zapisničaru šta će unijeti u zapisnik.

(4) Licu koje se saslušava dopustit će se da samo kazuje odgovore u zapisnik. Ovo pravo mu se može uskratiti u slučaju zloupotrebe.

Sadržaj zapisnika

Član 152

(1) Zapisnik sadrži: naziv organa pred kojim se obavlja radnja, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad je radnja započeta i završena, imena i prezimena prisutnih lica i u kojem svojstvu radnji prisustvuju, kao i naznačenje krivičnog predmeta po kojem se preduzima radnja.

(2) Zapisnik treba sadržavati bitne podatke o toku i sadržaju preduzete radnje. U zapisnik se doslovno unose postavljena pitanja i dati odgovori. Ako su prilikom preduzimanja radnje oduzeti predmeti ili spisi, to će se naznačiti u zapisniku, a oduzete stvari će se priključiti zapisniku ili će se navesti gdje se nalaze na čuvanju.

(3) Prilikom preduzimanja radnji kao što je uviđaj, pretresanje stana ili lica ili prepoznavanje lica ili predmeta, u zapisnik će se unijeti i podaci koji su važni s obzirom na prirodu takve radnje ili za utvrđivanje istovjetnosti pojedinih predmeta (opis, mjere i veličina predmeta ili tragova, stavljanje oznake na predmetima i dr.), a ako su napravljene skice, crteži, planovi, fotografije, filmski snimci i slično, to će se navesti u zapisniku i priključiti zapisniku.

Vođenje zapisnika

Član 153

(1) Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ne smije ništa izbrisati, dodati ili mijenjati. Precrtana mjesta moraju ostati čitka.

(2) Sva preinačenja, ispravke i dodaci unose se na kraju zapisnika i moraju ih ovjeriti lica koja potpisuju zapisnik.

Čitanje i potpisivanje zapisnika

Član 154

(1) Lica koja se saslušavaju, kao i osumnjičeni, odnosno optuženi, branilac i oštećeni imaju pravo da pročitaju zapisnik ili zahtijevaju da im se pročita. Na to je dužno da ih upozori lice koje preduzima radnju, a u zapisniku će se naznačiti da li je upozorenje učinjeno i da

li je zapisnik pročitan. Zapisnik će se uvijek pročitati, ako nije bilo zapisničara i to će se naznačiti u zapisniku.

(2) Zapisnik potpisuje saslušano lice. Ako se zapisnik sastoji od više listova, saslušano lice potpisuje svaki list.

(3) Na kraju zapisnika potpisat će se tumač, ako ga je bilo, svjedoci čija je prisutnost obavezna pri preduzimanju istražnih radnji, a pri pretresanju i lice koje se pretresa ili čiji se stan pretresa. Ako zapisnik ne piše zapisničar, zapisnik potpisuju lica koja su prisutna radnji. Ako takvih lica nema ili nisu u stanju da shvate sadržaj zapisnika, zapisnik potpisuju dva svjedoka, osim ako nije moguće obezbijediti njihovu prisutnost.

(4) Nepismeno lice umjesto potpisa stavlja otisak kažiprsta desne ruke, a zapisničar će ispod otiska upisati njegovo ime i prezime. Ako se usljed nemogućnosti da se stavi otisak desnog kažiprsta stavlja otisak nekog drugog prsta ili otisak prsta lijeve ruke, u zapisniku će se naznačiti od kojeg je prsta i s koje ruke uzet otisak.

(5) Ako saslušano lice odbije da potpiše zapisnik ili da stavi otisak prsta, zabilježit će se to u zapisniku i navest će se razlog odbijanja.

(6) Ako saslušano lice nema obje ruke pročitat će zapisnik, a ako je nepismeno - zapisnik će mu se pročitati i to će se zabilježiti u zapisniku.

(7) Ako se radnja nije mogla obaviti bez prekida, u zapisniku će se naznačiti dan i sat kad je nastao prekid, kao i dan i sat kad se radnja nastavlja.

(8) Ako je bilo prigovora u pogledu sadržaja zapisnika, navest će se u zapisniku i ti prigovori.

(9) Zapisnik na kraju potpisuje lice koje je preduzelo radnju i zapisničar.

Snimanje audio ili audio-vizuelnim sredstvima

Član 155

(1) Sve preduzete radnje u toku krivičnog postupka, u pravilu, snimaju se uređajem za audio ili audio-vizuelno snimanje. Tužilac ili ovlašteno službeno lice će o tome prethodno obavijestiti lice koje se

ispituje, odnosno saslušava i poučiti ga da ima pravo da zatraži reprodukovanje snimka kako bi provjerio svoju izjavu.

(2) Snimak mora sadržavati podatke iz člana 152 stava 1 ovog zakona, podatke potrebne za identifikaciju lica čija se izjava snima i podatak u kojem svojstvu to lice daje izjavu. Kad se snimaju izjave više lica, mora se osigurati da se iz snimke može jasno razaznati ko je dao izjavu.

(3) Na zahtjev saslušanog lica, snimka će se odmah reprodukovati, a ispravke ili objašnjenja tog lica će se snimiti.

(4) U zapisnik o istražnoj radnji unijet će se da je izvršeno snimanje, ko je snimanje izvršio, da je lice koje se saslušava prethodno obaviješteno o snimanju, da je snimka reprodukovana i gdje se snimak čuva ako nije priložena spisima predmeta.

(5) Tužilac može odrediti da se snimak u cjelini ili djelimično prepiše. Tužilac će prepis pregledati, ovjeriti i priključiti zapisniku o preduzimanju istražne radnje.

(6) Snimak se čuva do vremena do kojeg se čuva i krivični spis.

(7) Tužilac može dopustiti da lica koja imaju opravdan interes pomoću uređaja za audio ili audio-vizuelno snimanje snime izvođenje istražne radnje.

(8) Snimci iz stavova od 1 do 7 ovog člana ne mogu se javno prikazivati, bez pismenog odobrenja stranaka i učesnika snimljene radnje.

Shodna primjena drugih odredbi ovog zakona

Član 156

Za zapisnik o glavnom pretresu važe i odredbe članova 253 i 254 ovog zakona.

Zapisnik o vijećanju i glasanju

Član 157

(1) O vijećanju i glasanju sastavit će se poseban zapisnik.

(2) Zapisnik o vijećanju i glasanju sudskog vijeća sadrži tok glasanja i odluku koja je donesena.

(3) Zapisnik o vijećanju i glasanju potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar. Odvojena mišljenja priključit će se ovom zapisniku, ako nisu unesena u zapisnik.

(4) Zapisnik o vijećanju i glasanju zatvorit će se u poseban omot. Ovaj zapisnik može da razgleda samo vijeće apelacionog odjeljenja kad rješava o pravnom lijeku i u tom slučaju dužno je da zapisnik ponovo zatvori u poseban omot i da na omotu naznači da je razgledalo zapisnik.

GLAVA XII

ROKOVI

Rokovi predaje podnesaka

Član 158

(1) Rokovi predviđeni ovim zakonom ne mogu se produžavati, osim kada to ovaj zakon izričito dopušta. Ako je u pitanju rok koji je ovim zakonom određen radi zaštite prava odbrane i drugih procesnih prava osumnjičenog, odnosno optuženog, taj rok se može skratiti ako to zahtijeva osumnjičeni, odnosno optuženi pismeno ili usmeno na zapisnik pred sudom.

(2) Kad je izjava vezana za rok smatra se da je data u roku ako je prije nego što rok istekne predata onom ko je ovlašten da je primi.

(3) Kad je izjava upućena preko pošte preporučenom pošiljkom, telegrafom ili drugim telekomunikacijskim sredstvom, dan slanja ili predaje pošti smatra se kao dan predaje onome kome je upućena.

(4) Osumnjičeni, odnosno optuženi koji se nalazi u pritvoru može izjavu koja je vezana za rok dati i na zapisnik kod suda ili je predati upravi zatvora, a lice koje se nalazi na izdržavanju kazne ili se nalazi u nekoj ustanovi radi primjene mjere bezbjednosti ili vaspitne mjere može takvu izjavu predati upravi ustanove u kojoj je smješteno. Dan kad je sastavljen takav zapisnik, odnosno kad je izjava predata upravi ustanove smatra se kao dan predaje organu koji je nadležan da je primi.

(5) Ako je podnesak koji je vezan za rok zbog neznanja ili očigledne omaške podnosioca predat ili upućen nenadležnom sudu prije isteka

roka, pa sudu stigne poslije isteka roka, smatrat će se da je na vrijeme podnesen.

Računanje rokova

Član 159

(1) Rokovi se određuju na časove, dane, mjesece i godine.

(2) Čas ili dan kad je dostavljanje ili saopštenje izvršeno, odnosno u koji pada događaj od kada treba računati trajanje roka, ne uračunava se u rok već se za početak roka uzima prvi naredni čas, odnosno dan. U jedan dan računaju se 24 časa, a mjesec se računa po kalendarskom vremenu.

(3) Rokovi određeni po mjesecima, odnosno godinama završavaju se protekom onog dana posljednjeg mjeseca, odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kad je rok otpočeo. Ako nema toga dana u posljednjem mjesecu, rok se završava posljednjeg dana tog mjeseca.

(4) Ako posljednji dan roka pada na državni praznik ili u subotu ili u nedjelju ili u neki drugi dan kada državni organ ne radi, rok ističe protekom prvog narednog radnog dana.

Uslovi za povrat u pređašnje stanje

Član 160

(1) Optuženom koji iz opravdanih razloga propusti rok za izjavu žalbe na presudu ili na rješenje o primjeni mjere bezbjednosti ili vaspitne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, sud će dopustiti povrat u pređašnje stanje radi podnošenja žalbe ako u roku od osam dana od dana prestanka uzroka zbog kojega je propustio rok podnese molbu za povrat u pređašnje stanje i ako istovremeno s molbom preda i žalbu.

(2) Poslije proteka roka od tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povrat u pređašnje stanje.

Odlučivanje o povratu u pređašnje stanje

Član 161

(1) O povratu u pređašnje stanje odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća koje je donijelo presudu ili rješenje koje se pobija

žalbom.

(2) Protiv rješenja kojim se dopušta povrat u pređašnje stanje nije dopuštena žalba.

Posljedice podnošenja molbe za povrat u pređašnje stanje

Član 162

Molba za povrat u pređašnje stanje ne zadržava, po pravilu, izvršenje presude, odnosno rješenja o primjeni mjere bezbjednosti ili vaspitne mjere ili o oduzimanju imovinske koristi, ali sud može odlučiti da se sa izvršenjem zastane do donošenja odluke po molbi.

GLAVA XIII

DONOŠENJE I SAOPŠTAVANJE ODLUKA

Vrste odluka

Član 163

(1) U krivičnom postupku odluke se donose u obliku presude, rješenja i naredbe.

(2) Presudu donosi samo sud, a rješenje i naredbu donose i drugi organi koji učestvuju u krivičnom postupku.

Odlučivanje u sjednici o vijećanju i glasanju

Član 164

(1) Odluke vijeća donose se poslije usmenog vijećanja i glasanja. Odluka je donesena kad je za nju glasala većina članova vijeća.

(2) Predsjednik vijeća rukovodi vijećanjem i glasanjem i glasa posljednji. On je dužan da se stara da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre.

(3) Ako se u pogledu pojedinih pitanja o kojima se glasa glasovi podijele na više različitih mišljenja, tako da nijedno od njih nema većinu, razdvojit će se pitanjima i glasanje će se ponavljati dok se ne postigne većina. Ako se na taj način ne postigne većina, odluka će se donijeti tako što će se glasovi koji su najnepovoljniji za optuženog pribrojiti glasovima koji su od ovih manje nepovoljni, sve dok se ne postigne potrebna većina.

(4) Članovi vijeća ne mogu odbiti da glasaju o pitanjima koja postavi predsjednik vijeća, ali član vijeća koji je glasao da se optuženi oslobodi ili da se presuda ukine i ostao u manjini, nije dužan da glasa o sankciji. Ako ne glasa, uzeće se kao da je pristao na glas koji je za optuženog najpovoljniji.

Način glasanja

Član 165

(1) Pri odlučivanju prvo se glasa je li Sud nadležan, kao i o drugim prethodnim pitanjima. Kad se donese odluka o prethodnim pitanjima, prelazi se na odlučivanje o glavnoj stvari.

(2) Pri odlučivanju o glavnoj stvari prvo će se glasati je li optuženi učinio krivično djelo i je li krivično odgovoran, a zatim će se glasati o kazni, drugim krivičnopravnim sankcijama, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnim zahtjevima i ostalim pitanjima o kojima treba donijeti odluku.

(3) Ako je isto lice optuženo za više krivičnih djela, glasat će se o krivičnoj odgovornosti i kazni za svako od tih djela, a zatim o jedinstvenoj kazni za sva djela.

Tajno zasjedanje

Član 166

(1) Vijećanje i glasanje obavlja se u tajnom zasjedanju.

(2) U prostoriji u kojoj se obavlja vijećanje i glasanje mogu biti prisutni samo članovi vijeća i zapisničar.

Saopštavanje odluka

Član 167

(1) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, odluke se saopštavaju licima usmenim objavljivanjem, ako su prisutna, a dostavljanjem ovjerenog prepisa odluke, ako su odsutna.

(2) Ako je odluka usmeno saopštena, to će se naznačiti u zapisniku i u spisu, a lice kojemu je saopštenje učinjeno - potvrdit će to svojim potpisom. Ako lice izjavi da se neće žaliti, ovjereni prepis usmeno

saopštene odluke neće mu se dostaviti, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(3) Prepisi odluka protiv kojih je dopuštena žalba dostavljaju se s uputstvom o pravu na žalbu.

GLAVA XIV

DOSTAVLJANJE PISMENA

Način dostavljanja

Član 168

(1) Pismena se dostavljaju, po pravilu, preko pošte. Dostavljanje se može obavljati i preko službenog lica organa koji je odluku donio ili neposredno kod tog organa.

(2) Poziv za glavni pretres ili druge pozive sud može i usmeno saopštiti licu koje se nalazi pred sudom, uz pouku o posljedicama nedolaska. Usmeno pozivanje zabilježit će se u zapisniku koji će pozvano lice potpisati, osim ako je to pozivanje zabilježeno u zapisniku o glavnom pretresu. Smatra se da je time izvršeno punovažno dostavljanje.

Lično dostavljanje

Član 169

Pismeno za koje je u ovom zakonu određeno da se ima lično dostaviti predaje se neposredno licu kojemu je upućeno. Ako se lice kojemu se pismeno mora lično dostaviti ne zatekne na mjestu gdje se dostavljanje ima izvršiti, dostavljač će se obavijestiti kad i na kom mjestu može to lice da zatekne i ostavit će kod jednog od lica iz člana 170 ovog zakona pismeno obavještenje da radi primanja pismena bude u određeni dan i čas u svom stanu ili na svom radnom mjestu. Ako i poslije ovog dostavljač ne zatekne lice kojemu se pismeno dostavlja, postupit će po odredbi člana 170 stava 1 ovog zakona. Time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Posredno dostavljanje

Član 170

(1) Pismena za koja u ovom zakonu nije određeno da se moraju lično dostaviti dostavljaju se također lično, ali takva pismena u slučaju da se primalac ne zatekne u stanu ili na radnom mjestu mogu se predati nekome od njegovih odraslih članova domaćinstva, koji je dužan da primi pismeno. Ako se oni ne zateknu u stanu pismeno se predaje komšiji, ako on na to pristane. Ako se dostavljanje obavlja na radnom mjestu lica kome se pismeno ima dostaviti, a to lice se tamo ne zatekne, pismeno se može uručiti licu ovlaštenom za prijem pošte koje je dužno da primi pismeno ili licu koje je zaposleno na istom mjestu, ako ono pristane da primi pismeno.

(2) Ako se utvrdi da je lice kome se pismeno dostavlja odsutno i da mu lice iz stava 1 ovog člana zbog toga ne može pismeno na vrijeme predati, pismeno će se vratiti uz naznačenje gdje se odsutni nalazi.

Sadržaj ličnog dostavljanja

Član 171

(1) Osumnjičenom, odnosno optuženom će se lično dostaviti poziv za prvo ispitivanje u istrazi, poziv za glavni pretres i poziv za pretres za izricanje krivičnopravne sankcije.

(2) Optuženom koji nema branioca, lično će se dostaviti optužnica, presuda i druge odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora. Po zahtjevu optuženog, presuda i druge odluke dostavit će se licu koje on odredi.

(3) Ako optuženom koji nema branioca treba dostaviti presudu kojom mu je izrečena kazna zatvora, a dostavljanje se ne može izvršiti na njegovu dosadašnju adresu, sud će optuženom postaviti branioca po službenoj dužnosti, koji će vršiti ovu dužnost dok se ne sazna nova adresa optuženog. Postavljenom braniocu će se odrediti potreban rok za upoznavanje sa spisom, a poslije toga će se presuda dostaviti postavljenom braniocu i postupak nastaviti. Ako je u pitanju koja druga odluka od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu ili žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovora, ta će se odluka, odnosno žalba istaći na oglasnoj tabli suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno punovažno dostavljanje.

(4) Ako optuženi ima branioca, optužnica i sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu, kao i žalba protivne stranke koja se dostavlja radi odgovara, dostavit će se braniocu i optuženom po odredbama člana 170 ovog zakona. U tom slučaju, rok za izjavu pravnog lijeka, odnosno odgovora na žalbu teče od dana dostavljanja pismena optuženom ili braniocu. Ako se optuženom ne može dostaviti odluka, odnosno žalba zato što nije prijavio promjenu adrese, ta će se odluka, odnosno žalba istaći na oglasnoj tabli suda. Po proteku roka od osam dana od dana isticanja smatra se da je izvršeno punovažno dostavljanje.

(5) Ako se pismeno dostavlja braniocu optuženog, a on ima više branilaca, dovoljno je da se pismeno dostavi jednom od njih.

Dostavnica

Član 172

(1) Potvrdu o izvršenom dostavljanju (dostavnicu) potpisuju primalac i dostavljač. Primalac će na dostavnici sam naznačiti dan prijema.

(2) Ako je primalac nepismen ili nije u stanju da se potpiše, dostavljač će ga potpisati, naznačiti dan prijema i staviti napomenu zašto je potpisao primaoca.

(3) Ako primalac odbije da potpiše dostavnicu, dostavljač će to zabilježiti na dostavnici i naznačiti dan predaje. Time je dostavljanje izvršeno.

Odbijanje prijema pismena

Član 173

Kad primalac ili odrasli član njegovog domaćinstva odbije da primi pismeno, dostavljač će zabilježiti na dostavnici dan, čas i razlog odbijanja prijema, a pismeno će ostaviti u stanu primaoca ili u prostoriji gdje je on zaposlen. Time je dostavljanje izvršeno.

Posebni slučajevi dostavljanja

Član 174

(1) Licima lišenim slobode dostavljanje se vrši u sudu ili preko uprave ustanove u kojoj su smještena.

(2) Licima koja uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, ako međunarodni ugovori šta drugo ne određuju, dostavljanje se izvršava preko nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine.

(3) Dostavljanje državljanima Bosne i Hercegovine, ako se ne primjenjuje postupak predviđen u članovima 408 i 409 ovog zakona, izvršava se posredstvom diplomatskog ili konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine u stranoj državi, pod uslovom da se strana država ne protivi takvom načinu dostavljanja i da lice kojemu se dostavljanje obavlja dobrovoljno pristaje da primi pismeno. Ovlašteni radnik diplomatskog ili konzularnog predstavništva potpisuje dostavnicu kao dostavljač ako je pismeno uručeno u samom predstavništvu, a ako je pismeno dostavljeno poštom - potvrđuje to na dostavnici.

Dostavljanje tužiocu

Član 175

(1) Tužiocu se odluke i druga pismena ili obavještenja dostavljaju predajom pisarnici tužilaštva.

(2) Kad se vrši dostavljanje odluka kod kojih od dana dostavljanja teče rok, kao dan dostavljanja smatra se dan predaje pismena pisarnici tužilaštva.

Shodna primjena odredbi drugog zakona

Član 176

U slučajevima koji nisu predviđeni ovim zakonom dostavljanje se vrši po odredbama koje važe za parnični postupak pred sudom.

Obavještavanje telegramom ili telefonom

Član 177

(1) Lica koja učestvuju u postupku, osim optuženog, mogu se o pozivu za glavni pretres ili drugom pozivu, kao i o odluci o odlaganju glavnog pretresa ili drugih zakazanih radnji, obavijestiti telegramom ili telefonom, ako se prema okolnostima može pretpostaviti da će obavještenje izvršeno na taj način primiti lice kojemu je upućeno.

(2) O pozivanju ili obavještavanju o odlukama koje je izvršeno na način iz stava 1 ovog člana, sastavit će se na spisu službena

zabilješka.

(3) Prema licu koje je obaviješteno, odnosno kojemu je odluka upućena na način iz stava 1 ovog člana, mogu nastupiti štetne posljedice predviđene za propuštanje samo ako se utvrdi da je ono blagovremeno primilo poziv, odnosno odluku i da je bilo poučeno o posljedicama propuštanja.

GLAVA XV

IZVRŠENJE ODLUKA

Pravosnažnost odluka

Član 178

(1) Presuda postaje pravosnažna kad se više ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dopuštena.

(2) Pravosnažna presuda izvršava se kad je izvršeno njeno dostavljanje i kada za izvršenje ne postoje zakonske smetnje. Ako nije podnesena žalba ili su se stranke odrekle ili odustale od žalbe, presuda je izvršna istekom roka za žalbu, odnosno od dana odricanja ili odustanka od podnesene žalbe.

(3) Za izvršenje pravosnažnih presuda nadležan je sud.

(4) Ako je vojni starješina osuđen na kaznu, sud će ovjereni prepis pravosnažne presude dostaviti organu nadležnom za poslove odbrane u kojem se osuđeni vodi u evidenciji.

Nemogućnost naplate novčane kazne

Član 179

Ako se novčana kazna propisana u ovom zakonu ne može da naplati, sud će postupiti na način propisan u KZ Brčko distrikta BiH.

Izvršenje odluke o troškovima postupka i o oduzimanju predmeta

Član 180

(1) Izvršenje presude u pogledu troškova krivičnog postupka, oduzimanja imovinske koristi i imovinskopravnih zahtjeva obavlja sud po odredbama koje važe za izvršni postupak i koje se primjenjuju u mjestu gdje se odluka ima izvršiti.

(2) Prinudna naplata troškova krivičnog postupka u korist budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine vrši se po službenoj dužnosti. Troškovi prinudne naplate prethodno se isplaćuju iz sredstava suda.

(3) Ako je u presudi izrečena mjera bezbjednosti oduzimanja predmeta, sud će odlučiti hoće li se takvi predmeti prodati po odredbama koje važe za izvršni postupak ili će se predati kriminalističkom muzeju ili drugoj ustanovi ili će se uništiti. Novac dobijen prodajom predmeta prihod je budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

(4) Odredba stava 3 ovog člana shodno se primjenjuje i kad se donese odluka o oduzimanju predmeta na osnovu člana 391 ovog zakona.

(5) Pravosnažna odluka o oduzimanju predmeta može se van slučaja ponavljanja krivičnog postupka izmijeniti u parničnom postupku ako se pojavi spor o vlasništvu oduzetih predmeta.

Izvršnost odluka

Član 181

(1) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, rješenje se izvršava kad postane pravosnažno. Naredba se izvršava odmah, ako organ koji je naredbu izdao ne naredi drugačije.

(2) Pravosnažnost rješenja nastupa kad se ono ne može pobijati žalbom ili kad žalba nije dopuštena.

(3) Rješenje i naredbu, ako nije drugačije određeno, objavljuje organ koji je tu odluku donio. Ako je sud rješenjem odlučio o troškovima krivičnog postupka, naplata tih troškova vrši se po odredbama člana 180 stavova 1 i 2 ovog zakona.

Sumnja u dopuštenost izvršenja

Član 182

(1) Ako se pojavi sumnja u dopuštenost izvršenja sudske odluke ili o računanju kazne ili ako u pravosnažnoj presudi nije odlučeno o uračunavanju pritvora ili ranije izdržane kazne ili uračunavanje nije pravilno obavljeno, o tome će odlučiti posebnim rješenjem sudija,

odnosno predsjednik vijeća koje je sudilo u prvom stepenu. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako sud ne odredi drugačije.

(2) Ako se pojavi sumnja o tumačenju sudske odluke, o tome odlučuje sudija, odnosno vijeće koje je donijelo pravosnažnu odluku.

Pravosnažnost odluke o imovinskopravnom zahtjevu

Član 183

Kad je odluka kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu postala pravosnažna, oštećenom će se na njegov zahtjev izdati ovjeren prepis odluke s naznačenjem da je odluka izvršna.

Propisi o krivičnoj evidenciji

Član 184

Propise o krivičnoj evidenciji donosi Pravosudna komisija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

GLAVA XVI

TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA

Vrste troškova

Član 185

(1) Troškovi krivičnog postupka su izdaci učinjeni povodom krivičnog postupka od njegovog pokretanja do njegovog završetka.

(2) Troškovi krivičnog postupka obuhvataju:

a) troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručna lica i troškove uviđaja;

b) podvozne troškove osumnjičenog, odnosno optuženog,

c) izdatke za dovođenje osumnjičenog, odnosno optuženog ili lica lišenog slobode;

d) podvozne i putne troškove službenih lica;

e) troškove liječenja osumnjičenog, odnosno optuženog dok se nalazi u pritvoru, kao i troškove porođaja, osim troškova koji se isplaćuju iz fonda za zdravstveno osiguranje;

f) troškove tehničkog pregleda vozila, analize krvi i prevoza leša do mjesta obdukcije;

g) paušalni iznos;

h) nagradu i nužne izdatke branioca;

i) nužne izdatke oštećenog i njegovog zakonskog zastupnika.

(3) Paušalni iznos utvrđuje se u okviru iznosa određenih odgovarajućim propisom, s obzirom na trajanje i složenost postupka i imovno stanje lica obaveznog da plati ovaj iznos.

(4) Troškovi iz stava 2 tački od a) do f) ovog člana i nužni izdaci postavljenog branioca isplaćuju se unaprijed iz sredstava tužilaštva, odnosno suda, a naplaćuju se kasnije od lica koja su dužna da ih naknade po odredbama ovog zakona. Organ koji vodi krivični postupak dužan je da sve troškove koji su unaprijed uplaćeni unese u popis koji se prilaže spisu.

(5) Troškovi prevođenja na jezik stranke, svjedoka ili drugih lica koja učestvuju u krivičnom postupku, a koji nastaju primjenom odredaba ovog zakona neće se naplaćivati od lica koja su po odredbama ovog zakona dužna da naknade troškove krivičnog postupka.

Odluka o troškovima

Član 186

(1) U svakoj presudi i rješenju kojim se obustavlja krivični postupak odlučit će se ko snosi troškove postupka i koliko oni iznose.

(2) Ako nedostaju podaci o visini troškova, sud će donijeti posebno rješenje o visini troškova, kad se ti podaci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može da se podnese najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja pravosnažne presude ili rješenja o obustavi krivičnog postupka licu koje ima pravo da postavi takav zahtjev.

(3) Kad je odluka o troškovima sadržana u posebnom rješenju, o žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće apelacionog odjeljenja.

Ostali troškovi

Član 187

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi, branilac, zakonski zastupnik, svjedok, vještak, prevodilac i stručno lice, bez obzira na ishod

krivičnog postupka, snose troškove svog dovođenja, odgađanja istražne radnje ili glavnog pretresa, i ostale troškove postupka koje su prouzrokovali svojom krivicom, kao i odgovarajući dio paušalnog iznosa.

(2) O troškovima iz stava 1 ovog člana donosi se posebno rješenje, osim ako se o troškovima koje snosi optuženi rješava u odluci o glavnoj stvari.

Troškovi postupka kad se optuženi oglasi krivim

Član 188

(1) Kad sud optuženog oglasi krivim, izreći će u presudi da je dužan da naknadi troškove krivičnog postupka.

(2) Lice koje je optuženo za više krivičnih djela neće se osuditi na naknadu troškova u pogledu djela za koja je oslobođeno optužbe, ukoliko se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova.

(3) U presudi kojom je više optuženih oglašeno krivim, sud će odrediti koliki će dio troškova snositi svaki od njih, a ako to nije moguće osudit će sve optužene da solidarno snose troškove. Plaćanje paušalnog iznosa odredit će se za svakog optuženog posebno.

(4) U odluci kojom rješava o troškovima, sud može osloboditi optuženog dužnosti da naknadi u cjelini ili djelimično troškove krivičnog postupka iz člana 185 stava 2 tački od a) do h) ovog zakona, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje optuženog ili lica koje je on dužan da izdržava. Ako se ove okolnosti utvrde nakon donošenja odluke o troškovima, sudija može da izda posebno rješenje kojim oslobađa optuženog dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.

Troškovi postupka u slučaju obustave postupka, oslobađajuće ili odbijajuće presude

Član 189

(1) Kad se obustavi krivični postupak ili kad se donese presuda kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija, izreći će se u rješenju, odnosno presudi da troškovi krivičnog postupka iz člana 185 stava 2 tački od a) do f) ovog zakona, kao i

nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada branioca padaju na teret budžetskih sredstava, osim u slučajevima određenim u stavu 2 ovog člana.

(2) Lice koje je svjesno podnijelo lažnu prijavu, snosit će troškove krivičnog postupka.

(3) Kad sud odbije optužbu zbog nenadležnosti, odluku o troškovima donijet će nadležni sud.

(4) Ako zahtjev za naknadu nužnih izdataka i nagrade iz stava 1 ovog člana ne bude usvojen ili sud o njemu ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, optuženi i branilac imaju pravo da potraživanja ostvaruju u parničnom postupku protiv Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Nagrada i nužni izdaci branioca

Član 190

Nagradu i nužne izdatke branioca dužno je da plati zastupano lice, bez obzira na to ko je po odluci suda dužan da snosi troškove krivičnog postupka, osim ako po odredbama ovog zakona nagrada i nužni izdaci branioca padaju na teret sredstava suda. Ako je osumnjičenom, odnosno optuženom bio postavljen branilac, a plaćanjem nagrade i nužnih izdataka bi bilo dovedeno u pitanje njegovo izdržavanje ili izdržavanje lica koja je obavezan da izdržava, nagrada i nužni izdaci branioca isplatit će se iz sredstava suda.

Troškovi postupka po pravnim lijekovima

Član 191

O dužnosti plaćanja troškova u postupku po pravnim lijekovima odlučuje se u skladu sa odredbama članova od 185 do 190 ovog zakona.

Posebni propisi o naknadi troškova

Član 192

Detaljnije propise o naknadi troškova krivičnog postupka i visini paušalnog iznosa donosi Pravosudna komisija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

GLAVA XVII

IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEVI

Predmet imovinskopravnog zahtjeva

Član 193

(1) Imovinskopravni zahtjev koji je nastao usljed učinjenja krivičnog djela raspravit će se na prijedlog ovlaštenog lica u krivičnom postupku ako se time ne bi znatno odugovlačio ovaj postupak.

(2) Imovinskopravni zahtjev može se odnositi na naknadu štete, povrat stvari ili poništavanje određenog pravnog posla.

Podnošenje prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

Član 194

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku može da podnese lice koje je ovlašteno da takav zahtjev ostvaruje u parničnom postupku.

(2) Ako je usljed krivičnog djela oštećena imovina Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, organ ovlašten zakonom da se stara o zaštiti te imovine može u krivičnom postupku učestvovati u skladu s ovlaštenjima koja ima na osnovu tog zakona.

Postupak za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva

Član 195

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku podnosi se tužiocu, odnosno sudu.

(2) Prijedlog se može podnijeti najkasnije do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije pred sudom.

(3) Lice ovlašteno na podnošenje prijedloga dužno je da određeno označi svoj zahtjev i da podnese dokaze.

(4) Ako ovlašteno lice nije podnijelo prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku do potvrđivanja optužnice, bit će obaviješteno da taj prijedlog može podnijeti do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije. Ako su usljed krivičnog djela oštećena

sredstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a prijedlog nije podnesen, sud će o tome obavijestiti organ iz člana 194 stava 2 ovog zakona.

(5) Ako ovlašteno lice ne podnese imovinskopravni zahtjev do završetka glavnog pretresa ili ako predloži upućivanje na parnični postupak, a podaci krivičnog postupka pružaju pouzdan osnov za potpuno ili djelimično rješenje imovinskopravnog zahtjeva, sud će u osuđujućoj presudi odlučiti da se optuženom izrekne mjera oduzimanja imovinske koristi.

Odustajanje od prijedloga

Član 196

(1) Ovlašteno lice može do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije odustati od prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u krivičnom postupku i ostvarivati ga u parničnom postupku. U slučaju odustajanja od prijedloga, takav prijedlog se ne može ponovo podnijeti, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Ako je imovinskopravni zahtjev poslije podnesenog prijedloga, a prije završetka pretresa za određivanje sankcije prešao na drugo lice po pravilima imovinskog prava, pozvat će se to lice da se izjasni da li ostaje kod prijedloga. Ako se uredno pozvani ne odazove, smatra se da je odustao od prijedloga.

Obaveze tužioca i Suda u vezi sa utvrđivanjem činjenica

Član 197

(1) Tužilac je dužan da prikupi dokaze o imovinskopravnom zahtjevu vezanom za krivično djelo.

(2) Tužilac, odnosno sud ispitat će osumnjičenog, odnosno optuženog o činjenicama vezanim za prijedlog ovlaštenog lica.

Odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu

Član 198

(1) O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje sud. Sud može predložiti oštećenom i optuženom, odnosno braniocu provođenje postupka medijacije putem medijatora u skladu sa zakonom, ako ocijeni da je

imovinskopravni zahtjev takav da je svrsishodno da ga uputi na medijaciju. Prijedlog za upućivanje na medijaciju mogu dati i oštećeni i optuženi, odnosno branilac do završetka glavnog pretresa.

(2) U presudi kojom optuženog oglašava krivim sud može oštećenom dosuditi imovinskopravni zahtjev u cjelini ili mu može dosuditi imovinskopravni zahtjev djelimično, a za ostatak ga uputiti na parnični postupak. Ako podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za djelimično presuđenje, sud će oštećenog uputiti da imovinskopravni zahtjev u cjelini može da ostvaruje u parničnom postupku.

(3) Kad sud donese presudu kojom se optuženi oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija ili kad rješenjem obustavi krivični postupak, uputit će oštećenog da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parničnom postupku.

Odluka o predaji stvari oštećenom

Član 199

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na povrat stvari, a sud ustanovi da stvar pripada oštećenom i da se nalazi kod optuženog ili kod nekog od učesnika na glavnom pretresu ili kod lica kome su oni dali stvar na čuvanje, odredit će u presudi da se stvar preda oštećenom.

Odlučivanje o poništavanju određenog pravnog posla

Član 200

Ako se imovinskopravni zahtjev odnosi na poništavanje određenog pravnog posla, a sud utvrdi da je zahtjev osnovan, izreći će u presudi potpuno ili djelimično poništavanje tog pravnog posla, s posljedicama koje otuda proističu, ne dirajući u prava trećih lica.

Izmjena odluke o imovinskopravnom zahtjevu

Član 201

(1) Sud može izmijeniti pravosnažnu presudu koja sadrži odluku o imovinskopravnom zahtjevu samo povodom ponavljanja krivičnog postupka.

(2) Izvan slučaja iz stava 1 ovog člana, osuđeni, odnosno njegovi nasljednici mogu samo u parničnom postupku zahtijevati da se pravosnažna presuda kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu izmijeni i to ako postoje uslovi za ponavljanje postupka odredbama koje važe za parnični postupak.

Privremene mjere obezbjeđenja

Član 202

(1) Privremene mjere obezbjeđenja imovinskopravnog zahtjeva nastalog usljed učinjenja krivičnog djela mogu se odrediti u krivičnom postupku po odredbama koje važe za izvršni postupak.

(2) Rješenje iz stava 1 ovog člana donosi sud. Dopuštena je žalba protiv ovog rješenja o kojoj odlučuje Apelacioni sud. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Vraćanje stvari u toku postupka

Član 203

(1) Ako je riječ o stvarima koje nesumnjivo pripadaju oštećenom, a ne služe kao dokaz u krivičnom postupku, te će se stvari predati oštećenom i prije završetka postupka.

(2) Ako se više oštećenih spore o svojini na stvari, uputit će se na parnični postupak, a sud će u krivičnom postupku odrediti samo čuvanje stvari kao privremenu mjeru obezbjeđenja.

(3) Stvari koje služe kao dokaz oduzet će se privremeno i po završetku postupka vratiti vlasniku. Ako je ovakva stvar neophodno potrebna vlasniku, ona mu se može vratiti i prije završetka postupka, uz obavezu da je na zahtjev donese.

Mjere obezbjeđenja prema trećim licima

Član 204

(1) Ako oštećeni ima zahtjev prema trećem licu zbog toga što se kod njega nalaze stvari pribavljene krivičnim djelom ili zbog toga što je ono usljed krivičnog djela ostvarilo imovinsku korist, sud može u krivičnom postupku, na prijedlog ovlaštenog lica (član 194) i po odredbama koje važe za izvršni postupak, da odredi privremene

mjere obezbjeđenja i prema tom trećem licu. Odredbe člana 202 stava 2 ovog zakona primjenjuju se i u ovom slučaju.

(2) U presudi kojom se optuženi oglašava krivim sud će ili ukinuti mjere iz stava 1 ovog člana, ako već ranije nisu ukinute ili će oštećenog uputiti na parnični postupak, s tim što će se ove mjere ukinuti ako parnični postupak ne bude pokrenut u roku koji odredi sud.

GLAVA XVIII

OSTALE ODREDBE

Obustava postupka u slučaju smrti osumnjičenog, odnosno optuženog

Član 205

Kad se u toku krivičnog postupka ustanovi da je osumnjičeni, odnosno optuženi umro, postupak će se obustaviti.

Član 205a

(Primjena audio-video linka u slučaju javne opasnosti)

(1) U svim procesnim situacijama u kojima Zakon o krivičnom postupku predviđa prisustvo učesnika u postupku, u slučaju postojanja neposrednog zdravstvenog rizika po učesnike u postupku ili druge javne opasnosti koja prijeti opstanku građana, prisustvo svih učesnika u postupku obezbjeđuje se putem audio-video linka, tehnički odobrenog od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.

(2) Rješenje o upotrebi audio-video linka iz stava 1 ovog člana donosi predsjednik vijeća ili sudija koji zakazuje ročište.

(3) Rješenje o upotrebi audio-video linka u toku istrage donosi postupajući tužilac, uz prethodnu saglasnost glavnog tužioca.

Postupak u slučaju neuračunljivosti osumnjičenog, odnosno optuženog

Član 206

Ako se u toku postupka utvrdi da je osumnjičeni, odnosno optuženi u vrijeme učinjenja krivičnog djela bio neuračunljiv, sud donosi

odgovarajuću odluku u skladu s članom 389 ovog zakona.

Duševno oboljenje osumnjičenog, odnosno optuženog u toku postupka

Član 207

Kad se u toku krivičnog postupka utvrdi da je osumnjičeni, odnosno optuženi po učinjenom krivičnom djelu obolio od kakvog duševnog oboljenja, rješenjem će se prekinuti krivični postupak (član 388).

Primjena pravila međunarodnog prava

Član 208

(1) U pogledu isključenja krivičnog gonjenja za strance koji uživaju pravo imuniteta u Bosni i Hercegovini, primjenjuju se pravila međunarodnog prava.

(2) U slučaju sumnje da li se radi o licima iz stava 1 ovog člana, tužilac, odnosno sud će se za objašnjenje obratiti Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine.

Odobrenje za krivično gonjenje

Član 209

Kad je zakonom, odnosno drugim općim aktom donesenim na osnovu ustava ili zakona propisano da je za krivično gonjenje pojedinih lica potrebno prethodno odobrenje nadležnog državnog organa, tužilac ne može pokrenuti, odnosno nastaviti istragu niti podići optužnicu ako ne podnese dokaz da je odobrenje dato.

Posebni uslovi za krivično gonjenje

Član 210

(1) U slučaju kada je krivično djelo izvršeno van teritorije Bosne i Hercegovine, tužilac može da preduzme krivično gonjenje ako je to krivično djelo propisano u zakonu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana tužilac će preduzeti krivično gonjenje samo u slučaju ako je izvršeno djelo propisano kao krivično djelo i po zakonu države na čijoj je teritoriji krivično djelo izvršeno. Ni u tom slučaju krivično gonjenje se neće preduzeti ako se po

zakonu te države krivično gonjenje preduzima po zahtjevu oštećenog, a takav zahtjev nije podnesen.

(3) Tužilac može da preduzme krivično gonjenje bez obzira na zakon države na čijoj je teritoriji krivično djelo učinjeno, u slučaju da se radi o krivičnom djelu protiv integriteta Bosne i Hercegovine ili ako se to djelo smatra krivičnim djelom prema pravilima međunarodnog prava.

Kažnjavanje za odugovlačenje postupka

Član 211

(1) Sud može u toku postupka kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM tužioca, branioca, opunomoćenika, zakonskog zastupnika ili oštećenog, ako su njihovi postupci očigledno upravljeni na odugovlačenje krivičnog postupka.

(2) O kažnjavanju tužioca obavijestit će se Pravosudna komisija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine), a o kažnjavanju branioca obavijestit će se nadležna advokatska komora.

Davanje podataka iz kaznene evidencije

Član 212

(1) Podaci iz kaznene evidencije mogu se dati sudovima, tužilaštvima i organima unutrašnjih poslova u vezi s krivičnim postupkom koji se vodi protiv lica koje je ranije bilo osuđivano, kao i nadležnim organima za izvršenje krivičnopravnih sankcija i nadležnim organima koji učestvuju u postupku davanja amnestije, pomilovanja ili brisanja osude.

(2) Podaci iz kaznene evidencije mogu se, na obrazloženi zahtjev, dati i državnim organima ako još traju određene mjere sigurnosti ili pravne posljedice osude.

(3) Građanima se, na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti ako su im ti podaci potrebni radi ostvarivanja njihovih prava.

(4) Niko nema pravo da traži od građana da podnose dokaze o svojoj osuđivanosti, odnosno neosuđivanosti.

II - TOK POSTUPKA

GLAVA XIX

ISTRAGA

Obaveza prijavljivanja krivičnog djela

Član 213

(1) Službena i odgovorna lica u svim organima vlasti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, javnim preduzećima i ustanovama dužna su da prijave krivična djela o kojima su obaviještena ili za koja saznaju na koji drugi način. U takvim okolnostima, službeno ili odgovorno lice će preduzeti mjere da bi se sačuvali tragovi krivičnog djela, predmeti na kojima je ili pomoću kojih je učinjeno krivično djelo i drugi dokazi o njima i obavijestiće ovlašćeno službeno lice ili tužilaštvo bez odlaganja.

(2) Zdravstveni radnici, nastavnici, vaspitači, roditelji, staraoci, usvojioci i druga lica koja su ovlaštena ili dužna da pružaju zaštitu i pomoć maloljetnim licima, da vrše nadzor, odgajanje i vaspitavanje maloljetnika, a koji saznaju ili ocijene da postoji sumnja da je maloljetno lice žrtva seksualnog, fizičkog ili nekog drugog zlostavljanja, dužni su o toj sumnji odmah da obavijeste ovlašteno službeno lice ili tužioca.

Prijavljivanje krivičnog djela od strane građana

Član 214

(1) Građanin ima pravo da prijavi izvršenje krivičnog djela.

(2) Svako je dužan da prijavi učinjenje krivičnog djela kada neprijavljivanje krivičnog djela predstavlja krivično djelo.

Podnošenje prijave

Član 215

(1) Prijava se podnosi policiji ili tužiocu, pismeno ili usmeno.

(2) Ako se prijava podnosi usmeno, lice koje podnosi prijavu upozorit će se na posljedice lažnog prijavljivanja. O usmenoj prijavi

sastavit će se zapisnik, a ako je prijava saopštena telefonom, sačinit će se službena zabilješka.

(3) Ako je prijava podnesena sudu ili ovlaštenom službenom licu, oni će tu prijavu primiti i odmah je dostaviti tužiocu.

Naredba o sprovođenju istrage

Član 216

(1) Tužilac naređuje sprovođenje istrage ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo.

(2) O sprovođenju istrage donosi se naredba, koja sadrži: podatke o učiniocu krivičnog djela ukoliko su poznati, opis djela iz kojeg proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela, zakonski naziv krivičnog djela, okolnosti koje potvrđuju osnove sumnje za sprovođenje istrage i postojeće dokaze. U naredbi tužilac će navesti koje okolnosti treba istražiti i koje istražne radnje treba preduzeti.

(3) Tužilac donosi naredbu da se istraga neće provoditi ako je iz prijave i pratećih spisa očigledno da prijavljeno djelo nije krivično djelo, ako ne postoje osnovi sumnje da je prijavljeno lice učinilo krivično djelo, ako je nastupila zastarjelost ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju krivično gonjenje.

(4) O nesprovođenju istrage, kao i o razlozima za to, tužilac će obavijestiti oštećenog i podnosioca prijave u roku od tri dana. Oštećeni i podnosilac prijave imaju pravo podnijeti pritužbu u roku od osam dana uredu tužioca.

Sprovođenje istrage

Član 217

(1) U toku sprovođenja istrage tužilac može preduzeti sve istražne radnje, uključujući ispitivanje osumnjičenog i saslušanje oštećenog i svjedoka, vršenje uviđaja i rekonstrukcije događaja, preduzimanje posebnih mjera koje obezbjeđuju sigurnost svjedoka i informacija i naređivanje potrebnih vještačenja.

(2) O preduzetim istražnim radnjama sastavlja se zapisnik u skladu s ovim zakonom.

(3) Ako se osumnjičeni nalazi u pritvoru, naredbu za dovođenje radi ispitivanja izdaje tužilac i o tome obavještava sudiju za prethodni postupak.

Nadzor tužioca nad radom ovlaštenih službenih lica

Član 218

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo s propisanom kaznom zatvora preko pet godina, ovlašteno službeno lice je dužno odmah obavijestiti tužioca i pod njegovim nadzorom preduzeti potrebne mjere da se pronađe učinilac krivičnog djela, da se spriječi skrivanje ili bjekstvo osumnjičenog ili saučesnika, da se otkriju i sačuvaju tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokazi, te da se prikupe sve informacije koje mogu biti korisne u krivičnom postupku.

(2) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo iz stava 1 ovog člana, ovlašteno službeno lice dužno je u slučaju opasnosti od odlaganja preduzeti neophodne radnje radi izvršenja zadataka iz stava 1 ovog člana. Prilikom preduzimanja ovih radnji, ovlašteno službeno lice dužno je postupati po ovom zakonu. O svemu što je preduzeto ovlašteno službeno lice dužno je odmah obavijestiti tužioca i dostaviti prikupljene predmete koji mogu poslužiti kao dokaz.

(3) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje je zakonom propisana kazna zatvora do pet godina, ovlašteno službeno lice je dužno obavijestiti tužioca o svim raspoloživim informacijama, radnjama i mjerama koje je preduzela najkasnije sedam dana od dana saznanja o postojanju osnova sumnje da je krivično djelo počinjeno.

Uzimanje izjava i prikupljanje drugih dokaza

Član 219

(1) Radi izvršenja zadataka iz člana 218 ovog zakona, ovlašteno službeno lice može: prikupljati potrebne izjave od lica; izvršiti potreban pregled prevoznih sredstava, putnika i prtljaga; ograničiti kretanje na određenom prostoru za vrijeme potrebno da se obavi

određena radnja; preduzeti potrebne mjere u vezi sa utvrđivanjem identiteta lica i predmeta; raspisati potragu za licem i stvarima za kojima se traga; u prisustvu odgovornog lica pretražiti određene objekte i prostorije državnih organa, javnih preduzeća i ustanova, obaviti uvid u određenu njihovu dokumentaciju, kao i preduzeti druge potrebne mjere i radnje. O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene pri preduzimanju pojedinih radnji, kao i o predmetima koji su pronađeni ili oduzeti, sastavit će se zapisnik ili službena zabilješka.

(2) Pri prikupljanju izjava od lica, ovlašteno službeno lice može izdati pismeni poziv licu da dođe u službene prostorije, pod uslovom da se u pozivu naznače razlozi pozivanja. Lice ne mora dati nikakvu izjavu ni odgovarati na pitanja koja mu ovlašteno službeno lice postavlja, osim davanja ličnih podataka, o čemu će ga ovlašteno službeno lice poučiti.

(3) Prilikom prikupljanja izjava od lica, ovlašteno službeno lice će postupiti u skladu s članom 78 ovog zakona, odnosno u skladu s članom 86 ovog zakona. U tom slučaju se zapisnici o prikupljenim izjavama mogu upotrijebiti kao dokazi u krivičnom postupku.

(4) Lice prema kojemu je preduzeta neka od radnji ili mjera iz ovog člana ima pravo da podnese pritužbu tužiocu u roku od tri dana. Tužilac će provjeriti osnovanost pritužbe i ako utvrdi da su se u preduzetim radnjama ili mjerama stekla obilježja krivičnog djela ili povreda radne obaveze, postupit će prema pritužbi u skladu sa zakonom.

(5) Na osnovu prikupljenih izjava i dokaza koji su otkriveni, ovlašteno službeno lice sastavlja izvještaj. Uz izvještaj dostavljaju se i predmeti, skice, fotografije, pribavljeni izvještaji, spisi o preduzetim radnjama i mjerama, službene zabilješke, izjave i drugi materijali koji mogu biti korisni za uspješno vođenje postupka, uključujući sve činjenice i dokaze koji idu u korist osumnjičenom. Ako ovlašteno službeno lice poslije podnošenja izvještaja sazna za nove činjenice, dokaze ili tragove krivičnog djela, dužno je da prikuplja potrebna

obavještenja i izvještaj o tome kao dopunu prethodnog izvještaja odmah preda tužiocu.

(6) Tužilac može prikupljati izjave i od lica koja se nalaze u pritvoru ako je to potrebno radi otkrivanja drugih krivičnih djela istog lica, njegovih saučesnika ili krivičnih djela drugih učinilaca.

Zadržavanje na mjestu učinjenja krivičnog djela

Član 220

(1) Ovlašteno službeno lice ima pravo da lica zatečena na mjestu učinjenja krivičnog djela zadrži radi prikupljanja izjava ako ta lica mogu dati obavještenja važna za krivični postupak i o tome je dužno da obavijesti tužioca. Zadržavanje tih lica na mjestu učinjenja krivičnog djela ne može trajati duže od šest sati.

(2) Ovlašteno službeno lice, može fotografisati i uzimati otiske prstiju lica za koje postoje osnovi sumnje da je učinilo krivično djelo. Kada to doprinosi efikasnosti postupka, ovlašteno službeno lice može javno objaviti fotografiju tog lica, ali samo po odobrenju tužioca.

(3) Ako je potrebno da se utvrdi od koga potiču otisci prstiju na pojedinim predmetima, ovlašteno službeno lice može uzimati otiske prstiju od lica za koja postoji vjerovatnoća da su mogla doći u dodir s tim predmetima.

(4) Lice prema kojemu je preduzeta neka od radnji iz ovog člana ima pravo da podnese pritužbu tužiocu.

Uviđaj i vještačenje

Član 221

Ovlašteno službeno lice, nakon obavještavanja tužioca, dužno je izvršiti uviđaj i odrediti potrebna vještačenja, osim pregleda, obdukcije i ekshumacije leša. Ako je tužilac prisutan na licu mjesta u toku vršenja uviđaja od strane ovlaštenih službenih lica, može tražiti da ovlašteno službeno lice izvrši određene radnje koje on smatra neophodnim. Sve radnje preduzete tokom uviđaja moraju se dokumentovati i detaljno obrazložiti kako u zapisniku, tako i u posebnom službenom izvještaju.

Pregled, obdukcija i ekshumacija

Član 222

Ukoliko postoji sumnja ili je očigledno da je smrt prouzrokovana krivičnim djelom ili je u vezi s učinjenjem krivičnog djela, tužilac će narediti izvođenje pregleda i obdukcije. Ako je leš već zakopan, odredit će se ekshumacija u cilju pregleda i obdukcije, o čemu će tužilac zatražiti naredbu od suda.

Sudsko obezbjeđenje dokaza

Član 223

(1) Kada je u interesu pravde da se svjedok sasluša kako bi se njegov iskaz koristio na glavnom pretresu zato što postoji mogućnost da neće biti dostupan sudu za vrijeme suđenja, sudija za prethodni postupak može, na prijedlog stranaka ili branioca, narediti da se izjava tog svjedoka uzme na posebnom saslušanju. Saslušanje će se sprovesti u skladu s članom 262 ovog zakona.

(2) Prije upotrebe izjave svjedoka iz stava 1 ovog člana, stranka, odnosno branilac koji traži da se izjava uzme u obzir kao dokaz na glavnom pretresu mora dokazati da je, i pored svih uloženih napora da se obezbijedi prisustvo svjedoka na glavnom pretresu, svjedok ostao nedostupan. Ova izjava se ne može koristiti ako je svjedok prisutan na glavnom pretresu.

(3) Ukoliko stranke ili branilac smatraju da će doći do nestanka određenog dokaza, odnosno do nemogućnosti izvođenja takvog dokaza na glavnom pretresu, predložit će sudiji za prethodni postupak preduzimanje neophodne radnje u cilju obezbjeđenja dokaza. Ako sudija za prethodni postupak prihvati prijedlog o preduzimanju radnje dokazivanja, obavijestit će o tome stranke i branioca.

(4) Ako sudija za prethodni postupak odbije prijedlog iz stavova 1 i 3 ovog člana, donijet će rješenje protiv kojeg se može izjaviti žalba Apelacionom sudu.

Obustava istrage

Član 224

(1) Tužilac će naredbom obustaviti istragu ukoliko se ustanovi:

a) da djelo koje je učinio osumnjičeni nije krivično djelo,

b) da postoje okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost osumnjičenog osim u slučaju iz člana 206 ovog zakona,

c) da nema dovoljno dokaza da je osumnjičeni učinio krivično djelo,

d) da je djelo obuhvaćeno amnestijom, pomilovanjem ili zastarom, ili postoje druge smetnje koje isključuju krivično gonjenje.

(2) O obustavi istrage kao i o razlozima za obustavu istrage tužilac će u pismenoj formi obavijestiti oštećenog koji ima prava predviđena članom 216 ovog zakona kao i osumnjičenog ako je ispitan i lice koje je prijavilo krivično djelo.

(3) Tužilac, u slučajevima iz stava 1 tačke c) ovog člana, može ponovo otvoriti istragu ako se dobiju nove činjenice i okolnosti koje ukazuju da postoje osnovi sumnje da je osumnjičeni učinio krivično djelo.

Okončanje istrage

Član 225

(1) Tužilac okončava istragu kad nađe da je stanje stvari dovoljno razjašnjeno da se može podići optužnica ili obustaviti istraga. Okončanje istrage će se zabilježiti u spisu.

(2) Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci od donošenja naredbe o sprovođenju istrage, tužilac će obavijestiti Glavnog tužioca o razlozima neokončanja istrage. Glavni tužilac će odmah, a najkasnije u roku od 30 dana, odrediti novi rok za okončanje istrage koji ne može biti duži od šest mjeseci, odnosno koji ne može biti duži od jedne godine za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od 10 godina ili teža kazna, te naložiti preduzimanje potrebnih mjera da bi se istraga okončala.

(3) Ukoliko istragu nije bilo moguće završiti u roku iz stava 2 ovog člana, tužilac će o razlozima zbog kojih istraga nije završena, u roku od osam dana obavijestiti glavnog tužioca.

(4) Ukoliko istraga nije okončana u rokovima propisanim stavom 2 ovog člana, osumnjičeni, ukoliko je ispitan i oštećeni, mogu podnijeti pritužbu uredu Glavnog tužioca zbog dužine trajanja istrage. Ukoliko

glavni tužilac utvrdi da je pritužba osnovana, preduzet će potrebne mjere i odmah, a najkasnije u roku od 30 dana, odrediti novi rok koji ne može biti duži od šest mjeseci u kojem se istraga mora okončati, o čemu će obavijestiti podnosioca pritužbe.

(5) Optužnica se ne može podići ako osumnjičeni nije bio ispitan.

GLAVA XX

POSTUPAK OPTUŽIVANJA

Podizanje optužnice

Član 226

(1) Kad u toku istrage tužilac nađe da postoji dovoljno dokaza iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je osumnjičeni učinio krivično djelo, pripremit će i uputiti optužnicu sudiji za prethodno saslušanje u roku od 30 dana od dana kada je okončanje istrage zabilježeno u spisu.

(2) Ukoliko tužilac ne uputi optužnicu u roku iz stava 1 ovog člana, dužan je u roku od osam dana, o razlozima zbog koji optužnica nije podignuta, obavijestiti glavnog tužioca koji će preduzeti mjere da tužilac, u roku koji ne može biti duži od 30 dana, podigne optužnicu.

(3) Ako tužilac u roku iz stava 2 ovog člana ne podigne optužnicu obavijestit će o tome Glavnog tužioca, osumnjičenog i oštećenog. Osumnjičeni i oštećeni imaju pravo u roku od osam dana od prijema obavijesti podnijeti pritužbu glavnom tužiocu. Ukoliko glavni tužilac utvrdi da je pritužba osnovana, preduzet će potrebne mjere i odrediti novi rok koji ne može biti duži od 15 dana za podizanje optužnice, o čemu će obavijestiti podnosioca pritužbe. Ako tužilac i nakon obavezujućeg uputstva glavnog tužioca ne podigne optužnicu, smatrat će se da je tužilac odustao od krivičnog gonjenja i o tome je dužan, u roku od 15 dana obavijestiti glavnog tužioca, osumnjičenog i oštećenog.

(4) Nakon podizanja optužnice, osumnjičeni, odnosno optuženi i branilac, imaju pravo uvida u sve spise i dokaze.

(5) Nakon podizanja optužnice, stranke ili branilac mogu predlagati sudiji za prethodno saslušanje preduzimanje radnji u skladu s članom

223 ovog zakona.

Sadržaj optužnice

Član 227

(1) Optužnica sadrži:

a) naziv suda,

b) ime i prezime osumnjičenog s ličnim podacima,

c) opis djela iz kog proizlaze zakonska obilježja krivičnog djela, vrijeme i mjesto učinjenja krivičnog djela, predmet na kome je i sredstvo kojim je izvršeno krivično djelo, kao i ostale okolnosti potrebne da se krivično djelo što preciznije odredi,

d) zakonski naziv krivičnog djela, s navođenjem odredbe krivičnog zakona,

e) prijedlog o dokazima koje treba izvesti, uz naznačenje svjedoka i vještaka ili pseudonima zaštićenih svjedoka, spisa koje treba pročitati i predmeta koji služe kao dokaz,

f) rezultat istrage,

g) dokaze koji potkrepljuju navode optužnice.

(2) Jednom optužnicom može se obuhvatiti više krivičnih djela ili više osumnjičenih.

(3) Ako se osumnjičeni nalazi na slobodi, u optužnici se može predložiti da se odredi pritvor, a ako se nalazi u pritvoru može se predložiti da se pritvor produži ili da se pusti na slobodu.

Odlučivanje o optužnici

Član 228

(1) Odmah po prijemu optužnice sudija za prethodno saslušanje ispitat će da li je sud nadležan, da li postoje okolnosti iz člana 224 stava 1 tačke d) ovog zakona, te da li je optužnica propisno sastavljena (član 227 ovog zakona). Ukoliko sud nađe da optužnica nije propisno sastavljena, postupit će u skladu s članom 148 stavovima 3 i 4 ovog zakona.

(2) Sudija za prethodno saslušanje može da potvrdi ili odbije sve ili pojedine tačke optužnice u roku od osam dana, a u složenim

predmetima u roku od 15 dana od dana prijema optužnice. Ukoliko odbije sve ili pojedine tačke optužnice, sudija za prethodno saslušanje donosi rješenje koje se dostavlja tužiocu. Protiv ovog rješenja žalba se podnosi u roku od 24 sata. O žalbi odlučuje Apelacioni sud u roku od 72 sata.

(3) Prilikom potvrđivanja optužnice, sudija za prethodno saslušanje proučava svaku tačku optužnice i dokaze koje mu je dostavio tužilac kako bi utvrdio postojanje osnovane sumnje.

(4) Pošto se potvrde pojedine ili sve tačke optužnice, osumnjičeni dobija status optuženog. Sudija za prethodno saslušanje dostavlja optužnicu optuženom i njegovom braniocu.

(5) Sudija za prethodno saslušanje dostavit će optužnicu optuženom koji je na slobodi bez odgađanja, a ako se nalazi u pritvoru u roku od 24 sata po potvrđivanju optužnice. Sudija za prethodno saslušanje obavijestit će optuženog da u roku od 15 dana od dana dostavljanja optužnice ima pravo na podnošenje prethodnih prigovora, da će ročište o izjašnjavanju o krivici biti zakazano odmah nakon donošenja odluke o prethodnim prigovorima, odnosno po isteku roka za ulaganje prethodnih prigovora, te da može navesti prijedloge dokaza koje namjerava izvesti na glavnom pretresu.

(6) Nakon odbijanja svih ili pojedinih tačaka u optužnici, tužilac može podnijeti novu ili izmijenjenu optužnicu koja će biti zasnovana na novim dokazima. Nova, odnosno izmijenjena optužnica podnosi se na potvrđivanje.

Izjašnjenje o krivici

Član 229

(1) Izjavu o krivici optuženi daje sudiji za prethodno saslušanje u prisustvu tužioca i branioca. Prije izjave o priznanju krivice optuženi će biti upoznat o svim mogućim posljedicama priznanja krivice u smislu člana 230 stava 1 ovog zakona. U slučaju da optuženi nema branioca, sudija za prethodno saslušanje provjerit će da li optuženi razumije posljedice izjašnjavanja o krivici, kao i da li postoje uslovi za postavljanje branioca u skladu s članom 45 stavom 5, odnosno članom 46 ovog zakona. Izjava o krivici i datim upozorenjima unosi

se u zapisnik. Ukoliko se optuženi ne izjasni o krivici, sudija za prethodno saslušanje će po službenoj dužnosti unijeti u zapisnik da optuženi poriče krivicu.

(2) Nakon unošenja izjave o poricanju krivice u zapisnik, sudija za prethodno saslušanje proslijedit će predmet sudiji, odnosno vijeću kojem je predmet dodijeljen s ciljem zakazivanja glavnog pretresa, a dokaze koji potkrepljuju navode optužnice vraća tužiocu. Glavni pretres bit će zakazan u roku od 30 dana od dana izjašnjavanja o krivici. Ovaj rok može se izuzetno produžiti za još 30 dana.

(3) Ukoliko se optuženi proglasi krivim nakon završetka glavnog pretresa ili promijeni svoju prvobitnu izjavu o poricanju krivice i naknadno prizna krivicu, njegova izjava o poricanju krivice neće biti uzeta u obzir prilikom odmjeravanja sankcije.

Razmatranje izjave o priznanju krivice

Član 230

(1) Ako se optuženi izjasni da je kriv, sudija za prethodno saslušanje prilikom razmatranja izjave o priznanju krivice, provjerava:

a) da li je do izjave o priznanju krivice došlo dobrovoljno, svjesno i s razumijevanjem;

b) da li je optuženi upozoren i razumio da se izjavom o priznanju krivice odriče prava na suđenje;

c) da li postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog;

d) da li je optuženi upoznat i razumio moguće posljedice vezane za imovinskopravni zahtjev, i oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom;

e) da li je optuženi upoznat sa odlukom o naknadi troškova krivičnog postupka i s pravom da bude oslobođen naknade u slučaju iz člana 188 stava 4 ovog zakona.

(2) Ako sudija za prethodno saslušanje prihvati izjavu o priznanju krivice, izjava optuženog unijet će se u zapisnik i nastaviti s pretresom za izricanje krivičnopravne sankcije.

(3) Ako sudija za prethodno saslušanje odbaci izjavu o priznanju krivice, to će saopštiti strankama i braniocu i konstatovati u zapisnik.

Izjava o priznanju krivice ne može se koristiti kao dokaz u daljnjem toku krivičnog postupka.

Pregovaranje o krivici

Član 231

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi i njegov branilac mogu do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa pred Apelacionim sudom pregovarati s tužiocem o uslovima priznavanja krivice za djelo za koje se osumnjičeni, odnosno optuženi tereti.

(2) Sporazum o priznanju krivice ne može se zaključiti ako se optuženi na ročištu za izjašnjavanje o krivici izjasnio da je kriv.

(3) Prilikom pregovaranja sa osumnjičenim, odnosno optuženim i braniocem o priznanju krivice u skladu sa stavom 1 ovog člana, tužilac može da predloži izricanje kazne ispod zakonom određenog minimuma kazne zatvora za to krivično djelo, odnosno blažu sankciju za osumnjičenog, odnosno optuženog u skladu s krivičnim zakonom.

(4) Sporazum o priznanju krivice sačinjava se u pisanoj formi i uz optužnicu se dostavlja sudiji za prethodno saslušanje, sudiji, odnosno vijeću. Nakon potvrđivanja optužnice sporazum o priznanju krivice razmatra i izriče krivičnopravnu sankciju predviđenu sporazumom sudija za prethodno saslušanje sve do dostavljanja predmeta sudiji, odnosno vijeću radi zakazivanja glavnog pretresa. Nakon dostavljanja predmeta radi zakazivanja glavnog pretresa o sporazumu odlučuje sudija, odnosno vijeće.

(5) Sudija za prethodno saslušanje, sudija, odnosno vijeće sporazum mogu prihvatiti ili odbaciti.

(6) Prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivice, sud provjerava:

a) da li je do sporazuma o priznanju krivice došlo dobrovoljno, svjesno i s razumijevanjem, kao i nakon upoznavanja o mogućim posljedicama, uključujući i posljedice vezane za imovinskopravni zahtjev, oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, i troškove krivičnog postupka;

b) da li postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog;

c) da li optuženi razumije da se sporazumom o priznanju krivice odriče prava na suđenje i da ne može uložiti žalbu na krivičnopravnu sankciju koja će mu se izreći;

d) da li je izrečena krivičnopravna sankcija u skladu sa stavom 3 ovog člana;

e) da li je oštećenom pružena mogućnost da se pred tužiocem izjasni o imovinskopravnom zahtjevu.

(7) Ako sud prihvati sporazum o priznanju krivice, izjava optuženog unijet će se u zapisnik i nastaviti s pretresom za izricanje krivičnopravne sankcije predviđene sporazumom.

(8) Ako sud odbaci sporazum o priznanju krivice, to će saopštiti strankama i braniocu i konstatovati u zapisnik. Istovremeno će se odrediti datum održavanja glavnog pretresa. Glavni pretres bit će zakazan u roku od 30 dana. Priznanje iz ovog sporazuma ne može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(9) Sud će obavijestiti oštećenog o rezultatima pregovaranja o krivici.

Povlačenje optužnice

Član 232

(1) Tužilac može povući optužnicu bez prethodnog odobrenja suda do njenog potvrđivanja. Nakon potvrđivanja optužnice, pa do početka glavnog pretresa, tužilac može povući optužnicu obrazloženu prijedlogom, samo uz odobrenje sudije za prethodno saslušanje i to iz važnih razloga.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, sudija za prethodno saslušanje rješenjem odobrava povlačenje optužnice, o čemu se obavještavaju osumnjičeni, odnosno optuženi i branilac, kao i oštećeni.

Razlozi za prigovor i odluka o prigovoru

Član 233

(1) Prethodnim prigovorima se:

a) osporava nadležnost;

b) ističu okolnosti iz člana 224 stava 1 tačke d) ovog zakona,

c) ukazuje na formalne nedostatke u optužnici,

d) osporava zakonitost dokaza;

e) zahtijeva spajanje ili razdvajanje postupka;

f) osporava odluka o odbijanju zahtjeva za postavljanje branioca na osnovu člana 46 stava 1 ovog zakona.

(2) Ukoliko sudija za prethodno saslušanje usvoji prigovor iz stava 1 tačke d) ovog člana, odlučit će da se takav dokaz izdvoji iz spisa i vrati tužiocu.

(3) O prethodnim prigovorima odlučuje sudija za prethodno saslušanje koji ne može učestvovati u suđenju u roku od osam dana. Protiv rješenja kojim se odlučuje o prethodnim prigovorima žalba nije dozvoljena.

Pretpretresno ročište

Član 233a

U toku priprema za glavni pretres sudija ili predsjednik vijeća može održati ročište sa strankama i braniocem da bi se razmotrila pitanja relevantna za glavni pretres.

GLAVA XXI

GLAVNI PRETRES

Odjeljak 1 - Javnost glavnog pretresa

Opća javnost

Član 234

(1) Glavni pretres je javan.

(2) Glavnom pretresu mogu prisustvovati samo punoljetna lica.

(3) Lica koja su prisutna na glavnom pretresu ne smiju nositi oružje ili opasno oruđe, osim čuvara optuženog, i lica kojima to dozvoli sudija, odnosno predsjednik vijeća.

Isključenje javnosti

Član 235

Od otvaranja zasjedanja pa do završetka glavnog pretresa sudija, odnosno vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili po prijedlogu stranaka i branioca, ali uvijek po njihovom saslušanju, isključiti javnost za cio glavni pretres ili jedan njegov dio, ako je to u interesu državne bezbjednosti ili ako je to potrebno radi čuvanja državne, vojne, službene ili važne poslovne tajne, čuvanja javnog reda, zaštite morala u demokratskom društvu, ličnog i intimnog života optuženog ili oštećenog ili zaštite interesa maloljetnika ili svjedoka.

Na koga se ne odnosi isključenje javnosti

Član 236

(1) Isključenje javnosti ne odnosi se na stranke, branioca, oštećenog, zakonskog zastupnika i opunomoćenika.

(2) Sudija, odnosno vijeće može dopustiti da glavnom pretresu na kome je javnost isključena budu prisutna službena lica, naučni i javni radnici, a na zahtjev optuženog može to dopustiti i njegovom bračnom, odnosno vanbračnom drugu i bliskim srodnicima.

(3) Sudija, odnosno vijeće će upozoriti lica koja su prisutna glavnom pretresu na kome je javnost isključena da su dužna da kao tajnu čuvaju sve ono što su na pretresu saznala i da neovlašteno odavanje tajne predstavlja krivično djelo.

Odluka o isključenju javnosti

Član 237

(1) Odluku o isključenju javnosti donosi sudija, odnosno vijeće rješenjem koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno.

(2) Rješenje o isključenju javnosti može se pobijati samo u žalbi na presudu.

Odjeljak 2 - Rukovođenje glavnim pretresom

Obavezno prisustvo na glavnom pretresu

Član 238

(1) Sudija, odnosno članovi vijeća i zapisničar moraju biti neprekidno prisutni na glavnom pretresu.

(2) Ako je u izgledu da će glavni pretres trajati duže, predsjednik vijeća može da zatraži od predsjednika suda da odredi jednog ili dvojicu sudija da prisustvuju glavnom pretresu, kako bi zamijenili članove vijeća u slučaju njihove spriječenosti.

Obaveze sudije, odnosno predsjednika vijeća

Član 239

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća rukovodi glavnim pretresom.

(2) Dužnost sudije, odnosno predsjednika vijeća je da se stara za svestrano pretresanje predmeta i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne doprinosi razjašnjenju stvari.

(3) Ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano, o prijedlozima stranaka i branioca odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća.

(4) Odluke sudije, odnosno predsjednika vijeća se uvijek objavljuju i, s kratkim obrazloženjem razmatranih činjenica, unose u zapisnik o glavnom pretresu.

Redoslijed radnji glavnog pretresa

Član 240

Glavni pretres teče redom koji je određen u ovom zakonu, ali sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da se odstupi od redovnog toka raspravljanja zbog posebnih okolnosti, a naročito zbog broja optuženih, broja krivičnih djela i obima dokaznog materijala. U zapisnik o glavnom pretresu unijet će se razlozi zašto se glavni pretres ne održava prema zakonom utvrđenom redoslijedu.

Dužnost sudije, odnosno predsjednika vijeća

Član 241

(1) Dužnost sudije, odnosno predsjednika vijeća je da se stara o održavanju reda u sudnici i dostojanstvu suda. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može odmah poslije otvaranja zasjedanja da upozori lica koja su prisutna na glavnom pretresu da se pristojno ponašaju i da ne ometaju rad suda. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može da odredi pretresanje lica koja su prisutna na glavnom pretresu.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može da naredi da se sa zasjedanja udalje sva lica koja kao slušaoci prisustvuju glavnom pretresu, ako su se mjere za održavanje reda predviđene u ovom zakonu pokazale neefikasnim za obezbjeđenje neometanog održavanja glavnog pretresa.

(3) U sudnici je zabranjeno filmsko ili televizijsko snimanje. Izuzetno, predsjednik suda može da odobri takvo snimanje na glavnom pretresu. Ako je snimanje odobreno, sudija, odnosno predsjednik vijeća može na glavnom pretresu, iz opravdanih razloga, odlučiti da se pojedini dijelovi glavnog pretresa ne snimaju.

Kažnjavanje zbog narušavanja reda i procesne discipline

Član 242

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može da udalji lice iz sudnice da bi se zaštitilo pravo na pravedno i javno suđenje, odnosno održalo dostojanstveno i neometano suđenje.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može da naredi da se optuženi udalji iz sudnice za određeni vremenski period ukoliko optuženi i nakon upozorenja nastavi s nedoličnim ponašanjem zbog kojeg je opravdano njegovo udaljenje iz sudnice. U tom vremenskom periodu sudija, odnosno predsjednik vijeća može da nastavi postupak, ukoliko optuženi ima branioca.

(3) Ako tužilac, branilac, oštećeni, zakonski zastupnik, opunomoćenik oštećenog, svjedok, vještak, tumač ili drugo lice koje prisustvuje glavnom pretresu ometa red ili se ne pokorava naređenjima sudije, odnosno predsjednika vijeća za održavanje reda - sudija, odnosno predsjednik vijeća će ga upozoriti. Ako upozorenje bude bezuspješno, sudija, odnosno predsjednik vijeća može da naredi da se lice udalji iz sudnice i kazni novčanom kaznom do 10.000 KM. Ako tužilac ili branilac budu udaljeni iz sudnice, sudija, odnosno predsjednik vijeća će obavijestiti Pravosudnu komisiju Brčko distrikta BiH (Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine) ili advokatsku komoru čiji je branilac član - radi preduzimanja daljnjih mjera.

(4) Braniocu ili opunomoćeniku oštećenog koji, nakon što je kažnjen, produži da narušava red, sudija, odnosno predsjednik vijeća može uskratiti daljnje zastupanje na glavnom pretresu i kazniti ga novčanom kaznom do 30.000 KM. Rješenje o tome, sa obrazloženjem, unosi se u zapisnik o glavnom pretresu. Protiv ovog rješenja dopuštena je posebna žalba. Glavni pretres će se prekinuti ili odložiti, dok optuženi ne uzme drugog branioca i ne pripremi za odbranu.

Davanje lažnog iskaza od strane svjedoka ili vještaka

Član 243

Ako postoji osnovana sumnja da je svjedok ili vještak na glavnom pretresu dao lažni iskaz, sudija, odnosno predsjednik vijeća može da naredi da se sačini poseban prepis zapisnika o iskazu svjedoka ili vještaka koji će se dostaviti tužiocu.

Odjeljak 3 - Pretpostavke za održavanje glavnog pretresa

Otvaranje zasjedanja

Član 244

Sudija, odnosno predsjednik vijeća otvara zasjedanje i objavljuje predmet glavnog pretresa. Zatim će sudija, odnosno predsjednik vijeća utvrditi da li su prisutna sva pozvana lica, a ako nisu, provjerit će da li su im pozivi dostavljeni i da li su svoj izostanak opravdala.

Nedolazak tužioca, odnosno lica koje ga zamjenjuje na glavni pretres

Član 245

(1) Ako tužilac ili lice koje ga zamjenjuje i koje je uredno pozvano ne dođe na glavni pretres, glavni pretres će se odložiti. Sudija, odnosno predsjednik vijeća pozvat će tužioca, odnosno lice koje ga zamjenjuje da iznese razloge svog nedolaska. Na osnovu izjave, sudija će utvrditi da li treba biti kažnjen kaznom iz stava 2 ovog člana. Ako se tužilac, odnosno lice koje ga zamjenjuje kažnjava, o tome obavještava Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može da kazni novčanom kaznom do 5.000 KM tužioca, odnosno lice koje ga zamjenjuje i koje

se na uredan poziv suda za glavni pretres nije odazvalo i nije opravdalo svoj izostanak.

Nedolazak optuženog na glavni pretres

Član 246

(1) Ako je optuženi uredno pozvan, a na glavni pretres ne dođe niti svoj izostanak opravda, sudija, odnosno predsjednik vijeća će odložiti glavni pretres i narediti da se optuženi na idući glavni pretres prinudno dovede. Ako do privođenja optuženi opravda izostanak, sudija odnosno predsjednik vijeća će opozvati naredbu o prinudnom dovođenju.

(2) Ako optuženi koji je uredno pozvan očigledno izbjegava da dođe na glavni pretres i ako prinudno dovođenje nije uspjelo, sudija, odnosno predsjednik vijeća može optuženom da odredi pritvor.

(3) Protiv rješenja o određivanju pritvora, dopuštena je žalba koja ne odlaže njegovo izvršenje.

(4) Ako ne bude ranije ukinut, pritvor traje do objavljivanja presude, a najduže 30 dana.

Zabrana suđenja u odsustvu

Član 247

Optuženom se ne može suditi u odsustvu.

Nedolazak branioca na glavni pretres

Član 248

(1) Ako branilac koji je uredno pozvan ne dođe na glavni pretres, glavni pretres će se odložiti. Sudija, odnosno predsjednik vijeća pozvat će branioca da objasni razloge svog nedolaska. Na osnovu izjave branioca, sudija, odnosno predsjednik vijeća će utvrditi da li branilac treba biti kažnjen. Kada se branilac u ovakvim slučajevima kažnjava, obavještava se advokatska komora čiji je on član.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može kazniti novčanom kaznom do 5.000 KM branioca koji se nije odazvao na uredan poziv suda za glavni pretres i nije opravdao svoj izostanak.

(3) Ako je optuženom određen novi branilac ili je izabrao novog branioca, glavni pretres će biti odložen. Sudija, odnosno predsjednik vijeća će dati novom braniocu dovoljno vremena za pripremu odbrane, a taj vremenski period ne može biti kraći od 15 dana ako se radi o krivičnom djelu s propisanom kaznom zatvora deset godina ili težom kaznom, osim ako se optuženi ne odrekne ovog prava a sudija, odnosno predsjednik vijeća se uvjeri da kraće vrijeme za pripremu odbrane neće uticati na pravo optuženog na pravedno suđenje.

Nedolazak svjedoka ili vještaka na glavni pretres

Član 249

(1) Ako je svjedok ili vještak uredno pozvan, a na glavni pretres ne dođe niti svoj izostanak opravda, sudija, odnosno predsjednik vijeća može da naredi prinudno dovođenje svjedoka ili vještaka.

(2) Svjedoka ili vještaka koji je uredno pozvan, a izostanak nije opravdao, sudija, odnosno predsjednik vijeća može da kazni novčanom kaznom do 5.000 KM.

(3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, sudija, odnosno predsjednik vijeća će odlučiti da li glavni pretres treba odložiti.

Odjeljak 4 - Odlaganje i prekidanje glavnog pretresa

Razlozi za odlaganje glavnog pretresa

Član 250

(1) Na zahtjev stranaka ili branioca glavni pretres se može odložiti rješenjem sudije, odnosno predsjednika vijeća ako treba pribaviti nove dokaze ili ako je optuženi nakon izvršenog krivičnog djela nesposoban da prisustvuje glavnom pretresu ili ako postoje druge smetnje da se glavni pretres uspješno sprovede.

(2) Rješenje kojim se odlaže glavni pretres unijet će se u zapisnik i, po mogućnosti, odredit će se dan i sat nastavka glavnog pretresa. Sudija, odnosno predsjednik vijeća će također narediti obezbjeđenje dokaza koji se mogu izgubiti ili uništiti zbog odlaganja glavnog pretresa.

(3) Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana nije dopuštena žalba.

Nastavljanje odgođenog glavnog pretresa

Član 251

(1) Ako se glavni pretres koji je bio odgođen drži pred istim sudijom, odnosno vijećem, pretres će se nastaviti, a sudija, odnosno predsjednik vijeća ukratko će iznijeti tok ranijeg glavnog pretresa. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da glavni pretres počne ponovo.

(2) Glavni pretres koji je odgođen mora ponovo početi ako se izmijenio sastav vijeća ili ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu, odnosno da se koristi zapisnik o uviđaju.

(3) Ako se glavni pretres drži pred drugim sudijom, odnosno predsjednikom vijeća, glavni pretres mora ponovo početi i svi dokazi moraju se ponovo izvesti. Izuzetno, ako se pretres drži pred drugim predsjednikom vijeća, uz saglasnost stranaka i branioca, vijeće može odlučiti da se ranije izvedeni dokazi neće ponovo izvoditi.

(4) U slučaju iz stavova 2 i 3 ovog člana, sudija, odnosno vijeće može bez saglasnosti stranaka i branioca, a po njihovom saslušanju, odlučiti da se iskazi svjedoka i vještaka, dati u ranijem pretresu, koriste kao dokaz ukoliko su svjedoci ili vještaci umrli, duševno oboljeli ili se ne mogu pronaći ili je njihov dolazak pred sud nemoguć ili je znatno otežan iz drugih razloga.

Prekid glavnog pretresa

Član 252

(1) Osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom, sudija, odnosno predsjednik vijeća može da prekine glavni pretres zbog odmora ili zbog isteka radnog vremena ili da bi se neki dokaz pribavio u kratkom vremenu ili zbog pripremanja optužbe ili odbrane.

(2) Prekinuti glavni pretres nastavlja se uvijek pred istim sudijom, odnosno vijećem.

(3) Ako se glavni pretres ne može nastaviti pred istim sudijom, odnosno vijećem ili ako je prekid glavnog pretresa trajao duže od

osam dana, postupit će se po odredbama člana 251 ovog zakona.

Odjeljak 5 - Zapisnik o glavnom pretresu

Način vođenja zapisnika

Član 253

(1) O radu na glavnom pretresu vodi se zapisnik. Ako je glavni pretres sniman u skladu s članom 155 ovog zakona, prepis preduzete radnje će se na opravdan zahtjev stranaka i branioca dostaviti strankama i braniocu najkasnije u roku od tri dana od preduzete radnje na glavnom pretresu. O opravdanosti zahtjeva odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se određeni dio zapisnika pročita ili reprodukuje, a pročitat će ga ili reprodukovati uvijek ako to zahtijevaju stranke, branilac ili lice čija se izjava unosi u zapisnik.

Unošenje izreke presude u zapisnik

Član 254

(1) U zapisnik o glavnom pretresu unosi se potpuna izreka presude, uz naznačenje da li je presuda javno objavljena. Izreka presude unesena u zapisnik o glavnom pretresu predstavlja original.

(2) Ako je doneseno rješenje o pritvoru, i ono se unosi u zapisnik o glavnom pretresu.

Čuvanje materijalnih dokaza

Član 255

(1) U posebnoj prostoriji suda se pohranjuju i čuvaju materijalni dokazi prikupljeni u toku krivičnog postupka. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može u bilo koje vrijeme izdati naredbu koja se odnosi na kontrolu i raspolaganje materijalnim dokazima.

(2) Pravosudna komisija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine donijet će propise kojima će odrediti način i uslove pod kojima se čuvaju materijalni dokazi iz stava 1 ovog člana.

Odjeljak 6 - Početak glavnog pretresa

Ulazak sudije, odnosno vijeća u sudnicu

Član 256

(1) Prilikom ulaska sudije ili vijeća u sudnicu i prilikom njihovog izlaska iz sudnice, svi prisutni, na poziv ovlaštenog lica, treba da ustanu.

(2) Stranke i drugi učesnici postupka dužni su da ustanu kad se obraćaju sudu, osim ako za to postoje opravdane prepreke.

Uslovi za održavanje glavnog pretresa

Član 257

Kada sudija, odnosno predsjednik vijeća utvrdi prisustvo svih pozvanih lica na glavnom pretresu ili kada odluči da se glavni pretres održi bez prisustva određenih pozvanih lica ili je odlučivanje o ovim stvarima odloženo, pozvat će optuženog i uzeti od njega lične podatke radi utvrđivanja identiteta.

Utvrđivanje identiteta optuženog i davanje uputstava

Član 258

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća uzima od optuženog lične podatke (član 78) da bi utvrdio njegov identitet.

(2) Nakon utvrđivanja identiteta optuženog, sudija, odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branioca da li imaju primjedbe na sastav vijeća i nadležnost suda.

(3) Nakon utvrđivanja identiteta optuženog, sudija, odnosno predsjednik vijeća će uputiti svjedoke i vještake u prostoriju van sudnice za njih određenu, gdje će čekati dok budu pozvani da svjedoče. Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti svjedoke da dok čekaju, o svojim iskazima ne razgovaraju s drugim svjedocima. Na prijedlog tužioca, optuženog ili branioca, sudija, odnosno predsjednik vijeća će odobriti onim vještacima na koje se prijedlog odnosi da prisustvuju toku pretresa u sudnici.

(4) Ukoliko je prisutan oštećeni, ali još nije podnio imovinskopravni zahtjev, sudija, odnosno predsjednik vijeća će ga poučiti da može podnijeti taj zahtjev do zaključenja glavnog pretresa.

(5) Sudija, odnosno predsjednik vijeća može da preduzme neophodne mjere radi sprečavanja međusobnog komuniciranja svjedoka,

vještaka i stranaka.

Pouke optuženom

Član 259

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženog na potrebu pažljivog praćenja toka pretresa i poučit će ga da može iznositi činjenice i predlagati dokaze u svoju korist, da može postavljati pitanja saoptuženim, svjedocima i vještacima i da može davati obrazloženja u vezi sa njihovim iskazima.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća poučit će optuženog da može dati iskaz u toku dokaznog postupka u svojstvu svjedoka i ako odluči da dá takav iskaz, da će biti podvrgnut direktnom i unakrsnom ispitivanju u smislu člana 262 ovog zakona, odnosno opomenut i upozoren u smislu člana 86 ovog zakona. U tom slučaju optuženi kao svjedok ne polaže zakletvu, odnosno ne daje izjavu. Sud će omogućiti da se o tom svom pravu optuženi prethodno konsultira s braniocem, a ukoliko nema branioca, sud će pažljivo ispitati da li mu je branilac neophodan.

Čitanje optužnice i uvodna izlaganja

Član 260

(1) Glavni pretres počinje čitanjem optužnice. Optužnicu čita tužilac.

(2) Nakon čitanja optužnice, sudija, odnosno predsjednik vijeća upitat će optuženog da li je razumio njene navode. Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća ustanovi da optuženi nije razumio optužnicu, ukratko će je izložiti optuženom na način koji mu je razumljiv. Nakon toga tužilac će ukratko iznijeti dokaze na kojima zasniva optužnicu.

(3) Optuženi ili njegov branilac mogu nakon toga izložiti koncept odbrane.

Odjeljak 7 - Dokazni postupak

Izvođenje dokaza

Član 261

(1) Stranka i branilac imaju pravo pozivati svjedoke i izvoditi dokaze.

(2) Osim ako sudija, odnosno vijeće u interesu pravde ne odredi drugačije, dokazi se na glavnom pretresu izvode sljedećim redom:

a) dokazi optužbe,

b) dokazi odbrane,

c) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi odbrane (replika),

d) dokazi odbrane kao odgovor na pobijanje (duplika),

e) dokazi čije je izvođenje naredio sudija, odnosno vijeće,

f) sve dokaze relevantne za izricanje krivičnopravne sankcije.

(3) Prilikom izvođenja dokaza dozvoljeno je direktno, unakrsno i dodatno ispitivanje. Direktno ispitivanje obavlja strana koja poziva svjedoka, ali sudija, odnosno vijeće može u svakom trenutku postaviti pitanje svjedoku.

Direktno, unakrsno i dodatno ispitivanje svjedoka

Član 262

(1) Dozvoljeno je ispitivanje svjedoka od stranke, odnosno branioca koji je pozvao svjedoka (direktno ispitivanje), zatim ispitivanje tog svjedoka od suprotne stranke, odnosno branioca (unakrsno ispitivanje) i ponovo ispitivanje svjedoka od stranke, odnosno branioca koji ga je pozvao. Svjedoka ispituje stranka koja ga je pozvala, ali sudija, odnosno predsjednik i članovi vijeća mogu u svakoj fazi ispitivanja postaviti svjedoku odgovarajuće pitanje. Pitanja svjedoku od suprotne stranke ograničavaju se i odnose na pitanja koja su prethodno postavljena tokom ispitivanja svjedoka od stranke koja je pozvala svjedoka i pitanja u korist vlastitih tvrđenja. Pitanja na ponovnom ispitivanju svjedoka od stranke koja ga je pozvala ograničavaju se na pitanja postavljena tokom ispitivanja svjedoka od suprotne stranke i pitanja u korist vlastitih tvrđenja. Nakon što svjedok bude ispitan, sudija, odnosno predsjednik i članovi vijeća mu mogu postavljati pitanja.

(2) Pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti ne mogu se postavljati pri direktnom ispitivanju, osim u slučaju potrebe

razjašnjenja izjave svjedoka. U pravilu, pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti - dopuštena su samo prilikom unakrsnog ispitivanja. Kada stranka pozove svjedoka suprotne stranke ili kada svjedok pokazuje odbojan stav ili ne želi da sarađuje, sudija, odnosno predsjednik vijeća može dozvoliti upotrebu pitanja koja navode na odgovor koji se želi čuti.

(3) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će u odgovarajućoj mjeri kontrolisati način i redoslijed ispitivanja svjedoka i izvođenja dokaza, vodeći računa da ispitivanje i izvođenje dokaza bude efikasno za utvrđivanje istine, da se izbjegne nepotrebno gubljenje vremena i zaštite svjedoci od uznemiravanja i zbunjivanja.

(4) Prilikom izvođenja dokaza iz člana 261 stava 2 tačka e) ovog zakona, sud će ispitati svjedoka, a nakon toga dozvolit će strankama i braniocu da postavljaju pitanja.

Pravo suda da ne dopusti pitanje ili dokaz

Član 263

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća zabranit će pitanje i odgovor na pitanje koje je već postavljeno - ako je to pitanje po njegovoj ocjeni nedopušteno ili nevažno za predmet.

(2) Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća zaključi da okolnosti koje stranka i branilac žele da dokažu nemaju značaja za predmet ili da je ponuđeni dokaz nepotreban, odbit će izvođenje takvog dokaza.

Posebna pravila o dokazima u slučajevima seksualnih delikata

Član 264

(1) Oštećenog krivičnim djelom nije dozvoljeno ispitivati o njegovom seksualnom životu prije izvršenog krivičnog djela koje je predmet postupka. Nijedan dokaz koji se iznosi da bi pokazao ranije seksualno iskustvo, ponašanje ili seksualnu orijentaciju oštećenog neće biti prihvatljiv.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana može se u postupku koristiti dokaz da sperma, medicinska dokumentacija o povredama ili drugi materijalni dokazi potiču od drugog lica, a ne od optuženog.

(3) U slučajevima učinjenja krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, pristanak žrtve se ne može upotrijebiti u prilog odbrane optuženog.

(4) Prije prihvatanja dokaza u skladu s ovim članom, obavit će se odgovarajuće saslušanje, s koga je isključena javnost.

(5) Zahtjev, prateća dokumentacija, i zapisnik sa saslušanja čuvaju se zapečaćeni u posebnom omotu, osim ako sud ne odredi drugačije.

Posljedice priznanja optuženog

Član 265

Ako je priznanje optuženog na glavnom pretresu potpuno i u skladu s prije izvedenim dokazima, u dokaznom postupku izvest će se samo oni dokazi koji se odnose na odluku o krivičnopravnoj sankciji.

Polaganje zakletve, odnosno davanje izjave

Član 266

(1) Svi svjedoci polažu zakletvu ili daju izjavu prije svjedočenja koja zamjenjuje zakletvu.

(2) Tekst zakletve, odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se - izjavljujem da ću o svemu što pred sudom budem pitan govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato neću prešutjeti."

(3) Nijemi svjedoci koji znaju čitati i pisati daju zakletvu odnosno izjavu potpisivanjem teksta zakletve, odnosno izjave, a gluhi svjedoci čitaju tekst zakletve, odnosno izjave. Ako gluhi ili nijemi svjedoci ne znaju čitati i pisati, zakletva, odnosno izjava se daje preko tumača.

Zaštita svjedoka od vrijeđanja, prijetnji i napada

Član 267

(1) Sudija, odnosno predsjednik vijeća dužan je da zaštiti svjedoka od vrijeđanja, prijetnje i napada.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti ili novčano kazniti učesnika u postupku ili bilo koje drugo lice koje vrijeđa, prijeti ili dovodi u opasnost bezbjednost svjedoka pred sudom. U slučaju novčanog kažnjavanja, primjenjuje se odredba člana 242 stava 1 ovog zakona.

(3) U slučaju ozbiljne prijetnje svjedoku, sudija, odnosno predsjednik vijeća će obavijestiti tužioca radi preduzimanja krivičnog gonjenja.

(4) Na prijedlog stranke ili branioca, sudija, odnosno predsjednik vijeća naredit će policijskim organima preduzimanje mjera neophodnih za zaštitu svjedoka.

Kažnjavanje za odbijanje svjedočenja

Član 268

(1) Ako svjedok odbije da svjedoči bez opravdanog razloga i nakon upozorenja na posljedice, može biti kažnjen novčanom kaznom u iznosu do 30.000 KM.

(2) Ako i poslije toga odbije da svjedoči, može biti zatvoren. Zatvor traje dok svjedok ne pristane da svjedoči, ili dok njegovo svjedočenje ne postane nepotrebno, ili dok se krivični postupak ne završi, ali najduže 30 dana.

(3) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili određen zatvor uvijek odlučuje Apelacioni sud. Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni i zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

Angažovanje vještaka

Član 269

(1) Vještaka mogu angažovati stranke, branilac i sud.

(2) Troškove vještaka iz stava 1 ovog člana snosi onaj koji ga je angažovao.

Ispitivanje vještaka

Član 270

(1) Prije ispitivanja vještaka, sudija, odnosno predsjednik vijeća opomenut će ga i na njegovu dužnost da iznese nalaz i mišljenje na najbolji mogući način i u skladu s vještinom i pravilima struke i upozorit će ga da davanje lažnog iskaza o nalazu i mišljenju predstavlja krivično djelo.

(2) Vještak će položiti zakletvu, odnosno dati izjavu prije svjedočenja.

(3) Zakletva, odnosno izjava se daje usmeno.

(4) Tekst zakletve, odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se čašću- izjavljujem da ću govoriti istinu i da ću tačno i potpuno iznijeti svoj nalaz i mišljenje."

(5) Pisani nalaz i mišljenje vještaka bit će prihvaćen kao dokazni materijal samo ukoliko je taj vještak svjedočio na pretresu.

Otpuštanje svjedoka i vještaka

Član 271

(1) Saslušani svjedoci i vještaci ostat će ispred sudnice ukoliko ih sudija, odnosno predsjednik vijeća potpuno ne otpusti nakon ispitivanja od strane stranaka i branilaca, odnosno suda.

(2) Na prijedlog stranke ili branioca ili po službenoj dužnosti, sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da ispitani svjedoci i vještaci napuste sudnicu i da budu naknadno pozvani i ponovo ispitani u prisustvu ili odsustvu ostalih svjedoka i vještaka.

Saslušanje van sudnice

Član 272

(1) Ako se u toku suđenja sazna da svjedok ili vještak nije u mogućnosti da dođe pred sud, ili da bi njegov dolazak bio povezan s nesrazmjernim teškoćama, sudija, odnosno predsjednik vijeća može narediti da se svjedok, odnosno vještak ispita van sudnice - ukoliko njegovo svjedočenje smatra važnim. Sudija, odnosno predsjednik vijeća, stranke i branilac će prisustvovati ispitivanju, a ispitivanje će se sprovesti u skladu s članom 262 ovog zakona.

(2) Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća nađe da je to neophodno, ispitivanje svjedoka se može izvršiti prilikom rekonstrukcije događaja van sudnice. Sudija, odnosno predsjednik vijeća, stranke i branilac će biti prisutne na rekonstrukciji, a ispitivanje će se sprovesti u skladu s članom 262 ovog zakona.

(3) Stranke, branilac i oštećeni uvijek se pozivaju da prisustvuju ispitivanju svjedoka ili izvođenju rekonstrukcije. Saslušanje će se sprovesti kao da se izvodi na glavnom pretresu, u skladu s članom 262 ovog zakona.

(4) Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća nađe da je to neophodno, na ispitivanje maloljetnika kao svjedoka shodno se primjenjuju odredbe člana 86 stava 6 i člana 90 ovog zakona.

Izuzeci od neposrednog sprovođenja dokaza

Član 273

(1) Iskazi dati u istrazi dopušteni su kao dokaz na glavnom pretresu i mogu biti korišteni prilikom direktnog ili unakrsnog ispitivanja ili pobijanja iznesenih navoda ili u odgovoru na pobijanje, nakon čega se prilažu kao dokazni materijal ili za dodatno ispitivanje. U ovom slučaju, licu se može dati mogućnost da objasni ili pobije svoj prethodni iskaz.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu se po odluci sudije, odnosno vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitana lica umrla, duševno oboljela, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih uzroka.

(3) Ako se u toku glavnog pretresa optuženi koristi pravom da nije dužan iznijeti svoju odbranu ili odgovarati na postavljena pitanja, zapisnik o iskazu optuženog koji je dat u istrazi može se po odluci sudije ili predsjednika vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo ako je optuženi prilikom saslušanja u istrazi bio upozoren u skladu s članom 78 stavom 2 tačkom c) ovog zakona.

(4) Sud ne može zasnivati presudu kojom se optuženi oglašava krivim isključivo na dokazu iz stava 3 ovog člana.

Zapisnici o dokaznom materijalu

Član 274

(1) Zapisnik o uviđaju na licu mjesta, o pretresanju stana ili lica, o oduzimanju stvari, knjiga, zapisnika i ostalih dokaza iznijet će se na glavnom pretresu da bi se utvrdio njihov sadržaj, a po ocjeni sudije, odnosno predsjednika vijeća njihov sadržaj se može ukratko unijeti u zapisnik o glavnom pretresu.

(2) Za provjeru vjerodostojnosti pismena, zapisa ili fotografije, potrebni su originalno pismeno, zapis ili fotografija, osim ako nije

drugačije propisano ovim zakonom.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, može se koristiti kao dokaz i ovjerena kopija originala, kao i kopija koja je potvrđena kao neizmijenjena u odnosu na original.

(4) Dokazni materijal iz stava 1 ovog člana se čita ukoliko se stranke i branilac drugačije ne dogovore.

Izmjena optužbe

Član 275

Ako tužilac ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u optužnici, on može na glavnom pretresu da izmijeni optužnicu. Radi pripremanja odbrane, glavni pretres se može odgoditi. U ovom slučaju ne vrši se potvrđivanje optužnice.

Dopuna dokaznog postupka

Član 276

(1) Nakon izvođenja dokaza sudija, odnosno predsjednik vijeća će upitati stranke i branioca da li imaju još neki dokazni prijedlog.

(2) Ukoliko stranke i branilac nemaju nove dokazne prijedloge, sudija, odnosno predsjednik vijeća će objaviti da je dokazni postupak završen.

Završna riječ

Član 277

(1) Nakon završetka dokaznog postupka sudija, odnosno predsjednik vijeća će pozvati tužioca, oštećenog, branioca i optuženog radi davanja završne riječi. Posljednja riječ uvijek pripada optuženom.

(2) Ako optužnicu zastupa više tužilaca ili optuženi ima više od jednog branioca, svi mogu dati završnu riječ, ali se njihova izlaganja ne mogu ponavljati.

Završetak glavnog pretresa

Član 278

Nakon završnih riječi, sudija, odnosno predsjednik vijeća objavljuje da je glavni pretres završen, a sud se povlači na vijećanje i glasanje radi donošenja presude.

GLAVA XXII

PRESUDA

Odjeljak 1 - Izricanje presude

Izricanje i objavljivanje presude

Član 279

Presuda se izriče i objavljuje u ime Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Vezanost presude za optužbu

Član 280

(1) Presuda se može odnositi samo na lice koje je optuženo i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici.

(2) Sud nije vezan za prijedloge tužioca u pogledu pravne ocjene djela.

Dokazi na kojima se zasniva presuda

Član 281

(1) Sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu.

(2) Sud je dužan da savjesno ocijeni svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvede zaključak je li neka činjenica dokazana.

Odjeljak 2 - Vrste presuda

Meritorne i procesne presude

Član 282

(1) Presudom se optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ili se oglašava krivim.

(2) Ako optužba obuhvata više krivičnih djela, u presudi će se izreći da li se i za koje djelo optužba odbija ili se optuženi oslobađa od optužbe ili se oglašava krivim.

Presuda kojom se optužba odbija

Član 283

Presudu kojom se optužba odbija, sud će izreći:

a) ako za presuđenje sud nije nadležan,

b) ako je tužilac od započinjanja pa do završetka glavnog pretresa odustao od optužnice,

c) ako nije bilo potrebnog odobrenja ili ako je nadležni državni organ odustao od odobrenja,

d) ako je optuženi za isto djelo već pravosnažno osuđen, oslobođen od optužbe ili je postupak protiv njega rješenjem pravosnažno obustavljen, a ne radi se o rješenju o obustavljanju postupka iz člana 326 ovog zakona,

e) ako je optuženi aktom amnestije ili pomilovanja oslobođen od gonjenja ili se krivično gonjenje ne može preduzeti zbog zastarjelosti ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju krivično gonjenje.

Presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe

Član 284

Presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe, sud će izreći:

a) ako djelo za koje se optuženi optužuje po zakonu nije krivično djelo;

b) ako postoje okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost optuženog;

c) ako nije dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se optužuje.

Presuda kojom se optuženi oglašava krivim

Član 285

(1) U presudi kojom se optuženi oglašava krivim, sud će izreći:

a) za koje se krivično djelo optuženik oglašava krivim, uz navođenje činjenica i okolnosti koje čine obilježja krivičnog djela, kao i onih od kojih zavisi primjena određene odredbe krivičnog zakona,

b) zakonski naziv krivičnog djela i koje su odredbe krivičnog zakona primijenjene,

c) kakva se kazna izriče optuženom ili se po odredbama krivičnog zakona oslobađa od kazne,

d) odluku o uslovnoj osudi,

e) odluku o mjerama bezbjednosti, o oduzimanju imovinske koristi i odluku o vraćanju predmeta (član 74) ako predmeti do tada nisu vraćeni vlasniku, odnosno držaocu,

f) odluku o uračunavanju pritvora ili već izdržane kazne,

g) odluku o troškovima krivičnog postupka, o imovinskopravnom zahtjevu, kao i o tome da se pravosnažna presuda ima objaviti putem sredstava javnog informisanja.

(2) Ako je optuženom izrečena novčana kazna, u presudi će se odrediti rok u kojem se novčana kazna ima platiti i način zamjene izvršenja novčane kazne u slučaju da se novčana kazna ne plati.

Odjeljak 3 - Objavljivanje presude

Vrijeme i mjesto objavljivanja presude

Član 286

(1) Pošto je presuda izrečena, sud će je odmah objaviti. Ako sud nije u mogućnosti da istog dana po završetku glavnog pretresa izrekne presudu, odložit će objavljivanje presude najviše za tri dana i odredit će vrijeme i mjesto objavljivanja presude.

(2) Sud će u prisutnosti stranaka, branilaca, zakonskih zastupnika i opunomoćenika javno pročitati izreku i saopštiti ukratko razloge presude.

(3) Objavljivanje presude će se izvršiti i kad stranka, branilac, zakonski zastupnik ili opunomoćenik nije prisutan. Sud može odlučiti da optuženom koji je odsutan, presudu usmeno saopšti sudija, odnosno predsjednik vijeća ili da mu se presuda samo dostavi.

(4) Ako je javnost na glavnom pretresu bila isključena, izreka presude će se uvijek pročitati u javnom zasjedanju. Vijeće će odlučiti hoće li i koliko isključiti javnost prilikom objavljivanja razloga presude.

(5) Svi prisutni saslušat će čitanje izreke presude stojeći.

Pritvor nakon izricanja presude

Član 287

Za određivanje, produženje ili ukidanje pritvora poslije objavljivanja presude primjenjivat će se odredba člana 138 ovog zakona.

Pouka o pravu na žalbu i druga upozorenja

Član 288

(1) Po objavljivanju presude, sudija odnosno predsjednik vijeća će poučiti optuženog i oštećenog o pravu na žalbu, kao i o pravu na odgovor na žalbu.

(2) Ako je optuženom izrečena uslovna osuda, upozorit će ga sudija, odnosno predsjednik vijeća na značaj uslovne osude i na uslove kojih se mora pridržavati.

(3) Sudija, odnosno predsjednik vijeća će upozoriti optuženog da do pravosnažnog okončanja postupka obavijesti sud o svakoj promjeni adrese.

Odjeljak 4 - Pismena izrada i dostavljanje presude

Pismena izrada presude

Član 289

(1) Presuda koja je objavljena mora se pismeno izraditi u roku od 15 dana po objavljivanju, a u složenim stvarima, izuzetno u roku od 30 dana. Ako presuda nije izrađena u tim rokovima, sudija, odnosno predsjednik vijeća je dužan da obavijesti predsjednika suda zbog čega to nije učinjeno. Predsjednik suda će, po potrebi, preduzeti mjere da se presuda što prije izradi.

(2) Presudu potpisuju sudija, odnosno predsjednik vijeća i zapisničar.

(3) Ovjereni prepis presude dostavit će se tužiocu i oštećenom, a optuženom i braniocu saglasno članu 171 ovog zakona. Ako se optuženi nalazi u pritvoru, ovjereni prepisi presude moraju biti dostavljeni u rokovima iz stava 1 ovog člana.

(4) Optuženom i oštećenom dostavit će se i pouka o pravu na žalbu.

(5) Ovjereni prepis presude sud će s poukom o pravu na žalbu dostaviti licu čiji je predmet oduzet tom presudom, kao i pravnom

licu kojemu je izrečeno oduzimanje imovinske koristi. Pravosnažna presuda će se dostaviti oštećenom.

Sadržaj presude

Član 290

(1) Pismeno izrađena presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

(2) Uvod presude sadrži: naznačenje da se presuda izriče u ime Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, naziv suda, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženog, krivično djelo za koje je optužen i da li je bio prisutan na glavnom pretresu, dan glavnog pretresa i da li je glavni pretres bio javan, ime i prezime tužioca, branioca, zakonskog zastupnika i opunomoćenika koji su bili prisutni na glavnom pretresu i dan objavljivanja izrečene presude.

(3) Izreka presude sadrži lične podatke o optuženom i odluku kojom se optuženi oglašava krivim za krivično djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa od optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.

(4) Ako je optuženi oglašen krivim, izreka presude mora obuhvatiti potrebne podatke iz člana 285 ovog zakona, a ako je oslobođen od optužbe ili je optužba odbijena, izreka presude mora obuhvatiti opis djela za koje je optužen i odluku o troškovima krivičnog postupka i imovinskopravnom zahtjevu, ako je bio postavljen.

(5) U slučaju stjecaja krivičnih djela sud će u izreku presude unijeti kazne utvrđene za svako pojedinačno krivično djelo, a zatim jedinstvenu kaznu koja je izrečena za sva djela u stjecaju.

(6) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku tačku presude.

(7) Sud će određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, iz kojih razloga nije uvažio pojedine prijedloge stranaka, iz kojih razloga je odlučio da se ne sasluša neposredno svjedok ili vještak čiji je iskaz pročitan, kojim razlozima se rukovodio pri rješavanju pravnih pitanja, a naročito pri

utvrđivanju da li postoji krivično djelo i krivična odgovornost optuženog i pri primjenjivanju određenih odredaba krivičnog zakona na optuženog i njegovo djelo.

(8) Ako je optuženom izrečena kazna, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjeravanju kazne. Sud će posebno obrazložiti kojim se razlozima rukovodio pri odluci da kaznu treba ublažiti ili optuženog osloboditi od kazne ili izreći uslovnu osudu ili da treba izreći mjeru bezbjednosti ili oduzimanje imovinske koristi.

(9) Ako se optuženi oslobađa od optužbe, u obrazloženju će se naročito navesti iz kojih se razloga iz člana 284 ovog zakona to čini.

(10) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija sud se neće upuštati u ocjenu glavne stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Ispravke u presudi

Član 291

(1) Pogreške u imenima i brojevima, kao i druge očigledne pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesaglasnosti pismeno izrađene presude sa originalom ispravit će, posebnim rješenjem, sudija odnosno predsjednik vijeća na zahtjev stranke i branioca ili po službenoj dužnosti.

(2) Ako postoji nesaglasnost između pismeno izrađene presude i njenog originala u pogledu podataka iz člana 285 stava 1 tački od a) do e) i tačke g) ovog zakona, rješenje o ispravci dostavit će se licima iz člana 289 ovog zakona. U tom slučaju rok za žalbu protiv presude teče od dana dostavljanja tog rješenja, protiv koga posebna žalba nije dopuštena.

GLAVA XXIII

REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI

Odjeljak 1 - Žalba na prvostepenu presudu

Pravo na žalbu i rok

Član 292

(1) Protiv presude donesene u prvom stepenu može se podnijeti žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja prepisa presude.

(2) U složenim stvarima, na zahtjev stranaka i branioca, sud može da produži rok za žalbu najduže za 15 dana.

(3) Do odluke suda o zahtjevu iz stava 2 ovog člana, ne teče rok za žalbu.

(4) Blagovremeno podnesena žalba odlaže izvršenje presude.

Subjekti žalbe

Član 293

(1) Žalbu mogu da podnesu stranke, branilac i oštećeni.

(2) U korist optuženog žalbu mogu podnijeti zakonski zastupnik, bračni, odnosno vanbračni drug optuženog, roditelj ili dijete i usvojilac odnosno usvojenik. Rok za žalbu i u tom slučaju teče od dana kad je optuženom ili njegovom braniocu dostavljen prepis presude.

(3) Tužilac može da podnese žalbu kako na štetu tako i u korist optuženog.

(4) Oštećeni može da pobija presudu samo zbog odluke suda o troškovima krivičnog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu.

(5) Žalbu može da podnese i lice čiji je predmet oduzet ili od kojega je oduzeta imovinska korist pribavljena krivičnim djelom.

(6) Branilac i lica iz stava 2 ovog člana mogu da podnesu žalbu i bez naročitog ovlaštenja optuženog, ali ne i protiv njegove volje - osim ako je optuženom izrečena kazna dugotrajnog zatvora.

Odricanje i odustajanje od žalbe

Član 294

(1) Optuženi se može odreći prava na žalbu samo nakon što mu je presuda dostavljena. Optuženi se i prije toga može odreći prava na žalbu ako se tužilac odrekao prava na žalbu, osim ako bi optuženi po presudi imao da izdržava kaznu zatvora. Do donošenja odluke vijeća

Apelacionog suda, optuženi može da odustane od već podnesene žalbe.

(2) Tužilac se može odreći prava na žalbu od trenutka objavljivanja presude pa do isteka roka za podnošenje žalbe, a može do donošenja odluke vijeća Apelacionog suda odustati od već podnesene žalbe.

(3) Odricanje i odustajanje od žalbe ne može se opozvati.

Sadržaj žalbe i otklanjanje nedostataka žalbe

Član 295

(1) Žalba treba sadržavati:

a) označenje presude protiv koje se podnosi žalba (naziv suda, broj i datum presude),

b) osnov za pobijanje presude,

c) obrazloženje žalbe,

d) prijedlog da se pobijena presuda potpuno ili djelimično ukine ili preinači,

e) potpis lica koje podnosi žalbu.

(2) Ako je žalbu podnio optuženi ili drugo lice iz člana 293 stava 2 ovog zakona, a optuženi nema branioca ili ako je žalbu podnio oštećeni koji nema opunomoćenika, a žalba nije sastavljena u skladu sa odredbama stava 1 ovog člana, sud će pozvati žalioca da u određenom roku dopuni žalbu pismenim podneskom ili usmeno na zapisniku kod suda. Ako žalilac ne postupi po ovom pozivu, sud će odbaciti žalbu ako ne sadrži podatke iz stava 1 tački b), c) i e) ovog člana, a ako žalba ne sadrži podatak iz stava 1 tačke a) ovog člana - odbacit će je ako se ne može utvrditi na koju se presudu odnosi. Ako je žalba podnesena u korist optuženog, dostavit će se vijeću Apelacionog suda ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbacit će se ako se to ne može utvrditi.

(3) Ako je žalbu podnio oštećeni koji ima opunomoćenika ili tužilac, a žalba ne sadrži podatke iz stava 1 tački b) c) i e) ovog člana ili ako žalba ne sadrži podatak iz stava 1 tačke a) ovog člana, a ne može se utvrditi na koju se presudu odnosi, žalba će se odbaciti. Žalba sa ovim nedostacima podnesena u korist optuženog koji ima branioca

dostavit će se vijeću Apelacionog suda ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a odbacit će se ako se to ne može utvrditi.

(4) U žalbi se mogu iznositi nove činjenice i novi dokazi koji i pored dužne pažnje i opreza nisu mogli biti predstavljeni na glavnom pretresu. Žalilac je dužan da navede razloge zašto ih ranije nije iznio. Pozivajući se na nove činjenice, žalilac je dužan da navede dokaze kojima bi se te činjenice imale dokazati, a pozivajući se na nove dokaze - dužan je da navede činjenice koje pomoću tih dokaza želi da dokaže.

Žalbeni osnovi

Član 296

Presuda se može pobijati:

a) zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka,

b) zbog povrede krivičnog zakona,

c) zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,

d) zbog odluke o krivičnopravnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnom zahtjevu, kao i zbog odluke o objavljivanju presude putem sredstava javnog informisanja.

Bitne povrede odredaba krivičnog postupka

Član 297

(1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji:

a) ako je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravosnažnom odlukom izuzet od suđenja,

b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti,

c) ako je glavni pretres održan bez lica čija je prisutnost na glavnom pretresu po zakonu obavezna ili ako je optuženom, braniocu, ili oštećenom protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa,

d) ako je povrijeđeno pravo na odbranu,

e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnom pretresu,

f) ako je sud povrijedio propise krivičnog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa,

g) ako je sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti,

h) ako sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe,

i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda,

j) ako je optužba prekoračena,

k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

(2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i ako sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Povrede krivičnog zakona

Član 298

Povreda krivičnog zakona postoji ako je krivični zakon povrijeđen u pitanju:

a) da li je djelo za koje se optuženi goni krivično djelo,

b) postoje li okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost,

c) postoje li okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, a naročito da li je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja ili je gonjenje isključeno usljed amnestije ili pomilovanja ili je stvar već pravosnažno presuđena,

d) da li je u pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti,

e) da li je odlukom o kazni ili uslovnoj osudi, odnosno odlukom o mjeri bezbjednosti ili o oduzimanju imovinske koristi prekoračeno

ovlaštenje koje sud ima po zakonu,

f) da li su pravilno primijenjene odredbe o uračunavanju pritvora i izdržane kazne.

Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

Član 299

(1) Presuda se može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kad je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.

(2) Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji i kad na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi.

Odluke o krivičnopravnoj sankciji, troškovima postupka, imovinskopravnom zahtjevu i objavljivanju presude

Član 300

(1) Presuda se može pobijati zbog odluke o kazni i uslovnoj osudi kad tom odlukom nije prekoračeno zakonsko ovlaštenje, ali sud nije pravilno odmjerio kaznu s obzirom na okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja i zbog toga što je sud primijenio ili nije primijenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobađanju od kazne, ili o uslovnoj osudi, iako su za to postojali zakonski uslovi.

(2) Odluka o mjeri bezbjednosti ili o oduzimanju imovinske koristi može se pobijati ako ne postoji povreda zakona iz člana 298 tačke e) ovog zakona, ali je sud nepravilno donio ovu odluku ili nije izrekao mjeru bezbjednosti, odnosno oduzimanje imovinske koristi, iako su za to postojali zakonski uslovi. Iz istih razloga može se pobijati odluka o troškovima krivičnog postupka.

(3) Odluka o imovinskopravnom zahtjevu, kao i odluka o objavljivanju presude putem sredstava javnog informisanja može se pobijati kad je sud o ovim pitanjima donio odluku protivno zakonskim odredbama.

Podnošenje žalbe

Član 301

(1) Žalba se podnosi sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud, kao i za protivnu stranku i branioca - radi davanja odgovora.

(2) Neblagovremenu (član 311) i nedopuštenu (član 312) žalbu odbacit će rješenjem sudija, odnosno predsjednik vijeća.

Odgovor na žalbu

Član 302

Primjerak žalbe dostavlja se protivnoj stranci i braniocu (član 171) koji mogu u roku od osam dana od dana prijema podnijeti sudu odgovor na žalbu. Žalba i odgovor na žalbu, sa svim spisima i prepisom zapisnika s glavnog pretresa, dostavlja se Apelacionom sudu.

Sudija izvjestilac

Član 303

(1) Kad spis po žalbi stigne Apelacionom sudu, predsjednik suda dostavlja spis predsjedniku vijeća koji određuje sudiju izvjestioca.

(2) Sudija izvjestilac može, po potrebi, od sudije, odnosno predsjednika vijeća koje je donijelo pobijenu presudu pribaviti izvještaj o povredama odredaba krivičnog postupka, a može i provjeriti navode žalbe u pogledu novih dokaza i novih činjenica ili pribaviti potrebne izvještaje ili spise.

(3) Kada sudija izvjestilac pripremi spis, predsjednik vijeća će zakazati sjednicu vijeća.

Sjednica vijeća

Član 304

(1) O sjednici vijeća obavijestit će se tužilac, optuženi i njegov branilac.

(2) Ako se optuženi nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne, obezbijedit će se njegova prisutnost.

(3) Sjednica vijeća počinje izlaganjem podnosioca žalbe, a nakon toga druga stranka izlaže odgovor na žalbu. Vijeće može od stranaka i branioca koji su prisutni sjednici zatražiti potrebno objašnjenje u vezi sa žalbom i odgovorom na žalbu. Stranke i branilac mogu

predložiti da se pročitaju pojedini spisi i mogu, po dopuštenju predsjednika vijeća, dati dodatna objašnjenja za svoje stavove iz žalbe, odnosno odgovora na žalbu ne ponavljajući ono što je sadržano u objašnjenjima.

(4) Nedolazak stranaka i branioca koji su uredno obaviješteni ne sprečava održavanje sjednice vijeća.

(5) Na sjednici vijeća kojoj su prisutne stranke i branilac, javnost se može isključiti samo pod uslovima određenim ovim zakonom (članovi od 235 do 237).

(6) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima.

(7) Rješenja iz članova 311 i 312 ovog zakona mogu se donijeti i bez obavještavanja stranaka i branioca o sjednici vijeća.

Odlučivanje u sjednici vijeća ili pretresu

Član 305

(1) Apelacioni sud donosi odluku u sjednici vijeća ili na osnovu održanog pretresa.

(2) Da li će se održati pretres odlučuje Apelacioni sud u sjednici vijeća.

(3) Pretres pred Apelacionim sudom održat će se samo ako je potrebno da se zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja izvedu novi dokazi ili ponove već ranije izvedeni dokazi i ako postoje opravdani razlozi da se predmet ne vrati prvostepenom sudu na ponovni glavni pretres.

(4) Na pretres pred Apelacionim sudom pozivaju se optuženi i njegov branilac, tužilac, oštećeni, zakonski zastupnici i opunomoćenici oštećenog, kao i oni svjedoci i vještaci za koje sud odluči da se saslušaju.

(5) Na pismenu izradu odluke donesene na sjednici vijeća primjenjuju se rokovi iz člana 289 stava 1 ovog zakona.

Granice ispitivanja presude

Član 306

Apelacioni sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, a po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen Krivični zakon.

Zabrana reformatio in peius

Član 307

Ako je podnesena žalba samo u korist optuženog, presuda se ne smije izmijeniti na njegovu štetu.

Prošireno dejstvo žalbe

Član 308

Žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede krivičnog zakona podnesena u korist optuženog sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji i o oduzimanju imovinske koristi (član 300).

Beneficium cohaesionis

Član 309

Ako vijeće Apelacionog suda povodom ma čije žalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist optuženog od koristi i za kojeg od saoptuženih koji nije podnio žalbu ili je nije podnio u tom pravcu, postupit će po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji.

Odluke po žalbi

Član 310

(1) Apelacioni sud može odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili kao nedopuštenu ili odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu ili preinačiti prvostepenu presudu, ili ukinuti ovu presudu i uputiti predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili odrediti održavanje pretresa pred Apelacionim sudom.

(2) Pretres pred Apelacionim sudom mora se održati ako je u istom krivičnom predmetu presuda već jednom bila ukinuta.

Odbacivanje žalbe kao neblagovremene

Član 311

Žalba će se odbaciti rješenjem kao neblagovremena ako se utvrdi da je podnesena nakon proteka zakonskog roka za njeno podnošenje.

Odbacivanje žalbe kao nedopuštene

Član 312

Žalba će se odbaciti rješenjem kao nedopuštena ako se utvrdi da je žalbu podnijelo lice koje nije ovlašteno za podnošenje žalbe ili lice koje se odreklo prava na žalbu ili ako se utvrdi odustanak od žalbe ili da je poslije odustajanja ponovno podnesena žalba ili ako žalba po zakonu nije dopuštena.

Odbijanje žalbe

Član 313

Apelacioni sud će presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija žalbom.

Preinačenje prvostepene presude

Član 314

(1) Apelacioni sud će, uvažavajući žalbu, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako smatra da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno i potpuno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona, ima donijeti drugačija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 297 stava 1 tački f), g), h), i) i j) ovog zakona.

(2) Ako su se zbog preinačenja prvostepene presude stekli uslovi da se odredi, odnosno ukine pritvor na osnovu člana 138 stavova 1 i 2 ovog zakona, Apelacioni sud će o tome donijeti posebno rješenje protiv koga nije dopuštena žalba.

Ukidanje prvostepene presude

Član 315

(1) Apelacioni sud će, uvažavajući žalbu, rješenjem ukinuti prvostepenu presudu i vratiti predmet na ponovno suđenje ako utvrdi da:

a) postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka, osim u slučaju iz člana 314 stava 1 ovog zakona,

b) je zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja potrebno odrediti novi glavni pretres pred prvostepenim sudom.

(2) Apelacioni sud može narediti da se novi glavni pretres održi pred drugim sudijom, odnosno pred potpuno izmijenjenim vijećem.

(3) Apelacioni sud može i samo djelimično ukinuti prvostepenu presudu, ako se pojedini dijelovi presude mogu izdvojiti bez štete za pravilno suđenje.

(4) Ako se optuženi nalazi u pritvoru, Apelacioni sud će ispitati postoje li još razlozi za pritvor i donijet će rješenje o produženju ili ukidanju pritvora. Žalba protiv ovog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Obrazloženje odluke kojom se ukida prvostepena presuda

Član 316

(1) U obrazloženju presude, odnosno rješenja kojim se ukida prvostepena presuda, Apelacioni sud treba ocijeniti žalbene navode.

(2) Kada se prvostepena presuda ukida zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, u obrazloženju treba navesti koje su odredbe povrijeđene i u čemu se povrede sastoje.

(3) Kada se prvostepena presuda ukida zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, navest će se u čemu se sastoje nedostaci u utvrđivanju činjeničnog stanja, odnosno zašto su novi dokazi i činjenice važni i od uticaja za donošenje pravilne odluke.

Pretres pred Apelacionim sudom

Član 317

(1) Odredbe koje se odnose na glavni pretres u prvostepenom postupku shodno se primjenjuju i na pretres pred Apelacionim sudom.

(2) Ako Apelacioni sud ustanovi da je potrebno ponovo izvesti neki od već izvedenih dokaza u prvostepenom postupku, iskazi saslušanih svjedoka i vještaka i pismeni nalaz i mišljenje bit će prihvaćeni kao dokazi i mogu biti pročitani ili reprodukovani ukoliko su ti svjedoci i vještaci prilikom svjedočenja bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branioca, ili nisu bili unakrsno ispitani od suprotne stranke

ili branioca iako im je to bilo omogućeno, kao i u slučaju ako je to ovim zakonom drugačije određeno, te ukoliko se radi o dokazima iz člana 261 stava 2 tačke e) ovog zakona.

(3) Ostale dokaze koji su pravilno izvedeni u prvostepenom postupku Apelacioni sud nije dužan ponovo da izvodi na pretresu, ali je obavezan određeno naznačiti koji su to dokazi i navesti da će oni biti uvršteni u dokazni materijal pri donošenju drugostepene odluke.

Dostavljanje odluke Apelacionog suda i postupanje prvostepenog suda

Član 317a

(1) Apelacioni sud će vratiti sve spise sudu prvog stepena s dovoljnim brojem ovjerenih prepisa svoje odluke radi dostave strankama i drugim zainteresovanim licima.

(2) Prvostepeni sud kome je predmet upućen na suđenje, uzet će za osnovu raniju optužnicu. Ako je presuda prvostepenog suda djelimično ukinuta, prvostepeni sud će za osnovu uzeti samo onaj dio optužbe koji se odnosi na ukinuti dio presude.

(3) Na novom glavnom pretresu, stranke i branilac mogu isticati nove činjenice i iznositi nove dokaze.

(4) Prvostepeni sud je dužan da izvede sve procesne radnje i raspravi sva sporna pitanja na koja je ukazao Apelacioni sud u svojoj odluci. Iskazi saslušanih svjedoka i vještaka i pisani nalaz i mišljenje bit će prihvaćeni kao dokazni materijal ukoliko su ti svjedoci i vještaci prilikom svjedočenja bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branioca, ili nisu bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branioca iako im je to bilo omogućeno, kao i u slučaju ako je to ovim zakonom drugačije određeno, te ukoliko je riječ o dokazu iz člana 261 stava 2 tačke e) ovog zakona.

(5) Pri izricanju nove presude prvostepeni sud je vezan zabranom propisanom u članu 307 ovog zakona.

Odjeljak 1a - Žalba na drugostepenu presudu

Opća odredba

Član 317b

(1) Protiv presude Apelacionog suda dozvoljena je žalba u slučaju:

a) ako je vijeće preinačilo prvostepenu presudu kojom je optuženi oslobođen od optužbe i izreklo presudu kojom se optuženi oglašava krivim;

b) ako je vijeće povodom žalbe na oslobađajuću presudu na pretresu donijelo presudu kojom se optuženi oglašava krivim.

(2) O žalbi protiv drugostepene presude odlučuje Apelacioni sud u trećem stepenu.

(3) Odredbe člana 309 ovog zakona primjenjivat će se i na saoptuženog koji nije izjavio žalbu protiv drugostepene odluke.

(4) Pred ovim vijećem ne može se održati pretres.

Odjeljak 2 - Žalba na rješenje

Dopuštenost žalbe na rješenje

Član 318

(1) Protiv rješenja donesenog u prvom stepenu, stranke, branilac i lica čija su prava povrijeđena mogu da podnesu žalbu uvijek kad u ovom zakonu nije izričito određeno da žalba nije dopuštena.

(2) Rješenja koja se donose radi pripremanja glavnog pretresa i presude mogu se pobijati samo u žalbi na presudu.

Opći rok za podnošenje žalbe

Član 319

(1) Žalba se podnosi Osnovnom sudu.

(2) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, žalba na rješenje podnosi se u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja.

Suspenzivno dejstvo žalbe

Član 320

Ako u ovom zakonu nije drugačije određeno, podnošenjem žalbe na rješenje odlaže se izvršenje rješenja protiv koga je podnesena žalba.

Odlučivanje o žalbi na rješenje

Član 321

(1) O žalbi protiv rješenja donesenog u prvom stepenu odlučuje Apelacioni sud, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) O žalbi protiv rješenja sudije za prethodni postupak, odnosno sudije za prethodno saslušanje, odlučuje Apelacioni sud, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(3) Odlučujući o žalbi Apelacioni sud može rješenjem da odbaci žalbu kao neblagovremenu ili kao nedopuštenu, odbije žalbu kao neosnovanu ili uvaži žalbu i rješenje preinači ili ukine i, po potrebi, predmet uputi na ponovno odlučivanje.

Shodna primjena odredbi o žalbi na prvostepenu presudu

Član 322

Na postupak po žalbi na rješenje shodno se primjenjuju odredbe članova 293, 295 i 301 stava 2, člana 303 stava 1 i članova 306, 307 i 309 ovog zakona.

Shodna primjena odredaba ovog zakona i na druga rješenja

Član 323

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, odredbe člana 318 i 322 ovog zakona shodno se primjenjuju i na sva ostala rješenja koja se donose po ovom zakonu.

GLAVA XXIV

VANREDNI PRAVNI LIJEK

Ponavljanje postupka

Opća odredba

Član 324

Krivični postupak koji je dovršen pravosnažnim rješenjem ili pravosnažnom presudom može se na zahtjev ovlaštenog lica ponoviti samo u slučajevima i pod uslovima predviđenim u ovom zakonu.

Nepravo ponavljanje krivičnog postupka

Član 324a

(1) Pravosnažna presuda može se preinačiti i bez ponavljanja krivičnog postupka ako je u dvjema presudama ili u više presuda

protiv istog osuđenog pravosnažno izrečeno više kazni, a nisu primijenjene odredbe o odmjeravanju jedinstvene kazne za djela u sticaju.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana sud će ovom presudom preinačiti ranije presude u pogledu odluka o kazni i izreći jedinstvenu kaznu. Za donošenje nove presude nadležan je prvostepeni sud koji je sudio u stvari u kojoj je izrečena najstrožija vrsta kazne, a kod istovrsnih kazni - sud koji je izrekao najveću kaznu, a ako su kazne jednake - sud koji je posljednji izrekao kaznu.

(3) Novu presudu donosi vijeće Osnovnog suda na prijedlog tužioca ili osuđenog, odnosno branioca, a po saslušanju protivne stranke.

(4) Ako su u slučaju iz stava 1 ovog člana prilikom izricanja kazne uzete u obzir i presude drugih sudova, ovjereni prepis nove pravosnažne presude bit će dostavljen i tim sudovima.

(5) U postupku nepravog ponavljanja krivičnog postupka ne primjenjuju se odredbe člana 304 ovog zakona.

Nastavljanje krivičnog postupka

Član 325

Ako je krivični postupak rješenjem pravosnažno obustavljen ili je presudom optužba pravosnažno odbijena zato što nije bilo potrebnog odobrenja, postupak će se na zahtjev tužioca nastaviti čim prestanu uzroci zbog kojih su donesene navedene odluke.

Ponavljanje postupka završenog pravosnažnim rješenjem

Član 326

(1) Ako je izvan slučajeva iz člana 325 ovog zakona krivični postupak pravosnažno obustavljen prije početka glavnog pretresa, na zahtjev tužioca može da se dozvoli ponavljanje krivičnog postupka ako se podnesu novi dokazi na osnovu kojih se sud može uvjeriti da su se stekli uslovi za ponovno pokretanje krivičnog postupka.

(2) Krivični postupak pravosnažno obustavljen do početka glavnog pretresa može se ponoviti kad je tužilac odustao od gonjenja, ako se dokaže da je do odustanka došlo usljed krivičnog djela zloupotrebe

službenog položaja tužioca. U pogledu dokazivanja krivičnog djela tužioca primjenjivat će se odredbe člana 327 stava 2 ovog zakona.

Ponavljanje postupka u korist osuđenog

Član 327

(1) Krivični postupak završen pravosnažnom presudom može se ponoviti u korist osuđenog:

a) ako se dokaže da je presuda zasnovana na lažnoj ispravi ili na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tumača;

b) ako se dokaže da je do presude došlo usljed krivičnog djela sudije ili lica koje je vršilo istražne radnje;

c) ako se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji i pored dužne pažnje i opreza nisu mogli biti predstavljeni na glavnom pretresu, a koji su sami za sebe ili u vezi s ranijim dokazima podobni da prouzrokuju oslobađanje lica koje je bilo osuđeno ili njegovu osudu po blažem krivičnom zakonu;

d) ako je neko lice za isto krivično djelo više puta osuđeno ili ako je više lica osuđeno zbog istog djela koje je moglo učiniti samo jedno lice ili neko od njih;

e) ako se u slučaju osude za produženo krivično djelo ili za drugo krivično djelo koje po zakonu obuhvata više istovrsnih ili više raznovrsnih radnji iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji ukazuju da osuđeni nije učinio radnju koja je obuhvaćena djelom iz osude, a postojanje ovih činjenica bi bilo od bitnog uticaja na odmjeravanje kazne;

f) ako Ustavni sud Bosne i Hercegovine, Dom za ljudska prava ili Evropski sud za ljudska prava utvrdi da su u toku postupka kršena ljudska prava i osnovne slobode i ako je presuda zasnovana na tom kršenju.

(2) U slučajevima iz stava 1 tački a) i b) ovog člana mora se pravosnažnom presudom dokazati da su navedena lica oglašena krivim za odnosna krivična djela. Ako se postupak protiv ovih lica ne može sprovesti zbog toga što su umrla ili što postoje okolnosti koje

isključuju krivično gonjenje, činjenice iz stava 1 tački a) i b) ovog člana mogu se utvrditi i drugim dokazima.

Ponavljanje postupka na štetu optuženog

Član 328

(1) Krivični postupak se može ponoviti na štetu optuženog ako je presuda kojom se optužba odbija donesena zbog odustanka tužioca od optužbe, a dokaže se da je do ovog odustanka došlo usljed krivičnog djela korupcije ili krivičnog djela protiv službene i druge dužnosti tužioca.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 327 stava 2 ovog zakona.

Lica ovlaštena na podnošenje zahtjeva

Član 329

(1) Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka mogu da podnesu stranke i branilac, a poslije smrti osuđenog zahtjev u njegovu korist mogu da podnesu tužilac i lica iz člana 293 stava 2 ovog zakona.

(2) Zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka u korist osuđenog može se podnijeti i pošto je osuđeni izdržao kaznu, i bez obzira na zastarjelost, amnestiju ili pomilovanje.

(3) Ako sud sazna da postoji razlog za ponavljanje krivičnog postupka, obavijestit će o tome osuđenog, odnosno lice koje je ovlašteno da u korist osuđenog podnese zahtjev.

Postupanje po zahtjevu

Član 330

(1) O zahtjevu za ponavljanje krivičnog postupka odlučuje vijeće Osnovnog suda.

(2) U zahtjevu se mora navesti po kojem se zakonskom osnovu traži ponavljanje i kojim se dokazima potkrjepljuju činjenice na kojima se zahtjev zasniva. Ako zahtjev ne sadrži ove podatke, sud će pozvati podnosioca da u određenom roku zahtjev dopuni.

(3) Prilikom rješavanja o zahtjevu, u vijeću neće učestvovati sudija koji je učestvovao u donošenju presude u ranijem postupku.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 331

(1) Sud će rješenjem zahtjev odbaciti ako na osnovu samog zahtjeva i spisa ranijeg postupka utvrdi da je zahtjev podnijelo neovlašteno lice ili da nema zakonskih uslova za ponavljanje postupka ili da su činjenice i dokazi na kojima se zahtjev zasniva već bili izneseni u ranijem zahtjevu za ponavljanje postupka koji je odbijen pravosnažnim rješenjem suda ili da činjenice i dokazi očigledno nisu podobni da se na osnovu njih dopusti ponavljanje ili da podnosilac zahtjeva nije postupio po članu 330 stavu 2 ovog zakona.

(2) Ako sud ne odbaci zahtjev, dostavit će se prepis zahtjeva protivnoj stranci koja ima pravo u roku od osam dana odgovoriti na zahtjev. Kad sudu stigne odgovor na zahtjev ili kad protekne rok za davanje odgovora, predsjednik vijeća odredit će da se izvide činjenice i pribave dokazi na koje se poziva u zahtjevu i u odgovoru na zahtjev.

(3) Poslije provedenih izviđaja sud će rješenjem odmah odlučiti o zahtjevu za ponavljanje postupka na način iz člana 332 stava 2 ovog člana.

Dopuštenje za ponavljanje postupka

Član 332

(1) Sud će, ako ne odredi da se izviđaj dopuni, na osnovu rezultata izviđaja zahtjev uvažiti i dopustiti ponavljanje krivičnog postupka ili će zahtjev odbiti, ako novi dokazi nisu podobni da dovedu do ponavljanja krivičnog postupka.

(2) Ako sud nađe da razlozi zbog kojih je dopustio ponavljanje postupka u korist optuženog postoje i za kojeg od saoptuženih koji nije podnio zahtjev za ponavljanje postupka, postupit će po službenoj dužnosti kao da takav zahtjev postoji.

(3) U rješenju kojim se dopušta ponavljanje krivičnog postupka sud će odlučiti da se odmah zakaže novi glavni pretres.

(4) Ako je zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka podnesen u korist osuđenog, a sud smatra s obzirom na podnesene dokaze da

osuđeni može u ponovljenom postupku biti osuđen na takvu kaznu da bi se uračunavanjem već izdržane kazne imao pustiti na slobodu, ili da može biti oslobođen od optužbe ili da optužba može biti odbijena - odredit će da se izvršenje presude odloži, odnosno prekine.

(5) Kad rješenje kojim se dopušta ponavljanje krivičnog postupka postane pravosnažno, obustavit će se izvršenje kazne, ali će sud, po prijedlogu tužioca, odrediti pritvor ako postoje uslovi iz člana 132 ovog zakona.

Pravila ponovljenog postupka

Član 333

(1) Na ponovljeni postupak koji se vodi na osnovu rješenja kojim je dopušteno ponavljanje krivičnog postupka, primjenjuju se iste odredbe kao i na prethodni postupak. U ponovljenom postupku sud nije vezan za rješenja donesena u prethodnom postupku.

(2) Ako se ponovljeni postupak obustavi do početka glavnog pretresa, sud će rješenjem o obustavljanju postupka ukinuti i raniju presudu.

(3) Kad sud u ponovljenom postupku donese presudu, izreći će da se prethodna presuda djelimično ili u cjelini stavlja van snage ili da se ostavlja na snazi. U kaznu koju odredi novom presudom sud će optuženom uračunati izdržanu kaznu, a ako je ponavljanje određeno samo za neko od djela za koje je optuženi bio osuđen, sud će izreći novu jedinstvenu kaznu.

(4) Sud je u ponovljenom postupku vezan zabranom iz člana 307 ovog zakona.

III - POSEBNI POSTUPCI

GLAVA XXV

POSTUPAK ZA IZDAVANJE KAZNENOG NALOGA

Opća odredba

Član 334

(1) Za krivično djelo s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, a za koje je prikupio dovoljno dokaza koji pružaju osnov za tvrdnju da je osumnjičeni učinio krivično djelo, tužilac može u optužnici zatražiti od suda da izda kazneni nalog - u kojem će optuženom izreći određenu krivičnopravnu sankciju ili mjeru bez provođenja glavne rasprave.

(2) Tužilac može da zatraži izricanje jedne ili više sljedećih krivičnopravnih sankcija: novčanu kaznu, uslovnu osudu ili mjeru bezbjednosti: zabranu obavljanja određenih poziva, djelatnosti ili dužnosti, zabranu upravljanja motornim vozilima ili oduzimanje predmeta, kao i mjeru oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

(3) Izricanje novčane kazne može se zatražiti u visini koja ne može biti veća od 50.000 KM.

Neprihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

Član 335

(1) Sudija će odbaciti zahtjev za izdavanje kaznenog naloga ako ustanovi da postoji osnov za spajanje postupka iz člana 25 ovog zakona, ako se radi o krivičnom djelu za koje se takav zahtjev ne može postaviti ili ako je tužilac zatražio izricanje krivičnopravne sankcije ili mjere koja po zakonu nije dopuštena.

(2) O žalbi tužioca protiv rješenja o odbačaju odlučuje Apelacioni sud u roku od 48 sati.

(3) Ako sudija smatra da podaci u optužnici ne pružaju dovoljno osnova za izdavanje kaznenog naloga ili da se prema tim podacima može očekivati izricanje neke druge krivične sankcije ili mjere, a ne one koju je zatražio tužilac, postupit će s optužnicom kao da je podnijeta na potvrdu i postupiti u skladu s članom 228 ovog zakona.

Prihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

Član 336

(1) Ako se složi za zahtjevom za izdavanje kaznenog naloga, sudija će potvrditi optužnicu i zakazati saslušanje optuženog bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana potvrđivanja optužnice.

(2) Na saslušanju je potrebno prisustvo stranaka i branilaca. U slučaju njihovog nedolaska, bit će primijenjene odredbe članova 245, 246 i 248 ovog zakona.

(3) Prilikom saslušanja sudija će:

a) utvrditi da li je ispoštovano pravo optuženog da ga zastupa branilac,

b) utvrditi da li je optuženi razumio optužnicu i zahtjev tužioca za izricanje krivičnopravne sankcije ili mjere,

c) pozvati tužioca da upozna optuženog sa sadržajem dokaza koje je prikupio tužilac i pozvati ga na davanje izjave o predočenim dokazima,

d) pozvati optuženog da se izjasni o krivici,

e) pozvati optuženog da se izjasni o predloženoj krivičnopravnoj sankciji ili mjeri.

Izdavanje kaznenog naloga

Član 337

(1) Ako optuženi izjavi da nije kriv ili stavi prigovor na optužnicu, sudija će proslijediti optužnicu radi zakazivanja glavnog pretresa, u skladu sa ovim zakonom. Glavni pretres bit će zakazan u roku od 30 dana.

(2) Ako optuženi izjavi da je kriv i da prihvata krivičnopravnu sankciju ili mjeru predloženu u optužnici, sudija će prvo utvrditi krivicu i onda presudom izdati kazneni nalog u skladu s optužnicom.

Sadržaj presude kojom se izdaje kazneni nalog i pravo na žalbu

Član 338

(1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog sadrži podatke iz člana 285 ovog zakona.

(2) U obrazloženju presude iz stava 1 ovog člana ukratko se navode razlozi koji opravdavaju izricanje presude kojom se izdaje kazneni nalog.

(3) Protiv presude iz stava 1 ovog člana dopuštena je žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja presude.

Član 339

Dostavljanje presude kojom se izdaje kazneni nalog

(1) Presuda kojom se izdaje kazneni nalog dostavlja se optuženom, njegovom braniocu i tužiocu.

(2) Plaćanje novčane kazne prije isteka roka za podnošenje žalbe ne smatra se odricanjem od prava na žalbu.

GLAVA XXVI

BRISANA ZAKONOM O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KRIVIČNOM POSTUPKU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE (SLUŽBENI GLASNIK BRČKO DISTRIKTA BIH, BROJ 9/13).

Član 340

Član 340 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 341

Član 341 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 342

Član 342 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 343

Član 343 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 344

Član 344 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 345

Član 345 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 346

Član 346 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 347

Član 347 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 348

Član 348 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 349

Član 349 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 350

Član 350 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 351

Član 351 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 352

Član 352 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 353

Član 353 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 354

Član 354 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 355

Član 355 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 356

Član 356 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 357

Član 357 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 358

Član 358 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 359

Član 359 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 360

Član 360 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 361

Član 361 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 362

Član 362 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 363

Član 363 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 364

Član 364 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 365

Član 365 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 366

Član 366 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 367

Član 367 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 368

Član 368 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 369

Član 369 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 370

Član 370 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 371

Član 371 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 372

Član 372 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 373

Član 373 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

Član 374

Član 374 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/13).

GLAVA XXVII

POSTUPAK PROTIV PRAVNIH LICA

Jedinstvenost postupka

Član 375

(1) Zbog istog krivičnog djela, protiv pravnog lica se, u pravilu, pokreće i vodi krivični postupak zajedno s postupkom protiv učinioca.

(2) Postupak samo protiv pravnog lica se može pokrenuti, odnosno voditi kada protiv učinioca krivični postupak nije moguće pokrenuti,

odnosno voditi iz zakonom propisanih razloga ili ako je protiv njega krivični postupak već proveden.

(3) U jedinstvenom postupku se protiv optuženog pravnog lica i optuženog podiže jedna optužnica i izriče jedna presuda.

Cjelishodnost pokretanja krivičnog postupka

Član 376

Tužilac može odlučiti da protiv pravnog lica ne zahtijeva pokretanje krivičnog postupka kada okolnosti slučaja ukazuju da to ne bi bilo cjelishodno, jer je doprinos pravnog lica učinjenju krivičnog djela bio neznatan ili pravno lice nema imovine ili ima tako malo imovine da ne bi bila dovoljna ni za pokriće troškova postupka ili ako je protiv pravnog lica započet stečajni postupak ili kada je učinilac krivičnog djela jedini vlasnik pravnog lica protiv kojega bi se krivični postupak inače pokrenuo.

Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku

Član 377

(1) Svako pravno lice u krivičnom postupku mora imati svoga zastupnika, koji je ovlašten za preduzimanje svih radnji za koje je po ovom zakonu ovlašten osumnjičeni, odnosno optuženi i osuđeni.

(2) Pravno lice u krivičnom postupku može imati samo jednoga zastupnika.

(3) Sud mora svaki put utvrditi identitet zastupnika pravnog lica i njegovo ovlaštenje za zastupanje.

Određivanje zastupnika

Član 378

(1) Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku je onaj ko je ovlašten da zastupa pravno lice po zakonu, aktu nadležnog državnog organa ili po statutu, aktu o osnivanju ili drugom aktu pravnog lica.

(2) Zastupnik može ovlastiti za zastupanje nekoga drugog. Ovlaštenje mora biti dato pismeno ili usmeno na zapisnik kod suda.

(3) Kada je prije pravosnažnog okončanja krivičnog postupka pravno lice prestalo da postoji, zastupnika će mu odrediti sud.

Izuzeće zastupnika

Član 379

(1) Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku ne može biti lice koje je pozvano kao svjedok.

(2) Zastupnik pravnog lica u krivičnom postupku ne može biti lice protiv kojega teče postupak zbog istog krivičnog djela, osim ako je jedini član pravnog lica.

(3) U slučaju iz stavova 1 i 2 ovog člana sud će pozvati pravno lice da nadležni organ tog pravnog lica u određenom roku odredi drugog zastupnika i o tome pismeno obavijesti sud. U suprotnom će zastupnika odrediti sud.

Dostavljanje pismena

Član 380

Pismena, namijenjena pravnom licu, dostavljaju se i pravnom licu i zastupniku.

Troškovi zastupnika

Član 381

Troškovi zastupnika pravnog lica u krivičnom postupku su troškovi krivičnog postupka. Troškovi za zastupnika postavljenog na osnovu članova 378 i 379 ovog zakona unaprijed se isplaćuju iz sredstava organa koji vodi krivični postupak samo ako pravno lice nema sredstava.

Branilac pravnog lica u krivičnom postupku

Član 382

(1) Pravno lice može, pored zastupnika, imati branioca.

(2) Pravno i fizičko lice kao i osumnjičeni, odnosno optuženi, ne mogu imati istog branioca.

Sadržaj optužnice

Član 383

Optužnica protiv pravnog lica u krivičnom postupku, pored sadržaja propisanih ovim zakonom, sadrži naziv pod kojim pravno lice, u

skladu s propisima, nastupa u pravnom prometu, sjedište pravnog lica, opis krivičnog djela i osnov odgovornosti pravnog lica.

Saslušanje i završna riječ

Član 384

(1) Na glavnoj raspravi se prvo saslušava optuženi, a potom zastupnik pravnog lica.

(2) Po završenom dokaznom postupku, kao i završnoj riječi tužioca i oštećenog, sudija, odnosno predsjednik vijeća daje riječ braniocu, zatim zastupniku pravnog lica, te braniocu optuženog, i na kraju optuženom.

Presuda pravnom licu

Član 385

Pored sadržaja propisanog u članu 285 ovog zakona, pisana presuda pravnom licu mora sadržavati:

a) u uvodu presude - naziv pod kojim pravno lice u skladu s propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravnog lica, kao i ime i prezime zastupnika pravnog lica koji je bio prisutan na glavnom pretresu;

b) u izreci presude - naziv pod kojim pravno lice u skladu s propisima nastupa u pravnom prometu i sjedište pravnog lica, kao i zakonski propis po kojem je optuženo, po kojem se oslobađa optužbe za to djelo ili po kojem se optužba odbija.

Mjera obezbjeđenja

Član 386

(1) Za obezbjeđenje izvršenja kazne, oduzimanja imovine ili oduzimanja imovinske koristi, sud može, na prijedlog tužioca, protiv pravnog lica u krivičnom postupku odrediti privremeno obezbjeđenje. U ovom slučaju shodno se primjenjuju odredbe člana 202 ovog zakona.

(2) Ako postoji opravdana bojazan da će u okviru optuženog pravnog lica biti ponovljeno djelo i da će za njega biti odgovorno pravno lice ili se sa učinjenjem djela prijeti, sud može u istom postupku, osim

mjera iz stava 1 ovog člana, pravnom licu zabraniti obavljanje jedne ili više određenih djelatnosti na određeno vrijeme.

(3) Kada je protiv pravnog lica pokrenut krivični postupak, sud može, na prijedlog tužioca ili po službenoj dužnosti, zabraniti statusne promjene pravnog lica koje bi za posljedicu imale brisanje pravnog lica iz sudskog registra. Odluka o ovoj zabrani se upisuje u sudski registar.

Primjena ostalih odredbi ovog zakona

Član 387

Ako drugačije nije određeno, u krivičnom postupku protiv pravnog lica shodno se primjenjuju odgovarajuće odredbe ovog zakona, čak i u slučaju ako se postupak vodi samo protiv pravnog lica.

GLAVA XXVIII

POSTUPAK ZA PRIMJENU MJERA BEZBJEDNOSTI, ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KRIVIČNIM DJELOM I ZA OPOZIVANJE USLOVNE OSUDE

Prekid postupka u slučaju nastupanja duševne bolesti

Član 388

(1) Ako je kod optuženog nakon učinjenja krivičnog djela nastupila takva duševna bolest da nije sposoban učestvovati u postupku sud će rješenjem, nakon psihijatrijskog vještačenja, prekinuti postupak i optuženog uputiti organu nadležnom za pitanja socijalnog staranja.

(2) Kada se zdravstveno stanje optuženog poboljša u mjeri da je sposoban da učestvuje u postupku, krivični postupak će se nastaviti.

(3) Ako tokom prekida postupka nastupi zastara krivičnog gonjenja, sud će donijeti rješenje o obustavi postupka.

Postupak u slučaju neuračunljivosti

Član 389

(1) Ako je osumnjičeni učinio protivpravno djelo u stanju neuračunljivosti i postoje zakonom određeni uslovi za određivanje prisilnog smještaja lica s težim duševnim smetnjama u zdravstvenu ustanovu, tužilac će u optužnici postaviti prijedlog da sud utvrdi da je

osumnjičeni učinio protivpravno djelo u stanju neuračunljivosti, kao i da mu se privremeno odredi prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi uz obavještavanje zdravstvene ustanove.

(2) Protiv osumnjičenog, odnosno optuženog iz stava 1 ovog člana na obrazloženi prijedlog tužioca može se odrediti pritvor iz razloga iz člana 132 ovog zakona. Ako je pritvor protiv osumnjičenog određen ili produžen, izvršava se u zdravstvenoj ustanovi i može trajati dok postoje razlozi iz člana 132 ovog zakona, ali ne duže od rokova iz člana 135 i člana 137 stavova 2 i 3 ovog zakona, odnosno pravosnažnog rješenja o privremenom određivanju prisilnog smještaja.

(3) Ako sud nakon provedenog glavnog pretresa utvrdi da je optuženi učinio protivpravno djelo u stanju neuračunljivosti, donijet će presudu kojom se utvrđuje da je optuženi učinio protivpravno djelo u stanju neuračunljivosti i posebnim rješenjem će mu se privremeno odrediti prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od šest mjeseci. Protiv rješenja dozvoljena je žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(4) Po pravosnažnosti rješenja iz stava 3 ovog člana, tužilac će, u skladu s posebnim zakonom kojim se reguliše pitanje zaštite ovih lica, nadležnom sudu dostaviti obavještenje za pokretanje postupka o prisilnom smještaju teško duševno bolesnog lica u zdravstvenu ustanovu. Uz ovo obavještenje bit će dostavljena medicinska dokumentacija i pravosnažno rješenje o privremenom određivanju prisilnog smještaja u zdravstvenu ustanovu.

(5) Ako u toku glavnog pretresa izvedeni dokazi ukazuju da je optuženi počinio protivpravno djelo u stanju uračunljivosti, smanjene uračunljivosti ili bitno smanjene uračunljivosti, tužilac će odustati od podnesenih prijedloga iz stava 1 ovog člana, nastaviti postupak i izmijeniti optužnicu. U slučaju kad se radi o smanjenoj ili bitno smanjenoj uračunljivosti, tužilac može da predloži izricanje mjere bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja, koja se izriče uz neku drugu krivičnopravnu sankciju.

(6) Ako sud utvrdi da optuženi u vrijeme počinjenja djela nije bio u stanju neuračunljivosti, a tužilac ne odustane od prijedloga iz stava 1 ovog člana, sud će donijeti presudu kojom se optužba odbija.

(7) Poslije podnošenja prijedloga iz stava 1 ovog člana, osumnjičeni, odnosno optuženi mora imati branioca.

Postupak u slučaju obaveznog liječenja od zavisnosti

Član 390

(1) O primjeni mjere bezbjednosti obaveznog liječenja od zavisnosti, sud odlučuje pošto pribavi nalaz i mišljenje vještaka. U svojem nalazu i mišljenju vještak treba da se izjasni i o mogućnostima za liječenje optuženog.

(2) Ako je pri izricanju uslovne osude učiniocu određeno liječenje na slobodi, a on se nije podvrgao liječenju ili ga je samovoljno napustio, sud može, po službenoj dužnosti ili na prijedlog ustanove u kojoj se učinilac liječio ili je trebalo da se liječi, a po saslušanju tužioca i učinioca da odredi opozivanje uslovne osude ili prinudno izvršenje bezbjednosne mjere obaveznog liječenja od zavisnosti. Prije donošenja odluke sud će, po potrebi, pribaviti i mišljenje ljekara.

Oduzimanje predmeta

Član 391

(1) Predmeti koji se po KZ Brčko distrikta BiH moraju oduzeti, oduzet će se i kad se krivični postupak ne završi presudom kojom se optuženi proglašava krivim, ako to zahtijevaju interesi opće bezbjednosti i interesi morala, o čemu se donosi posebno rješenje.

(2) Rješenje iz stava 1 ovog člana donosi sudija, odnosno vijeće u trenutku kad je postupak završen, odnosno kad je obustavljen.

(3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stava 1 ovog člana donosi sudija, odnosno vijeće i kad je u presudi kojom je optuženi proglašen krivim propušteno da se donese takva odluka.

(4) Ovjereni prepis rješenja o oduzimanju predmeta dostavit će se vlasniku predmeta ako je vlasnik poznat.

(5) Protiv rješenja iz stavova od 1 do 3 ovog člana, vlasnik predmeta ima pravo na žalbu zbog nepostojanja zakonskog osnova za

oduzimanje predmeta.

Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

Član 392

(1) Imovinska korist pribavljena krivičnim djelom utvrđuje se u krivičnom postupku po službenoj dužnosti.

(2) Tužilac je u toku postupka dužan da prikuplja dokaze i izviđa okolnosti koje su od važnosti za utvrđivanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

(3) Ako je oštećeni podnio imovinskopravni zahtjev u pogledu povrata predmeta pribavljenih krivičnim djelom, odnosno u pogledu novčanog iznosa koji odgovara vrijednosti stvari, imovinska korist će se utvrđivati samo u onom dijelu koji nije obuhvaćen imovinskopravnim zahtjevom.

Postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

Član 393

(1) Kad dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, lice na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavnik pravnog lica pozvat će se na glavni pretres radi saslušanja. Pozivom će se upozoriti da će se postupak provesti bez njihove prisutnosti.

(2) Predstavnik pravnog lica saslušat će se na glavnom pretresu poslije optuženog. Na isti način postupit će se u odnosu na lice na koje je imovinska korist prenesena, ako nije pozvano kao svjedok.

(3) Lice na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavnik pravnog lica ovlašten je da u vezi sa utvrđivanjem imovinske koristi predlaže dokaze i da, po dopuštenju sudije, odnosno predsjednika vijeća, postavlja pitanja optuženom, svjedocima i vještacima.

(4) Isključenje javnosti na glavnom pretresu ne odnosi se na lice na koje je imovinska korist prenesena ni na predstavnika pravnog lica.

(5) Ako sud u toku glavnog pretresa utvrdi da dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi, prekinut će glavni pretres i pozvat će lice na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavnika pravnog lica.

Utvrđivanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

Član 394

Sud će visinu iznosa imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom utvrditi po slobodnoj ocjeni ako bi inače njeno utvrđivanje bilo povezano s nesrazmjernim teškoćama ili sa znatnim odugovlačenjem postupka.

Privremene mjere obezbjeđenja

Član 395

Kad dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, sud će po službenoj dužnosti po odredbama koje važe za izvršni postupak da odredi privremene mjere obezbjeđenja. U takvom slučaju shodno se primjenjuju odredbe člana 202 ovog zakona.

Sadržaj odluke kojom se izriče mjera oduzimanja imovinske koristi

Član 396

(1) Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom sud može izreći u presudi kojom se optuženi oglašava krivim i u rješenju o primjeni vaspitne mjere, kao i u postupku iz člana 389 ovog zakona.

(2) U izreci presude ili rješenja sud će navesti koji se predmet, odnosno novčani iznos oduzima.

(3) Ovjereni prepis presude, odnosno rješenja dostavlja se i licu na koje je imovinska korist prenesena, kao i predstavniku pravnog lica ako je sud izrekao oduzimanje imovinske koristi od tog lica.

Zahtjev za ponavljanje postupka u pogledu mjere oduzimanja imovinske koristi

Član 397

Lice iz člana 393 ovog zakona može da podnese zahtjev za ponavljanje krivičnog postupka u pogledu odluke o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Shodna primjena odredaba ovog zakona o žalbi

Član 398

Odredbe člana 294 stavova 2 i 3 i članova 302 i 317 ovog zakona shodno se primjenjuju na žalbu protiv odluke o oduzimanju imovinske koristi.

Shodna primjena ostalih odredaba ovog zakona

Član 399

Ako odredbama ove glave nije šta drugo predviđeno, u pogledu postupka za primjenu mjera bezbjednosti ili za oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, shodno se primjenjuju ostale odgovarajuće odredbe ovog zakona.

Postupak opozivanja uslovne osude

Član 400

(1) Kad je u uslovnoj osudi određeno da će se kazna izvršiti ako osuđeni ne vrati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, ne nadoknadi štetu ili ne ispuni druge obaveze, a osuđeni u određenom roku nije ispunio te obaveze, sud će provesti postupak za opozivanje uslovne osude na prijedlog tužioca ili po službenoj dužnosti.

(2) Sud je obavezan da zakaže saslušanje radi utvrđivanja činjenica, na koje će pozvati tužioca, osuđenog i oštećenog.

(3) Ako Sud utvrdi da osuđeni nije ispunio obavezu koja mu je bila određena presudom, donijet će presudu kojom će opozvati uslovnu osudu i odrediti da se utvrđena kazna izvrši ili produžiti rok za ispunjavanje obaveze ili je zamijeniti drugom odgovarajućom obavezom ili osloboditi osuđenog ispunjavanja izrečene obaveze. Ako sud nađe da nema osnova za donošenje koje od tih odluka, rješenjem će obustaviti postupak za opozivanje uslovne osude.

GLAVA XXIX

POSTUPAK ZA DONOŠENJE ODLUKE O BRISANJU OSUDE ILI PRESTANKU MJERA BEZBJEDNOSTI I PRAVNIH POSLJEDICA OSUDE

Rješenje o brisanju osude

Član 401

(1) Kad po zakonu brisanje osude nastupa protekom određenog vremena i pod uslovom da osuđeni u tom vremenu ne učini novo krivično djelo, rješenje o brisanju osude donosi po službenoj dužnosti organ nadležan za vođenje poslova kaznene evidencije.

(2) Prije donošenja rješenja o brisanju osude izvršit će se potrebna provjeravanja, a naročito će se prikupiti podaci o tome da li je protiv osuđenog u toku krivični postupak za neko novo krivično djelo učinjeno prije isteka roka predviđenog za brisanje osude.

Prijedlog osuđenog za brisanje osude

Član 402

(1) Ako nadležni organ ne donese rješenje o brisanju osude, osuđeni može da traži da se utvrdi da je brisanje osude nastupilo po zakonu.

(2) Ako nadležni organ ne postupi po zahtjevu osuđenog u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, osuđeni može tražiti da sud donese rješenje o brisanju osude.

Sudsko brisanje uslovne osude

Član 403

Ako uslovna osuda ne bude opozvana ni poslije jedne godine od dana proteka vremena provjeravanja, sud će donijeti rješenje kojim se utvrđuje brisanje uslovne osude. Ovo rješenje dostavit će se osuđenom, tužiocu i organu nadležnom za vođenje kaznene evidencije.

Postupak brisanja osude na osnovu sudske odluke

Član 404

(1) Postupak za brisanje osude shodno odredbama KZ Brčko distrikta BiH na osnovu sudske odluke pokreće se na molbu osuđenog.

(2) Molba se podnosi sudu.

(3) Sudija koji za to bude određen, zakazat će i provesti saslušanje tužioca i osuđenog.

(4) Sudija može o ponašanju osuđenog zatražiti izvještaj od policijskog organa, a može takav izvještaj da traži i od uprave ustanove u kojoj je osuđeni izdržavao kaznu.

(5) Podnosilac molbe i tužilac mogu da podnesu žalbu protiv odluke suda po molbi za brisanje osude.

(6) Ako sud odbije molbu zato što osuđeni svojim ponašanjem nije zaslužio brisanje osude, osuđeni može molbu da ponovi po isteku jedne godine od dana pravosnažnosti rješenja o odbijanju molbe.

Uvjerenje o kaznenoj evidenciji

Član 405

U uvjerenju koje se građanima izdaje na osnovu podataka iz krivične evidencije, brisana osuda i brisane pravne posljedice osude ne smiju se spominjati.

Molba i postupak prestanka mjere bezbjednosti

Član 406

(1) Molba za prestanak primjene mjera bezbjednosti propisanih u KZ Brčko distrikta BiH i drugih mjera propisanih zakonom podnosi se sudu.

(2) Sudija koji za to bude određen će prethodno ispitati je li proteklo potrebno vrijeme po zakonu, a zatim će zakazati i provesti saslušanja - radi utvrđivanja činjenica na koje se podnosilac molbe poziva. Sudija će pozvati tužioca i podnosioca molbe.

(3) Sudija iz stava 2 ovog člana može da zahtijeva izvještaj o ponašanju osuđenog od policijskog organa, odnosno od ustanove u kojoj je osuđeni izdržao kaznu.

(4) U slučaju odbijanja molbe, nova molba se ne može da podnese prije isteka roka od jedne godine od dana pravosnažnosti rješenja o odbijanju ranije molbe.

GLAVA XXX

POSTUPAK ZA PRUŽANJE MEĐUNARODNE PRAVNE POMOĆI I IZVRŠENJE MEĐUNARODNIH UGOVORA U KRIVIČNOPRAVNIM STVARIMA

Opća odredba

Član 407

Međunarodna krivičnopravna pomoć pruža se po odredbama ovog zakona, ukoliko zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom nije šta drugo određeno.

Upućivanje molbe za pravnu pomoć

Član 408

Molbe sudova Brčko distrikta BiH, odnosno tužioca za pravnu pomoć u krivičnim predmetima dostavljaju se inostranim organima diplomatskim putem, tako što sudovi, odnosno tužilac molbe dostavljaju Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta BiH, koja ih dostavlja nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine.

Postupanje po molbi inostranih organa

Član 409

(1) Kada Pravosudna komisija Brčko distrikta BiH primi molbu inostranog organa za pravnu pomoć, putem nadležnog ministarstva Bosne i Hercegovine dužna je molbu da dostavi sudu, odnosno tužiocu.

(2) O dopuštenosti i načinu izvršenja radnje koja je predmet molbe inostranog organa, odlučuje sud, odnosno tužilac po zakonima Bosne i Hercegovine i u skladu sa svojom nadležnosti.

Izvršenje presude inostranog suda

Član 410

(1) Sud neće postupiti po molbi inostranog organa kojom se traži izvršenje krivične presude inostranog suda.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, sud će izvršiti inostranu pravosnažnu presudu u odnosu na sankciju koju je izrekao inostrani sud ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom, i ako sankciju izrekne i sud prema krivičnom zakonodavstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

(3) Osnovni sud donosi presudu u vijeću sastavljenom od trojice sudija. O sjednici vijeća obavijestit će se tužilac, osuđeni i branilac.

(4) U izreku presude iz stava 3 ovog člana, sud će unijeti potpunu izreku i naziv suda iz inostrane presude i izreći će sankciju. U

obrazloženju presude iznijet će razloge kojima se rukovodio prilikom izricanja sankcije.

(5) Protiv presude iz stava 4 ovog člana mogu izjaviti žalbu tužilac i osuđeni ili njegov branilac, u skladu s odredbama ovog zakona.

(6) Ako strani državljanin osuđen od domaćeg suda ili lice ovlašteno ugovorom, podnese molbu sudu da osuđeni izdržava kaznu u svojoj zemlji, sud će postupiti po međunarodnom ugovoru.

(7) Organizaciju i troškove prevoza osuđenog lica iz strane države snosi Ministarstvo pravde BiH.

Centralizacija podataka

Član 411

O krivičnim djelima pravljenja i stavljanja u opticaj krivotvorenog novca, neovlaštene proizvodnje, prerađivanja i prodaje opojnih droga i otrova, trgovine bijelim robljem, proizvodnje i rasturanja pornografskih spisa, kao i o drugim krivičnim djelima u pogledu kojih se međunarodnim ugovorima predviđa centralizacija podataka, sud je dužan - bez odlaganja, dostaviti, putem Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH nadležnom ministarstvu Bosne i Hercegovine podatke o krivičnom djelu i učiniocu i pravosnažnu presudu. Kad je u pitanju krivično djelo pranja novca ili se radi o krivičnom djelu u vezi s pranjem novca, podaci se moraju, bez odlaganja, dostaviti putem Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH i organu Bosne i Hercegovine nadležnom za sprečavanje pranja novca.

Ustupanje krivičnog gonjenja stranoj državi

Član 412

(1) Ako je na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine krivično djelo učinio stranac koji ima prebivalište u stranoj državi, toj državi se mogu, izvan uslova za izručenje osumnjičenih odnosno optuženih lica predviđenih u Zakonu o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, ustupiti svi krivični spisi radi krivičnog gonjenja i suđenja, ako se strana država tome ne protivi.

(2) Ustupanje krivičnog gonjenja i suđenja nije dopušteno ako se njime stranac može izložiti nepravednom postupku, nehumanom i

ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

(3) Prije podizanja optužnice, odluku o ustupanju donosi tužilac. Nakon podizanja optužnice, a do ustupanja predmeta sudiji, odnosno vijeću u svrhu zakazivanja glavnog pretresa - odluku donosi sudija za prethodno saslušanje, na prijedlog tužioca.

(4) Ako je oštećeni državljanin Bosne i Hercegovine, ustupanje nije dopušteno ako se on tome protivi, osim ako je dato osiguranje za ostvarivanje njegovog imovinskopravnog zahtjeva.

Preuzimanje krivičnog gonjenja od strane države

Član 413

(1) Pravosudna komisija Brčko distrikta BiH će zahtjev strane države da se u Bosni i Hercegovini preduzme krivično gonjenje državljanina Bosne i Hercegovine ili lica koje ima prebivalište u Bosni i Hercegovini za krivično djelo iz nadležnosti suda izvršeno izvan teritorije Bosne i Hercegovine, dostaviti sa spisima tužiocu.

(2) Ako je nadležnom organu strane države podnesen imovinskopravni zahtjev, postupit će se kao da je taj zahtjev podnesen sudu.

(3) O odluci kojom se odbija da se preduzme krivično gonjenje, kao i o pravosnažnoj odluci donesenoj u krivičnom postupku, obavijestit će se strana država koja je uputila zahtjev.

GLAVA XXXI

POSTUPAK ZA NAKNADU ŠTETE, REHABILITACIJU I OSTVARIVANJE DRUGIH PRAVA LICA NEOPRAVDANO OSUĐENIH I NEOSNOVANO LIŠENIH SLOBODE

Naknada štete zbog neopravdane osude

Član 414

(1) Pravo na naknadu štete zbog neopravdane osude ima lice kojemu je bila pravosnažno izrečena krivičnopravna sankcija ili koje je oglašeno krivim, a oslobođeno od kazne, a kasnije je povodom vanrednog pravnog lijeka ponovljeni postupak pravosnažno obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe, ili je optužba odbijena, osim u sljedećim slučajevima:

a) ako je do obustave postupka ili presude kojom se optužba odbija došlo zbog toga što je u ponovljenom postupku tužilac odustao od krivičnog gonjenja, a do odustanka je došlo na osnovu sporazuma sa osumnjičenim, odnosno optuženim;

b) ako je u ponovljenom postupku presudom optužba odbijena zbog nenadležnosti suda, a ovlašteni tužilac je preduzeo krivično gonjenje pred nadležnim sudom.

(2) Osuđeni nema pravo na naknadu štete ako je svojim lažnim priznanjem ili na drugi način namjerno prouzrokovao svoju osudu, osim ako je na to bio prinuđen.

(3) U slučaju osude za krivična djela u sticaju, pravo na naknadu štete može se odnositi i na pojedina krivična djela u pogledu kojih su ispunjeni uslovi za priznanje naknade.

Zastarjelost potraživanja za naknadu štete

Član 415

(1) Pravo na naknadu štete zastarijeva protekom tri godine od dana pravosnažnosti presude kojom je optuženi oslobođen od optužbe ili kojom je optužba odbijena, odnosno pravosnažnosti rješenja tužioca ili suda kojim je postupak obustavljen, a ako je povodom zahtjeva za podnošenje vanrednog pravnog lijeka podnesena žalba Apelacionom sudu od dana prijema odluke tog vijeća.

(2) Prije podnošenja sudu tužbe za naknadu štete, oštećeni je dužan da se svojim zahtjevom obrati Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi postizanja sporazuma o postojanju štete i vrsti i visini naknade.

(3) U slučaju iz člana 416 stava 1 ovog zakona, o zahtjevu se može rješavati samo ako ovlašteni tužilac nije preduzeo gonjenje pred nadležnim sudom u roku od tri mjeseca od dana prijema pravosnažne presude.

Podnošenje tužbe nadležnom sudu za naknadu štete

Član 416

(1) Ako zahtjev za naknadu štete ne bude usvojen ili po njemu Pravosudna komisiija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ne donese

odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, oštećeni može kod nadležnog suda da podnese tužbu za naknadu štete.

(2) Ako je postignut sporazum samo u dijelu odštetnog zahtjeva, oštećeni može da podnese tužbu u pogledu ostatka zahtjeva.

(3) Tužba za naknadu štete podnosi se protiv Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Pravo nasljednika na naknadu štete

Član 417

(1) Nasljednici oštećenog nasljeđuju samo pravo oštećenog lica na naknadu imovinske štete. Ako je oštećeni već podnio zahtjev, nasljednici mogu nastaviti postupak samo u granicama već postavljenog zahtjeva za naknadu imovinske štete.

(2) Nasljednici oštećenog lica mogu poslije njegove smrti nastaviti postupak za naknadu štete, odnosno pokrenuti postupak ako je oštećeno lice umrlo prije isteka roka zastarjelosti, a da se od zahtjeva nije odreklo.

Ostala lica kojima pripada pravo na naknadu štete

Član 418

(1) Pravo na naknadu štete pripada:

a) licu koje je bilo u pritvoru, a nije došlo do pokretanja krivičnog postupka ili je postupak obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe ili je optužba odbijena,

b) licu koje je izdržavalo kaznu lišenja slobode, a povodom ponavljanja krivičnog postupka izrečena mu je kazna lišenja slobode u kraćem trajanju od kazne koju je izdržalo ili mu je izrečena krivičnopravna sankcija koja se ne sastoji u lišenju slobode ili je oglašeno krivim a oslobođeno od kazne,

c) licu koje je usljed pogreške ili nezakonitog rada organa neosnovano lišeno slobode ili je zadržano duže u pritvoru ili ustanovi za izdržavanje kazne ili mjere,

d) licu koje je u pritvoru provelo duže nego što traje kazna zatvora na koju je osuđeno.

(2) Licu koje je lišeno slobode bez zakonskog osnova, pripada pravo na naknadu štete ako mu nije određen pritvor, niti mu je vrijeme za koje je lišeno slobode uračunato u izrečenu kaznu za krivično djelo ili za prekršaj.

(3) Naknada štete ne pripada licu koje je svojim nedopuštenim postupcima prouzrokovalo lišenje slobode. U slučajevima iz stava 1 tačke a) ovog člana isključeno je pravo na naknadu štete i ako su postojale okolnosti iz člana 414 stava 1 ili ako je postupak obustavljen na osnovu člana 205 ovog zakona.

(4) U postupku za naknadu štete, u slučajevima iz stavova 1 i 2 ovog člana, shodno će se primjenjivati odredbe ove glave.

Naknada štete prouzrokovane sredstvima javnog informisanja

Član 419

Ako je slučaj na koji se odnosi neopravdana osuda ili neosnovano lišenje slobode nekog lica prikazan u sredstvima javnog informisanja i time bio povrijeđen ugled tog lica, sud će, na njegov zahtjev, objaviti u novinama ili drugom sredstvu javnog informisanja saopštenje o odluci iz koje proizilazi neopravdanost ranije osude, odnosno neosnovanost lišenja slobode. Ako slučaj nije prikazan u sredstvu javnog informisanja, ovakvo saopštenje će se, na zahtjev tog lica, dostaviti organu ili pravnom licu u kojemu je to lice zaposleno, a ako je to za njegovu rehabilitaciju potrebno - političkoj stranci ili udruženju građana.

Lica kojima pripada pravo podnošenja odštetnog zahtjeva

Član 420

(1) Poslije smrti osuđenog lica pravo na podnošenje ovog zahtjeva pripada njegovom bračnom, odnosno vanbračnom drugu, djeci, roditeljima, braći i sestrama.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti i ako nije bio podnesen zahtjev za naknadu štete.

(3) Nezavisno od uslova iz člana 414 ovog zakona, zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti i kad je povodom vanrednog pravnog lijeka izmijenjena pravna kvalifikacija djela, ako je usljed pravne

kvalifikacije djela u ranijoj presudi bio teže povrijeđen ugled osuđenog lica.

(4) Zahtjev iz stavova od 1 do 3 ovog člana podnosi se sudu u roku od šest mjeseci. O zahtjevu odlučuje vijeće Osnovnog suda (član 23 stav 2). Prilikom rješavanja o zahtjevu shodno se primjenjuju odredbe člana 414 stavova 2 i 3 i člana 418 stava 3 ovog zakona.

Rehabilitacija

Član 421

Sud će po službenoj dužnosti donijeti rješenje kojim se poništava upis neopravdane osude u kaznenoj evidenciji. Rješenje se dostavlja organu nadležnom za vođenje kaznene evidencije. O poništenom upisu ne smiju se nikom davati podaci iz kaznene evidencije.

Zabrana upotrebe podataka

Član 422

Lice koje je na bilo koji način došlo do podataka koji se odnose na neopravdanu osudu ili na neosnovano lišenje slobode, ne smije da upotrijebi te podatke na način koji bi bio od štete za rehabilitaciju lica protiv kojega je vođen krivični postupak.

Pravo na naknadu štete u vezi sa zaposlenjem

Član 423

(1) Licu kojemu je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode prestao radni odnos ili svojstvo osiguranika socijalnog osiguranja, priznaje se radni staž, odnosno staž osiguranja kao da je bilo na radu za vrijeme za koje je zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode staž izgubilo. U staž se uračunava i vrijeme nezaposlenosti do koje je došlo zbog neopravdane osude ili neosnovanog lišenja slobode, a koja nije nastala krivicom tog lica.

(2) Prilikom svakog rješavanja o pravu na koje utiče dužina radnog staža, odnosno staža osiguranja, nadležni organ ili drugo pravno lice uzet će u obzir staž priznat odredbom stava 1 ovog člana.

(3) Ako organ ili pravno lice iz stava 2 ovog člana ne uzme u obzir staž priznat odredbom stava 1 ovog člana, oštećeno lice može da zahtijeva da sud utvrdi da je priznavanje ovog vremena staža

nastupilo po zakonu. Tužba se podnosi protiv organa ili pravnog lica, koje osporava priznati staž i protiv Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

(4) Na zahtjev organa ili pravnog lica kod kojega se pravo iz stava 2 ovog člana ostvaruje, isplatit će se iz sredstava budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisani doprinos za vrijeme za koje je odredbom stava 1 ovog člana staž priznat.

(5) Staž osiguranja priznat odredbom stava 1 ovog člana u cjelini se uračunava u penzijski staž.

GLAVA XXXII

POSTUPAK ZA IZDAVANJE POTJERNICE I OBJAVE

Traženje adrese

Član 424

Ako se ne zna prebivalište ili boravište osumnjičenog, odnosno optuženog, kad je to po odredbama ovog zakona neophodno, tužilac, odnosno sud će da zatraži od policijskih organa da osumnjičenog, odnosno optuženog potraže i da tužioca, odnosno sud obavijeste o njegovoj adresi.

Uslovi za izdavanje potjernice

Član 425

(1) Izdavanje potjernice može da se naredi kad se osumnjičeni, odnosno optuženi protiv kojeg je pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna nalazi u bjekstvu, a postoji naredba za njegovo dovođenje ili rješenje o određivanju pritvora.

(2) Izdavanje potjernice naređuje sud.

(3) Izdavanje potjernice naredit će se i u slučaju bjekstva osuđenog iz ustanove u kojoj izdržava kaznu, bez obzira na visinu kazne ili bjekstva iz ustanove u kojoj izdržava zavodsku mjeru vezanu s lišenjem slobode. Naredbu u takvom slučaju izdaje upravnik ustanove.

(4) Naredba suda ili upravnika ustanove za izdavanje potjernice dostavlja se policijskim organima radi izvršenja.

Izdavanje objave

Član 426

(1) Ako su potrebni podaci o pojedinim predmetima koji su u vezi s krivičnim djelom, ili ove predmete treba pronaći, a naročito ako je to potrebno radi ustanovljenja istovjetnosti pronađenog nepoznatog leša, naredit će se izdavanje objave kojom će se zatražiti da se podaci ili obavještenja dostave organu koji vodi postupak.

(2) Policijski organi mogu objavljivati i fotografije leševa i nestalih lica ako postoje osnovi sumnje da je do smrti, odnosno nestanka tih lica, došlo usljed krivičnog djela.

Povlačenje potjernice ili objave

Član 427

Organ koji je naredio izdavanje potjernice ili objave dužan je da je odmah povuče kad se pronađe traženo lice ili predmet ili kad nastupi zastarjelost krivičnog gonjenja ili izvršenja kazne ili drugi razlozi zbog kojih potjernica ili objava nije više potrebna.

Ko raspisuje potjernicu ili objavu

Član 428

(1) Potjernicu i objavu raspisuje nadležni policijski organ koga određuje sud u svakom pojedinom slučaju, odnosno ustanova iz koje je pobjeglo lice na izdržavanju kazne ili zavodske mjere.

(2) Ako je vjerovatno da se lice za kojim je izdata potjernica nalazi u inostranstvu, nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine može da raspiše međunarodnu potjernicu.

GLAVA XXXIII

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Sudska policija

Član 429

Ako do stupanja na snagu ovog zakona ne otpočne s radom sudska policija, ovlaštenja sudske policije predviđena u ovom zakonu

izvršavat će Policija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Rješavanje predmeta iz nadležnosti Suda BiH

Član 430

(1) Predmete iz nadležnosti Suda BiH primljene u rad kod sudova Brčko distrikta BiH do stupanja na snagu ovog zakona, dovršit će ti sudovi ukoliko je u tim predmetima optužnica potvrđena.

(2) Predmete iz nadležnosti Suda BiH primljene u rad kod sudova Brčko distrikta BiH, odnosno tužilaštava, i u kojima optužnica nije stupila na pravnu snagu, odnosno nije potvrđena, dovršit će sudovi Brčko distrikta, osim ako Sud BiH po službenoj dužnosti ili na obrazložen prijedlog stranaka ili branioca, ne odluči da preuzme takav predmet.

(3) Ako je Sud Bosne i Hercegovine vođenje postupka iz svoje nadležnosti prenio sudovima Brčko distrikta na čijem je području krivično djelo izvršeno ili pokušano, sudovi Brčko distrikta će prihvatiti dokaze koji su u skladu sa zakonom prikupljeni u toku istrage i sudskog obezbjeđenja dokaza.

Rješavanje po zahtjevu za zaštitu zakonitosti

Član 431

U postupcima u kojima je do stupanja na snagu ovog zakona podnesen zahtjev za zaštitu zakonitosti ili je bio u toku rok za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti i u tom roku izjavljen zahtjev za zaštitu zakonitosti, postupak će se nastaviti i dovršiti u skladu sa ranijim propisima.

Donošenje podzakonskih propisa

Član 432

Podzakonske propise predviđene ovim zakonom donijet će Pravosudna komisija Brčko distrikta najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak primjene zakona

Član 433

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, broj 7/00 od 30. 11. 2000. godine) osim ako odredbama ovog zakona nije drugačije određeno.

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

("Sl. glasnik Brčko distrikta BiH", br. 27/2014)

Član 17

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.